

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Conceptvoorstel van wet houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiewet)

CONCEPTVOORSTEL VAN WET

(versie internetconsultatie 17 december 2020)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is, mede ter implementatie van richtlijn nr. (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit en verordening (EU) 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators, en met inachtneming van het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteits- en gasvoorziening te komen tot een hernieuwd regelgevend kader met betrekking tot de productie, het transport en de levering van elektriciteit en gas;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1 begripsbepalingen

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

aangeslotene: ieder die feitelijk beschikt over een of meer aansluitingen;

aansluiting: één of meer verbindingen, waaronder voor zover van toepassing, de stroom- of spanningstransformator, tussen:

- a. een systeem en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken;
- b. het transmissiesysteem op zee en een windpark op zee;
- c. systemen van verschillende systeembeheerders;

afnemer: eindafnemer of grootafnemer; [art 2, onderdeel 1, RI 2019/944]

Acer: Agentschap als bedoeld in artikel 1 van verordening 2019/942;

aggregatieovereenkomst: overeenkomst inzake aggregeren;

aggregator: natuurlijke persoon of rechtspersoon die aggregereert; [art 2, onderdeel 18, RI 2019/944]

aggregeren: bundelen en vervolgens verkopen op een elektriciteitsmarkt van door eindafnemers opgewekte elektriciteit of het bundelen en vervolgens verkopen van flexibiliteit door verandering van de elektriciteitsbelasting bij eindafnemers ten opzichte van hun normale of bestaande verbruikspatroon; [art 2, onderdeel 18, RI 2019/944]

allocatiepunt: punt in een installatie waar wordt gemeten en waaraan een marktpartij is gekoppeld;

Autoriteit Consument en Markt: Autoriteit Consument en Markt, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt;

balanceringsportfolio: som van de handelsberichten van een balanceringsverantwoordelijke voor gas;

balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit: natuurlijke persoon of rechtspersoon die van de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit toestemming heeft om een elektriciteitsprogramma te beheren;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

balanceringsverantwoordelijke voor gas: natuurlijke persoon of rechtspersoon die van de transmissiesysteembeheerder voor gas toestemming heeft een balanceringsportfolio te beheren;

beheerder van een gasopslaginstallatie: rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel i, is aangewezen voor het beheer van een gasopslaginstallatie; [art 12 RI 2009/73]

beheerder van een gesloten systeem: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel h, is aangewezen; [art 12 RI 2009/73]

bindende gedragslijn: zelfstandige last die niet wegens een overtreding wordt opgelegd;

biomassa: biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong uit de landbouw, met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen, de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van afval, met inbegrip van industrieel en huishoudelijk afval van biologische oorsprong; [art 2, onderdeel 24, RI 2018/2001]

buitenlandse transmissiesysteembeheerder: beheerder van een transmissiesysteem in een andere lidstaat die op grond van wettelijke regels is aangewezen als beheerder, bedoeld in art 2, onderdeel 35, van RI 2019/944 of art 2, onderdeel 4, van RI 2009/73;

certificaat van oorsprong voor elektriciteit: gegevens op een rekening waarmee wordt aangetoond uit welke energiebron, niet zijnde een hernieuwbare bron, een producent een hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt;

congestie: situatie waarin de maximale transportcapaciteit van een deel van een systeem niet voldoende is om te voorzien in de behoefte aan transport;

congestiebeheer: stelsel van procedures dat voorkomt dat zich congestie voordoet en de maatregelen die bewerkstelligen dat congestie wordt opgeheven;

connectiepunt: fysiek punt dat een aangrenzend landelijke transportsysteem voor gas verbindt met het Nederlands transmissiesysteem voor gas of met een interconnector voor gas of een productienet voor gas verbindt met het Nederlandse transmissiesysteem voor gas;

conventionele meetinrichting: conventionele meetinrichting voor elektriciteit of een conventionele meetinrichting voor gas;

conventionele meetinrichting voor elektriciteit: elektronische meetinrichting die het verbruik of de invoeding van elektriciteit meet en die niet de functionaliteit heeft om gegevens zowel te verzenden als te ontvangen door middel van een vorm van elektronische communicatie; [art 2, onderdeel 22, RI 2019/944]

conventionele meetinrichting voor gas: analoge meetinrichting of elektronische meetinrichting, die het verbruik van gas meet en die niet de functionaliteit heeft om gegevens zowel te verzenden als te ontvangen door middel van een vorm van elektronische communicatie;

conversie: omzetting van energie uit hernieuwbare bronnen in een andere vorm van energie uit hernieuwbare bronnen;

directe lijn: één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit of gas, die voldoen aan artikel 3.2.8, eerste lid, niet zijnde een systeem of een binnen een installatie gelegen leiding; [art 2, onderdeel 41 RI 2019/944]

distributiesysteem: distributiesysteem voor elektriciteit of distributiesysteem voor gas;

distributiesysteembeheerder: distributiesysteembeheerder voor elektriciteit of distributiesysteembeheerder voor gas;

distributiesysteembeheerder voor elektriciteit: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel e, is aangewezen; [art 2, onderdeel 29, RI 2019/944]

distributiesysteembeheerder voor gas: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel f, is aangewezen; [art 2, onderdeel 6, RI 2009/73]

distributiesysteem voor elektriciteit: leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit op een spanningsniveau lager dan 110 kilovolt, en systeemkoppelingen;

distributiesysteem voor gas: leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van lokale of regionale gasdistributie, niet zijnde een productiesysteem, en systeemkoppelingen;

eerste connectiepunt: connectiepunt dat een interconnector voor gas met een derde land of een gasproductienet dat begint in een derde land verbindt met het Nederlands transmissiesysteem voor gas;

elektriciteitsmarkt: markt voor elektriciteit, waaronder over-the-counter-markten en elektriciteitsbeurzen, markten voor de verhandeling van energie, capaciteit, balancerings- en ondersteunende diensten in alle tijdsbestekken, waaronder termijn-, day-ahead- en intraday-markten; [art 2, onderdeel 9, RI 2019/944]

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

elektriciteit uit hernieuwbare bronnen: elektriciteit die:

a. is opgewekt met hernieuwbare bronnen of van energie uit hernieuwbare bronnen in een installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare bronnen;

b. is opgewekt met hernieuwbare bronnen of energie uit hernieuwbare bronnen in een hybride installatie die ook met conventionele bronnen werkt, of

c. is opgewekt met hernieuwbare bronnen en die wordt gebruikt voor accumulatiesystemen, en met uitzondering van elektriciteit die afkomstig is van accumulatiesystemen;

elektriciteitsprogramma: som van de handelsprogramma's van een balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit;

energiebedrijf: natuurlijke persoon of rechtspersoon die actief is op het terrein van het leveren, aggregeren, balanceren, opslaan, verhandelen of produceren van elektriciteit of gas maar die geen eindafnemer of systeembeheerder is;

energiegemeenschap: rechtspersoon die ten behoeve van haar leden of aandeelhouders activiteiten op de energiemarkt verricht en als hoofddoel heeft het bieden van milieuvoordelen of economische of sociale voordelen aan haar leden of aandeelhouders of aan de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is, en niet het maken van winst; [art 2, onderdeel 11, RI 2019/944]

energie uit hernieuwbare bronnen: energie die is opgewekt uit hernieuwbare bronnen of energie die is opgewekt met gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen;

eindafnemer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die is aangesloten op het systeem en elektriciteit of gas koopt voor eigen gebruik; [art 2, onderdeel 3, RI 2019/944]

garantie van oorsprong: garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen, garantie van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling, garantie van oorsprong voor gas uit hernieuwbare bronnen of garantie van oorsprong voor warmte uit hernieuwbare energiebronnen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Warmtewet; [art 2, onderdeel 12, RI 2018/2001]

garantie van oorsprong voor gas uit hernieuwbare bronnen: gegevens op een rekening voor garanties van oorsprong die betrekking hebben op gas uit hernieuwbare bronnen en waarmee wordt aangetoond dat een producent met zijn installatie een hoeveelheid gas uit hernieuwbare bronnen heeft opgewekt;

garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen: gegevens op een rekening die betrekking hebben op elektriciteit uit hernieuwbare bronnen en waarmee wordt aangetoond dat een producent met zijn installatie een hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare bronnen heeft opgewekt;

garantie van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling: gegevens op een rekening die betrekking hebben op elektriciteit opgewekt door middel van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en waarmee wordt aangetoond dat een producent met zijn installatie een hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt door middel van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en op het systeem heeft ingevoerd; [art 14-10, RI 2012/27]

gas:

a. aardgas dat bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is, en

b. stof die:

1°. is opgewekt in een productie-installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare energiebronnen of is opgewekt in een hybride productie-installatie die gebruik maakt van zowel hernieuwbare als fossiele energiebronnen, en

2°. bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is die krachtens artikel 2.20 ingevoerd kan worden op een systeem; [art 1 RI 2009/73]

gasopslaginstallatie: installatie voor de opslag van gas, met inbegrip van het gedeelte van een LNG-installatie dat voor opslag wordt gebruikt, maar met uitzondering van het gedeelte dat wordt gebruikt voor gasproductie en met uitzondering van een installatie die uitsluitend ten dienste staat van een transmissiesysteembeheerder voor gas bij de uitvoering van zijn wettelijke taken; [art 2, onderdeel 9 RI 2009/73]

gas uit hernieuwbare bronnen: stof die:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

a. is opgewekt in een installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare bronnen of energie uit hernieuwbare bronnen, of

b. is opgewekt met hernieuwbare bronnen of energie uit hernieuwbare bronnen in een hybride installatie die ook gebruik maakt van fossiele energiebronnen en bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is voor zover het mogelijk en veilig is deze stof overeenkomstig hoofdstuk 3 te transporteren;

gesloten systeem: distributiesysteem of in geval van elektriciteit een transmissiesysteem tot een spanningsniveau van maximaal 110 kilovolt, dat op grond van artikel 3.2.6, eerste lid, is erkend; [art 28 RI 2009/73 en art 38 RI 2019/944]

grote aansluiting: aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan 3 x 80 Ampère voor elektriciteit of 40 m³(n) per uur voor gas;

grootafnemer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of gas koopt voor wederverkoop; [art 2, onderdeel 2 RI 2019/944 en 2, onderdeel 29 RI 2009/73]

handelaar: grootafnemer, niet zijnde een leverancier;

handelen: kopen van elektriciteit of gas, met het oog op wederverkoop;

handelsbericht: bericht van inkoop of verkoop van elektriciteit of gas;

hernieuwbare bronnen: wind, zon, omgevingslucht, oppervlaktewater, aardwarmte, zee, waterkracht, biomassa, stortgas, rioolwaterzuiveringsgas en biogas; [art 2, onderdeel 1, RI 2018/2001]

hoogrenderende warmtekrachtkoppeling: warmtekrachtkoppeling die voldoet aan bijlage II bij richtlijn 2012/27; [art 2, onderdeel 34, RI 2012/27]

huishoudelijke eindafnemer: natuurlijke persoon die is aangesloten op het systeem en elektriciteit of gas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik; [art 2, onderdeel 4, RI 2019/944, en 2, onderdeel 25, RI 2009/73]

infrastructuurbedrijf: de verzameling van rechtspersonen in de infrastructuurgroep met uitzondering van één of meer systeembeheerders;

infrastructuurgroep: groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waarvan één of meer systeembeheerders onderdeel uitmaken;

inkomstenbesluit: besluit vastgesteld op grond van artikel 3.8.4;

installatie: elektrisch of gastechnisch materieel dat, leidingen die en apparatuur die:

a. onderling duurzaam is verbonden;

b. is bestemd voor of ten dienste staat van het verbruik, de opslag, de overslag of de productie van elektriciteit of gas;

c. wordt gebruikt of beheerd door een eindafnemer of een producent, en

d. zich ten opzichte van een systeem of een directe lijn bevindt achter de voorzieningen die het systeem of de directe lijn beveiligen, waarbij meerdere installaties die zijn gelegen in dezelfde onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, worden beschouwd als één installatie.

installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling: installatie voor de opwekking van elektriciteit door middel van warmtekrachtkoppeling in de zin van artikel 2, punt 34, van richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012, L 315);

interconnectiepunt: een punt als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van Verordening 2017/459 van de Europese Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende capaciteitstoewijzingsmechanismen in gastransmissiesystemen en tot intrekking van verordening 984/2013;

interconnector: interconnector voor elektriciteit met een lidstaat, interconnector voor elektriciteit met een derde land of interconnector voor gas;

interconnector voor elektriciteit met een lidstaat: transmissieleiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, die de grens tussen Nederland en een lidstaat of een land dat onderdeel uitmaakt van de Europese economische ruimte, overschrijdt of overspant, en het Nederlandse transmissiesysteem voor elektriciteit met het transportsysteem voor elektriciteit van die lidstaat of dat land koppelt;

interconnector voor elektriciteit met een derde land: transmissieleiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, die de grens tussen Nederland en een land, niet zijnde een lidstaat of een land dat onderdeel uitmaakt van de Europese economische ruimte, overschrijdt of overspant, en het

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Nederlandse transmissiesysteem voor elektriciteit met het transportsysteem voor elektriciteit van dat land koppelt;

interconnector voor gas: transmissieleiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, die de grens tussen Nederland en een ander land, overschrijdt of overspant, en het Nederlandse transmissiesysteem voor gas met het transportsysteem voor gas van dat land koppelt;

interconnectorbeheerder: interconnectorbeheerder voor elektriciteit of interconnectorbeheerder voor gas;

interconnectorbeheerder voor elektriciteit: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.8, eerste lid, onderdeel b, is aangewezen;

interconnectorbeheerder voor gas: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.8, eerste lid, onderdeel d, is aangewezen;

kleine aansluiting: aansluiting met een aansluitgrootte kleiner dan of gelijk aan 3 x 80 Ampère voor elektriciteit of 40 m³(n) per uur voor gas;

kleine onderneming: onderneming met minder dan vijftig werknemers en een jaaromzet of een jaarlijks balanstotaal van ten hoogste 10 miljoen Euro die elektriciteit of gas koopt voor eigen gebruik; [art 2, onderdeel 7, RI 2019/944]

leveren: verkopen van elektriciteit of gas aan eindafnemers; [art 2, onderdeel 12, RI 2019/944]

leverancier: natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of gas levert aan een eindafnemer;

leveringsvergunning: vergunning verleend op grond van artikel 2.2.16;

leveringsovereenkomst: overeenkomst voor de levering van elektriciteit of gas aan een eindafnemer; [art 2, onderdeel 13, RI 2019/944]

leveringsovereenkomst op basis van een dynamische elektriciteitsprijs: leveringsovereenkomst waarin de prijsvariatie op de spotmarkten, waaronder de day-ahead- en intraday-markten, wordt weerspiegeld in intervallen die ten minste overeenkomen met de marktvereffeningsperiode; [art 2, onderdeel 15, van RI 2019/944]

LNG-beheerder: rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel h, is aangewezen voor het beheer van een LNG-installatie; [art 2, onderdeel 12, RI 2009/73]

LNG-installatie: installatie die gebruikt wordt voor het vloeibaar maken van gas, voor de invoer, of de verlading, en de hervergassing van vloeibaar gas, met inbegrip van ondersteunende diensten en tijdelijke opslag die nodig zijn voor het proces van hervergassing en de daaropvolgende levering aan het systeem, met uitzondering van de gedeeltes van de installatie die gebruikt worden voor opslag; [art 2, onderdeel 12, RI 2009/73]

meetinrichting: een slimme meetinrichting of een conventionele meetinrichting;

meter: meter voor elektriciteit of gas, niet zijnde een slimme meetinrichting of een conventionele meetinrichting;

methodebesluit: besluit vastgesteld op grond van artikel 3.8.3;

micro-onderneming: een onderneming met minder dan tien werknemers en een jaaromzet en/of een jaarlijks balanstotaal van ten hoogste 2 miljoen Euro die elektriciteit of gas koopt voor eigen gebruik; [art 2, onderdeel 6, RI 2019/944]

niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst: dienst die gebruikt wordt voor een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit voor spanningsregeling in stationaire toestand, snelle blindstroominjecties, inertie voor plaatselijke netstabiliteit, kortsluitstroom, blackstartmogelijkheden en inzetbaarheid in eilandbedrijf; [art 2, onderdeel 49, RI 2019/944]

onderneming: onderneming in de zin van artikel 101, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

ondersteunende dienst voor elektriciteit: dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit, met inbegrip van balanceringsdiensten en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, maar uitgezonderd congestiebeheer; [art 2, onderdeel 48, RI 2019/944]

ondersteunende dienst voor gas: dienst die nodig is voor de toegang tot of de werking van een transmissie- of distributiesysteem voor gas, een LNG-installatie of een gasopslaginstallatie, met inbegrip van het opvangen van fluctuaties in systeembelasting, menging en injecteren van inerte gassen maar niet inbegrepen installaties die uitsluitend ten dienste staan van transmissiesysteembeheerders bij de uitvoering van hun taken; [art 2, onderdeel 14, RI 2009/73]

Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat;

overdrachtspunt: punt dat de overgang markeert tussen een aansluiting en een installatie of tussen twee systemen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

producent: natuurlijk persoon of rechtspersoon die elektriciteit opwekt of gas produceert; [art 2, onderdeel 38, RI 2019/944 (RI 2009/73 definieert producent niet)]

primaire allocatiepunt: punt in de installatie van een aangeslotene direct achter het overdrachtpunt waar zich de meetinrichting bevindt en waaraan ten minste één marktpartij is gekoppeld of, als een aansluiting bestaat uit meer dan één verbinding, één van de punten in de installatie van een aangeslotene direct achter het overdrachtpunt waar zich een meetinrichting bevindt en waaraan ten minste één marktpartij is gekoppeld;

primaire leverancier: leverancier op een primaire allocatiepunt;

productiesysteem: één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen die onderdeel uitmaken van een olie- of gaswinningsproject of die worden gebruikt voor het transport van gas rechtstreeks van een gaswinningsproject naar een verwerkingsinstallatie, een opslagplaats of een aanlandingsplaats;

register: gestructureerd geheel van gegevens die volgens bepaalde criteria toegankelijk zijn, ongeacht of dit geheel gecentraliseerd of gedecentraliseerd is, dan wel op functionele of geografische gronden is verspreid;

rekening: staat waarop een tegoed van garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong voor elektriciteit kan worden geboekt in het elektronische systeem voor het uitgeven en innemen van garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong voor elektriciteit;

richtlijn 2009/73: Richtlijn nr. 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor gas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (Pb EU 2009, L 211);

richtlijn 2012/27: Richtlijn (EU) nr. 2012/27 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (Pb EU 2012, L 315);

richtlijn 2019/944: Richtlijn (EU) nr. 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (Pb EU 2019, L 158);

slimme meetinrichting: slimme meetinrichting voor elektriciteit of een slimme meetinrichting voor gas;

slimme meetinrichting voor elektriciteit: elektronische meetinrichting die het verbruik of de invoeding van elektriciteit meet en die de functionaliteit heeft om gegevens zowel te verzenden als te ontvangen door middel van een vorm van elektronische communicatie; [art 2, onderdeel 23, RI 2019/944]

slimme meetinrichting voor gas: elektronische meetinrichting die het verbruik of de invoeding van gas meet en die de functionaliteit heeft om gegevens zowel te verzenden als te ontvangen door middel van een vorm van elektronische communicatie; [art 2, onder 28, RI EED 2012/27]

systeem: transmissiesysteem, distributiesysteem, gesloten systeem, opslaginstallatie voor gas of LNG-installatie;

systeembeheerder: beheerder van een systeem;

systeemgebruiker: natuurlijke persoon of rechtspersoon die levert aan of afneemt van een systeem; art 2, onderdeel 36, RI 2019/944, art 2, onderdeel 23, RI 2009/73

systeemkoppeling: één of meer verbindingen tussen systemen van verschillende systeembeheerders;

tijdelijke taken: taken als bedoeld in artikel 3.4.36;

transmissiesysteem: transmissiesysteem voor elektriciteit, transmissiesysteem voor gas;

transmissiesysteembeheerder: transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit, en transmissiesysteembeheerder voor gas;

transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel a, is aangewezen; [art 2, onderdeel 35, Richtlijn 2019/944]

transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel g, is aangewezen;

transmissiesysteembeheerder voor gas: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel c, is aangewezen; [art 2, onderdeel 4, RI 2019/944]

transmissiesysteem voor elektriciteit: op land gelegen leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit op een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 110 kilovolt, systeemkoppelingen en interconnectoren; [art 2, onderdeel 34, RI 2019/944]

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

transmissiesysteem op zee: leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit op een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 110 kilovolt die één of meer windparken op zee verbinden met een transmissiesysteem voor elektriciteit;

transmissiesysteem voor gas: leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van gas vooral onder hoge druk, niet zijnde een productiesysteem of hogedrukleidingen die in de eerste plaats voor lokale distributie worden gebruikt; [art 2, onderdeel 3, RI 2009/73]

verordening 1227/2011: Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (Pb EU 2001, L 326);

verordening 2017/1938: Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (Pb EU 2017, L 280);

verordening 2019/941: Verordening (EU) nr. 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG (Pb EU 2019, L 158);

verordening 2019/942: Verordening (EU) nr. 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (Pb EU 2019, L 158);

verordening 2019/943: Verordening (EU) nr. 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (Pb EU 2019, L 158);

verordening 347/2013: Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115);

verordening 715/2009: Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005 (Pb EU 2009, L 211);

volledig geïntegreerde netwerkcomponent: geïntegreerd onderdeel van het distributie- of transmissiesysteem dat door een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit uitsluitend wordt gebruikt voor het waarborgen van een veilig en betrouwbaar beheer van het distributie- of transmissiesysteem, en niet voor balancerings- of congestiebeheer, niet zijnde een volledig geïntegreerde netwerkopslagcomponent (met het oog op niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten); [art 2, onderdeel 51 RI 2019/944]

volledig geïntegreerde netwerkopslagcomponent: onderdeel van het systeem dat is erkend krachtens artikel 3.3.6, eerste lid;

vraagrespons: verandering van de elektriciteitsbelasting bij eindafnemers ten opzichte van hun normale of bestaande verbruikspatronen in reactie op marktsignalen; [art 2, onderdeel 20, RI 2019/944]

warmtekrachtkoppeling: gecombineerde opwekking van warmte en elektriciteit of mechanische energie door verstoking van een brandstof, waarvan de warmte nuttig gebruikt wordt, anders dan voor de productie van elektriciteit;

windpark: installatie voor de productie van elektriciteit met behulp van windenergie bestaande uit één of meerdere windmolens;

zeggenschap: rechten, overeenkomsten of andere middelen die, afzonderlijk of tezamen, met inachtneming van alle feitelijke of juridische omstandigheden, het mogelijk maken een beslissende invloed uit te oefenen op de activiteiten van een onderneming, met name:

1° eigendoms- of gebruiksrechten op alle vermogensbestanddelen van een onderneming of delen daarvan;

2° rechten of overeenkomsten die een beslissende invloed verschaffen op de samenstelling, het stemgedrag of de besluiten van de organen van een onderneming; [art 2, onderdeel 56, RI 2019/944 en art 2, onderdeel 36, RI 2009/73]

zelfstandige last: enkele last tot het verrichten van bepaalde handelingen, bedoeld in artikel 5:2, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, ter bevordering van de naleving van wettelijke voorschriften.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 1.2 nuanceringen op aansluiting en aangeslotene

1. Een onderneming die zich in hoofdzaak bezig houdt met het vervoer van personen of goederen per trein wordt voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet aangemerkt als een aangeslotene met een grote aansluiting ook indien zij geen aansluiting heeft op een transmissie- of distributiesysteem.

2. Windparken of zonneweides op land, of een combinatie daarvan, samen met het bijbehorende stelsel van verbindingen, die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, worden voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde geacht te beschikken over één aansluiting.

Artikel 1.3 nuancering op onroerende zaak

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden meerdere onroerende zaken als bedoeld in artikel 16, onderdeel c, van de Wet waardering onroerende zaken, beschouwd als één onroerende zaak als bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken, voor zover:

a. de onroerende zaken zich bevinden in een bouwwerk met:

1°. een woonfunctie, bestemd voor bewoners die zijn ingeschreven aan een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of aan een universiteit of hogeschool als bedoeld in artikel 1.2, onderdelen a en b, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek of die zich voorbereiden op een promotie als bedoeld in artikel 7.18 van laatstgenoemde wet;

2°. een woonoppervlak van maximaal 50 vierkante meter per wooneenheid, of

3°. gemeenschappelijke ruimtes die een meeromvattende functie hebben dan de reguliere functie van gemeenschappelijke ruimten in een appartementencomplex, en

b. de eigenaar hierom verzoekt bij zijn systeembeheerder.

Een verzoek kan slechts worden ingetrokken ingeval van ingrijpende renovatie van het bouwwerk.

Artikel 1.4 nuancering op huishoudelijk afnemer

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt een eindafnemer, zijnde een huishoudelijk eindafnemer en een micro-onderneming, beschouwd als huishoudelijke eindafnemer, voor zover:

a. de werkzaamheden worden verricht vanuit een gebouw met woonbestemming, en

b. dat gebouw beschikt over een kleine aansluiting.

Artikel 1.5 EEZ

1. Deze wet en de daarop berustende bepalingen zijn mede van toepassing op binnen de exclusieve economische zone van Nederland zoals vastgesteld bij of krachtens de Rijkswet instelling exclusieve economische zone, gelegen:

a. transmissiesystemen op zee;

b. productie-installaties;

c. gasopslaginstallaties;

d. LNG-installaties;

e. interconnectoren voor gas en elektriciteit met een andere lidstaat, en

2. In afwijking van het eerste lid is deze wet en de daarop berustende bepalingen van toepassing op interconnectoren voor gas met derde landen vanaf het eerste connectiepunt tot en met de territoriale zee.

HOOFDSTUK 2 ENERGIEMARKTEN

Titel 2.1 Algemene bepalingen

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 2.1.1 rechten eindafnemers tav leveren [art 3, vierde lid, 4, 13, eerste en tweede lid, RI 2019/944]

1. Een eindafnemer is vrij een leveringsovereenkomst te sluiten met de leverancier van zijn keuze.
2. Een eindafnemer van elektriciteit kan op een aansluiting met meer leveranciers een leveringsovereenkomst hebben, zolang hij voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. hij beschikt over een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt, en
 - b. het verbruik aan de verschillende leveranciers kan worden toegerekend op basis van meetgegevens die zijn tot stand gekomen overeenkomstig het bepaalde krachtens artikel 2.6.3 [eisen meters].
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in afwijking van het tweede lid, onderdeel b, het verbruik kan worden toegekend op basis van afspraken tussen leveranciers, voor zover deze afspraken voldoen aan de bij die algemene maatregel vast te stellen voorwaarden.

Artikel 2.1.2 aanvullende rechten eindafnemers van elektriciteit tav aggregeren

1. Een eindafnemer van elektriciteit is vrij een aggregatieovereenkomst te sluiten met de aggregator van zijn keuze.
2. Een eindafnemer van elektriciteit kan op een aansluiting een leveringsovereenkomst en een aggregatieovereenkomst inzake invoeding hebben met verschillende partijen, zolang hij beschikt over een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt.
3. Een eindafnemer van elektriciteit kan op een aansluiting een leveringsovereenkomst en een aggregatieovereenkomst inzake vraagresponsovereenkomst hebben met verschillende partijen, zolang hij beschikt over een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt en mits de afspraken, bedoeld in artikel 2.5.1, vierde lid [afspraken balanceren], zijn gemaakt.

Artikel 2.1.3 algemene bepaling energiebedrijven [artikel 13, eerste lid en tweede lid, eerste volzin, RI 2019/944]

1. Het is een energiebedrijf verboden:
 - a. een eindafnemer op enigerlei wijze te belemmeren in de uitoefening van de rechten die hem op grond van de artikelen 2.1.1 en 2.1.2 toekomen, of
 - b. een eindafnemer, omdat deze de rechten uitoefent die hem op grond van dit de artikelen 2.1.1 en 2.1.2 toekomen, te discrimineren.
2. Bepalingen in overeenkomsten met eindafnemers die strijdig zijn met de artikelen 2.1.1 of 2.1.2 zijn vernietigbaar.

Artikel 2.1.4 actief worden [art. 15, 16 ERL, 21, 22 RED en vervangt art. 95c, eerste lid, E-wet]

1. Het is een energiebedrijf verboden een eindafnemer ervan te weerhouden zelfstandig of in groepsverband elektriciteit op te wekken met het oog op eigen verbruik, opslag, verkoop of levering aan derden.
2. Het is een energiebedrijf verboden een eindafnemer ervan te weerhouden te participeren in een energiegemeenschap.

Artikel 2.1.5 voorwaarden energiegemeenschap [art. 2-11 en art. 16 RL 2019/944, art. 2-16 en art. 22 RL 2018/2001]

1. Een energiegemeenschap borgt in haar statuten ten minste dat:
 - a. de participatie in de energiegemeenschap open en vrijwillig is;
 - b. de leden of aandeelhouders het recht hebben de energiegemeenschap te verlaten, en
 - c. de feitelijke zeggenschap over de energiegemeenschap is gelegen bij leden of aandeelhouders die natuurlijke personen, kleine ondernemingen of lokale autoriteiten zijn.
2. Een energiegemeenschap die hernieuwbare energieprojecten ontwikkelt, kan:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

a. in aanvulling op het eerste lid, in de statuten borgen dat de leden of aandeelhouders van de energiegemeenschap enkel natuurlijke personen, lokale autoriteiten of kleine ondernemingen of middelgrote ondernemingen zijn, en

b. in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, de feitelijke zeggenschap over de energiegemeenschap bij die leden of aandeelhouders van de rechtspersoon ligt, die in de nabije omgeving van de hernieuwbare-energieprojecten zijn gevestigd.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop een energiegemeenschap het eerste lid, onderdeel c, of het tweede lid, onderdeel b, borgt.

Titel 2.2 Leveren aan eindafnemers

Afdeling 2.2.1 Algemene voorschriften over contractuele verhouding tussen eindafnemers en leveranciers

Artikel 2.2.1 voorwaarden voor levering [86g E-wet; 66f G-wet; 10, eerste lid, RI 2019/944]

Een leverancier is betrouwbaar en handelt tegen een transparante, duidelijk vergelijkbare en marktgebaseerde prijzen en tegen redelijke voorwaarden.

Artikel 2.2.2 leveringsovereenkomst [95b, eerste lid, en 95m E-wet; 44, eerste lid, en 52b G-wet; art 10, derde, vierde, vijfde, zesde, zevende, achtste (eerste volzin), 11 RI 2019/944, BI RI 2009/73]

1. Een leverancier draagt er zorg voor dat een leveringsovereenkomst met een eindafnemer:
 - a. transparant en volledig is;
 - b. is gesteld in begrijpelijke taal, en
 - c. voor het sluiten ervan wordt verstrekt aan de eindafnemer.
2. Een leverancier verstrekt een eindafnemer voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst een samenvatting van de belangrijkste voorwaarden uit de overeenkomst in begrijpelijke taal.
3. Bij ministeriële regeling worden regels worden gesteld over:
 - a. de inhoud van een leveringsovereenkomst;
 - b. de informatie die een leverancier de eindafnemer voorafgaand aan en na het sluiten van de overeenkomst al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt;
 - c. de eisen waaraan de overeenkomst en de te verstrekken informatie moet voldoen;
 - d. het wijzigen en opzeggen van de leveringsovereenkomst.
4. Een leverancier registreert bij het sluiten van de leveringsovereenkomst het type eindafnemer waarmee hij een leveringsovereenkomst afsluit en oefent na het sluiten van de leveringsovereenkomst jaarlijks controle uit op juistheid van deze gegevens.
5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het vierde lid.

Artikel 2.2.3 factureren en informeren [95lc E-wet; 42c G-wet; art 18 en bijlage I ERL, Bijlage I RI 2009/73, 19-8 RI 2018/2001, 10 en 11 en bijlage VII RI 2018/2002]

1. Een leverancier verstrekt een eindafnemer periodiek en kosteloos facturen, factureringsinformatie en opwekkingsgegevens waarin de gegevens inzake de geleverde elektriciteit of het geleverde gas op transparante en begrijpelijke wijze is weergegeven.
2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de inhoud en inrichting van facturen, factureringsinformatie en opwekkingsinformatie;
 - b. de frequentie van facturen, factureringsinformatie en opwekkingsgegevens inzake het verbruik van elektriciteit en gas;
 - c. het verstrekken van gegevens over het verbruik van elektriciteit en gas;
 - d. het toesturen van facturen, factureringsinformatie en opwekkingsgegevens.
3. De betrouwbaarheid van de opwekkingsgegevens van elektriciteit wordt gewaarborgd door middel van garanties van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen, garanties van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling of certificaten van oorsprong voor elektriciteit.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

4. De betrouwbaarheid van de opwekkingsgegevens van gas uit hernieuwbare bronnen wordt gewaarborgd door middel van garanties van oorsprong voor gas uit hernieuwbare bronnen.

Artikel 2.2.4 klachtenprocedure [95o, eerste en tweede lid, E-wet; 52d, eerste en tweede lid, G-wet; art 10, negende lid, RI 2019/944, Bijlage I RI 2009/73]

1. Een leverancier voorziet in een transparante, eenvoudige en goedkope procedure voor de behandeling van klachten van zijn eindafnemers.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
 - a. de voorwaarden en inrichting waaraan de klachtenprocedure moet voldoen;
 - b. de termijnen die gelden voor de klachtenprocedure.

Artikel 2.2.5 geen oneerlijke verkoopmethoden (misleiding) [art 10, achtste lid, laatste zin, RI 2019/944, Bijlage I RI 2009/73]

Het is een leverancier verboden een eindafnemer op zodanige wijze te benaderen waardoor onduidelijkheid bestaat over:

- a. het feit of een leveringsovereenkomst is afgesloten;
- b. de aard en de duur van de leveringsovereenkomst;
- c. de voorwaarden voor verlenging en beëindiging van de leveringsovereenkomst, of
- d. het bestaan van een recht op opzegging en de voorwaarden van opzegging.

Artikel 2.2.6 buitengerechtelijke geschillenbeslechting [art. 26 ERL, Bijlage I RI 2009/73]

1. Onze Minister wijst een instantie aan als instantie tot buitengerechtelijke geschillenbeslechting in de zin van deze wet. Onze Minister kan een aanwijzing intrekken.
2. De instantie tot buitengerechtelijke geschillenbeslechting voorziet in een transparante, eenvoudige en goedkope procedure voor de behandeling van klachten van eindafnemers.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het eerste en tweede lid.

Artikel 2.2.6a dynamische elektriciteitsprijs [art. 11 ERL]

1. Een leverancier met meer dan 200.000 eindafnemers biedt desgevraagd eindafnemers die beschikken over een slimme meter een leveringsovereenkomst op basis van een dynamische elektriciteitsprijs aan.
2. Een leverancier verstrekt een eindafnemer voorafgaand aan het sluiten van een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid, informatie over de mogelijkheden, kosten en risico's van deze overeenkomsten.

Afdeling 2.2.2 Aanvullende voorschriften over contractuele verhouding tussen huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen en leveranciers

Artikel 2.2.7 toepasselijk recht [art 86a E-wet, art - G-wet]

1. Op leveringsovereenkomsten met een huishoudelijke eindafnemer en een micro-onderneming is Nederlands recht van toepassing.
2. De Nederlandse rechter is bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van geschillen over leveringsovereenkomsten als bedoeld in het eerste lid.
3. Een beding dat in strijd met het eerste of tweede lid in een leveringsovereenkomsten is opgenomen, is nietig.

Artikel 2.2.8 vernietigbaarheid [artikel 95m, vierde lid, E-wet, 52b, vierde lid, G-wet]

Een leveringsovereenkomst gesloten met een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming die in strijd is met het bepaalde bij of krachtens artikelen 2.2.2, eerste en tweede lid [eisen leveringsovereenkomst], 2.2.5 [misleiding] of 2.2.6a [dynamische elektriciteitsprijs] is vernietigbaar.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 2.2.9 aanvullende eisen leveringsovereenkomst i.v.m. balanceren

Een leverancier van elektriciteit draagt er zorg voor dat in de leveringsovereenkomst met een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming is opgenomen dat de eindafnemer de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans die hij door de onttrekking van de elektriciteit in het systeem veroorzaakt, overdraagt aan de leverancier als deze zelf balanceringsverantwoordelijke is, of aan de balanceringsverantwoordelijke van de leverancier, tenzij de eindafnemer aangeeft dat hij de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans overdraagt aan een andere balanceringsverantwoordelijke.

Artikel 2.2.10 leveringsovereenkomsten met micro-ondernemingen [art. 10 lid 8 Rl 2019/944]

1. Paragrafen 3 en 5 van afdeling 2b van titel 5 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn van overeenkomstige toepassing op een leveringsovereenkomst op afstand tussen een leverancier en een micro-onderneming die voldoet aan de eigenschappen van de overeenkomst op afstand, genoemd in artikel 230g, eerste lid, onderdeel e, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

2. Afdeling 3a van titel 3 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing op een leveringsovereenkomst tussen een leverancier en een micro-onderneming.

3. De artikelen 236 en 237 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn mede van toepassing op voorwaarden in een leveringsovereenkomst tussen een leverancier en een micro-ondernemer.

Afdeling 2.2.3 Voorschriften beëindigen van een leveringsovereenkomst

Artikel 2.2.11 eindafrekening [art 10-12 ERL]

Als een eindafnemer een leveringsovereenkomst met een leverancier opzegt, verstrekt deze hem binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn een eindafrekening.

Artikel 2.2.12 overstappen algemeen [art 12 ERL]

1. Als een eindafnemer overstapt naar een andere leverancier, accommodeert de nieuwe leverancier de overstap.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de leverancier de overstap accommodeert.

Artikel 2.2.13 opzegvergoeding [art 12 ERL]

1. Een leverancier brengt een huishoudelijk eindafnemer, een micro-onderneming of een kleine onderneming voor de opzegging van een leveringsovereenkomst geen opzegvergoeding in rekening, tenzij het een tussentijdse opzegging betreft van een leveringsovereenkomst voor bepaalde duur en een vast overeengekomen prijs.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de hoogte van de vergoeding.

Artikel 2.2.14 overstappen huishoudelijk, micro en klein [art 12 ERL]

1. Een leverancier brengt met betrekking tot een overstap van een huishoudelijke eindafnemer, een micro-onderneming of een kleine onderneming buiten op grond van artikel 2.2.13 [opzegvergoeding] in rekening te brengen kosten geen andere kosten in rekening.

2. Een huishoudelijk eindafnemer en een micro-onderneming kunnen deelnemen aan een collectieve overstapregeling.

Afdeling 2.2.4 Bescherming leveringszekerheid huishoudelijk afnemers en micro-ondernemingen

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 2.2.15 leveringsvergunning [95a E-wet; 43 G-wet; art 27 ERL]

1. Het is verboden zonder vergunning elektriciteit of gas te leveren aan een huishoudelijk eindafnemer of micro-onderneming.

2. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van het leveren van:

a. elektriciteit door een niet primaire leverancier, voor zover deze elektriciteit is opgewekt met een productie-installatie die voor rekening en risico van een rechtspersoon in werking wordt gehouden, en het levering betreft aan de leden of aandeelhouders van die rechtspersoon;

b. elektriciteit door een niet primaire leverancier, voor zover deze elektriciteit is geproduceerd voor rekening en risico van een eindafnemer of groep eindafnemers en deze productie niet de primaire bedrijfsmatige activiteit is van die eindafnemer of groep eindafnemers;

c. elektriciteit of gas door een producent aan een micro-onderneming, voor zover deze een dochtermaatschappij in de zin van artikel 24a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is van de producent;

d. elektriciteit of gas op een gesloten distributiesysteem;

e. elektriciteit of gas door een buiten Nederland gevestigde leverancier aan ten hoogste 500 huishoudelijke eindafnemers die wonen of micro-ondernemingen die gevestigd zijn in gebieden aan de Nederlandse landsgrens.

3. Een houder van een vergunning beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn taak.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het derde lid, waaraan een houder van een vergunning moet voldoen.

Artikel 2.2.16 aanvragen en verlenen [95d E-wet; 43 G-wet]

1. De Autoriteit Consument en Markt verleent een leverancier op aanvraag een vergunning als de leverancier voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 2.2.15, derde en vierde lid [voorwaarden leveringsvergunning].

2. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een leveringsvergunning.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;

b. de procedure voor de aanvraag van een leveringsvergunning.

Artikel 2.2.17 wijzigen en intrekken [95e, eerste en tweede lid, en 95f E-wet; 46, eerste en tweede lid, en 47 G-wet]

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een leveringsvergunning wijzigen of intrekken indien:

a. de houder van de vergunning niet langer voldoet aan één of meer verplichtingen, gesteld bij of krachtens artikel 2.2.15 [voorwaarden leveringsvergunning] voldoet;

b. de houder van de vergunning dit verzoekt;

c. de houder van de vergunning de in de vergunning opgenomen voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;

d. de houder van de vergunning bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of

e. de houder van de vergunning om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de vergunde activiteit of in de vergunning opgenomen voorschriften na te komen.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van een leveringsvergunning.

Artikel 2.2.18 weigering of intrekking o.g.v. Wet Bibob

1. Een leveringsvergunning kan eveneens worden geweigerd of ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Voordat toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, kan het Bureau bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, bedoeld in artikel 8 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet worden gevraagd.

Artikel 2.2.19 overdragen [95^e, derde lid, E-wet; 46, derde lid, G-wet]

Een leveringsvergunning kan slechts worden overgedragen met toestemming van de Autoriteit Consument en Markt.

Artikel 2.2.20 faillissementsregime [95b, zevende, achtste en negende lid, E-wet; 44, achtste en negende lid, G-wet; art 27 ERL]

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verplichting van leveranciers met een leveringsvergunning om in geval van een faillissement van een leverancier met een leveringsvergunning de leveringszekerheid van huishoudelijk eindafnemers en micro-ondernemingen te borgen.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de administratie die een leverancier bijhoudt in verband met de uitvoering van het eerste lid.

Artikel 2.2.21 voorkomen opzeggen bij betalingsachterstanden [10 lid 11 en 28 ERL]

1. Een leverancier met een leveringsvergunning neemt preventieve maatregelen om het beëindigen van levering aan een huishoudelijke afnemer of een micro-onderneming wegens betalingsachterstand zoveel mogelijk te voorkomen.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het beperken of het beëindigen van de levering van elektriciteit of gas aan een huishoudelijke afnemer of een micro-onderneming.

3. De regels, bedoeld in het tweede lid, houden in ieder geval in dat de levering aan een huishoudelijke afnemer of een micro-onderneming niet wordt beëindigd in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar, behoudens in gevallen die in de regeling zijn aangegeven.

Afdeling 2.2.5 Leveranciersmodel (kleine aansluitingen)

Artikel 2.2.22 innen tarieven en vergoedingen [95cb E-wet; 44b G-wet]

1. Een primaire leverancier heeft ten aanzien van een eindafnemer met een kleine aansluiting tot taak de door deze eindafnemer aan een distributiesysteembeheerder periodiek verschuldigde tarieven te factureren en te innen. De leverancier brengt hiervoor geen kosten in rekening aan de distributiesysteembeheerder.

2. De betaling door een eindafnemer met een kleine aansluiting aan de leverancier overeenkomstig het eerste lid gefactureerde bedragen, geldt als bevrijdende betaling.

3. Rechtsvorderingen tot betaling van de door de leverancier overeenkomstig het eerste lid gefactureerde bedragen verjaren door verloop van twee jaren. Indien de leverancier de factuur, bedoeld in het eerste lid, niet heeft gedaan binnen twee jaar nadat de vordering opeisbaar is geworden, vervalt het recht om voor de betreffende dienst bij deze eindafnemer te factureren.

4. De leverancier draagt per periode de overeenkomstig het eerste lid gefactureerde of te factureren bedragen af aan de desbetreffende distributiesysteembeheerder.

5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de omvang en het moment van de afdracht, bedoeld in het vijfde lid, ten behoeve van een gelijkmatige afdracht aan de distributiesysteembeheerders.

Artikel 2.2.23 klachtenbehandeling [95o, derde lid, E-wet; 52d, derde lid, G-wet]

Als een primaire leverancier van een eindafnemer met een kleine aansluiting een klacht of vraag ontvangt over het distributiesysteembeheer, zendt de leverancier deze onverwijld door naar de systeembeheerder op wie de klacht of vraag betrekking heeft, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de klager of de vrager.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Afdeling 2.2.6 Overige bepalingen

Artikel 2.2.24 salderen elektriciteit

1. Een leverancier aanvaardt tot 1 januari 2031 een aanbod van een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming tot teruglevering van door hem geproduceerde en ingevoede elektriciteit.

2. Als de eindafnemer hernieuwbare elektriciteit produceert, berekent de leverancier het verbruik ten behoeve van de facturering en inning van de leveringskosten door de in een jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit te verminderen met een percentage als bedoeld in artikel 50, tweede lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag van de op het systeem ingevoede elektriciteit, waarbij de vermindering maximaal de hoeveelheid in dat jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit bedraagt.

3. Als de eindafnemer niet-hernieuwbare elektriciteit produceert, berekent de leverancier het verbruik ten behoeve van de facturering en inning van de leveringskosten door de in een jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit te verminderen met een percentage als bedoeld in artikel 50, tweede lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag van de in dat jaar op het systeem ingevoede elektriciteit, met een maximum van 5.000 kWh aan op het systeem ingevoede elektriciteit, voor zover het saldo van de aan het systeem onttrokken minus de op het systeem ingevoede elektriciteit niet minder dan nul bedraagt.

4. Als de door een eindafnemer op het systeem ingevoede hoeveelheid elektriciteit groter is dan de hoeveelheid die ingevolge die leden in mindering wordt gebracht op de door die leverancier geleverde elektriciteit, betaalt de leverancier aan de betreffende eindafnemer voor het meerdere een redelijke vergoeding.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de hoogte of de berekening van de redelijke vergoeding.

6. Als op een aansluiting meer leveranciers actief zijn, is dit artikel van toepassing op de leverancier die levert op het deel van de installatie waarop ook de productie plaatsvindt.

7. Dit artikel is niet van toepassing op leveringsovereenkomsten met een dynamische prijs.

Artikel 2.2.25 gegevens leverancier

Een leverancier geeft overeenkomstig het bepaalde krachtens artikel 4.1 gegevens van zijn eindafnemers door.

Artikel 2.2.26 bewaren gegevens [art 64, lid 1, 2, 3, RI 2019/944 en 44, lid 1,2,3 van RI 2009/73, 86]

1. Een leverancier bewaart zijn administratie inzake overeenkomsten met eindafnemers of transmissiesysteembeheerder of elektriciteitsderivaten met grootafnemers of transmissiesysteembeheerders gedurende een periode van vijf jaar en houdt deze gedurende die periode ter beschikking voor de Autoriteit Consument en Markt en de Europese Commissie.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over exacte gegevens die vallen onder de bewaarplicht, bedoeld in het eerste lid.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan informatie uit de administratie van een leverancier ter beschikking te stellen aan marktpartijen voor zover ten aanzien van de administratie van leveranciers van elektriciteit is voldaan aan artikel 64, derde lid, van richtlijn 2019/944 en van leveranciers van gas is voldaan aan artikel 44, derde lid, van richtlijn 2009/73.

Artikel 2.2.27 actieve eindafnemer die levert [art 15, eerste lid, ERL]

Voor zover een leverancier als bedoeld in artikel 2.2.15, tweede lid, onderdeel b, [actieve eindafnemer] elektriciteit levert aan een eindafnemer, zijn de artikelen 2.2.4 [klachtenprocedure], 2.2.6 [buitengerechtigde geschillenbeslechting], 2.2.9 [balanceringsbepaling in leveringsovereenkomst] niet van toepassing.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Titel 2.3 Aggregeren voor eindafnemers

Afdeling 2.3.1 Algemene voorschriften over de contractuele verhouding tussen eindafnemers en aggregatoren

Artikel 2.3.1 aggregatieovereenkomst [artikel 13, tweede lid, tweede volzin, RI 2019/944]

1. Een aggregator draagt er zorg voor dat een aggregatieovereenkomst:
 - a. transparant en volledig is;
 - b. is gesteld in begrijpelijke taal, en
 - c. voor het sluiten ervan wordt verstrekt aan de eindafnemer.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de inhoud van een aggregatieovereenkomst;
 - b. de informatie die een aggregator de eindafnemer voorafgaand aan en na het sluiten van de overeenkomst al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt;
 - c. de eisen waaraan de overeenkomst en de te verstrekken informatie moet voldoen;
 - d. het wijzigen en opzeggen van de overeenkomst.

Artikel 2.3.2 factureren en informeren [artikel 13, derde lid, RI 2019/944]

1. Een aggregator verstrekt een eindafnemer periodiek en kosteloos een factuur en informeert een eindafnemer periodiek en kosteloos over zijn verkochte elektriciteit of de geleverde flexibiliteit.
2. De informatie is op begrijpelijke en transparante wijze weergegeven.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de informatie die wordt verstrekt;
 - b. wijze waarop de facturen en informatie worden verstrekt;
 - c. de frequentie van de facturering en informatieverstrekking.

Afdeling 2.3.2 Aanvullende voorschriften over de contractuele verhouding tussen huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen en aggregatoren

Artikel 2.3.3 toepasselijk recht

1. Op aggregatieovereenkomsten met een huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming is Nederlands recht van toepassing.
2. De Nederlandse rechter is bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van geschillen over aggregatieovereenkomsten met een huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming.
3. Een beding dat in strijd met het eerste of tweede lid in een aggregatieovereenkomsten is opgenomen, is nietig.

Artikel 2.3.4 aanvullende eisen aggregatieovereenkomst i.v.m. balanceren

Een aggregator die elektriciteit koopt van een producerende huishoudelijke eindafnemer of micro-onderneming, draagt er zorg voor dat in de aggregatieovereenkomst met die eindafnemer is opgenomen dat de producerende eindafnemer de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans die hij door de invoeding van de elektriciteit in het systeem veroorzaakt, overdraagt aan de aggregator indien deze zelf balanceringsverantwoordelijke is, of aan de balanceringsverantwoordelijke van de aggregator, tenzij de eindafnemer aangeeft dat hij de financiële verantwoordelijkheid voor de balancering overdraagt aan een andere balanceringsverantwoordelijke.

Afdeling 2.3.3 Voorschriften beëindigen van een aggregatieovereenkomst

Artikel 2.3.5 opzegvergoeding [art. 12 ERL]

1. Een aggregator brengt een huishoudelijk eindafnemer, micro-onderneming of kleine onderneming voor de opzegging van een aggregatieovereenkomst geen opzegvergoeding in

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

rekening, tenzij het een tussentijdse opzegging betreft van een aggregatieovereenkomst voor bepaalde duur en een bepaalde prijs.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de hoogte van de vergoeding.

Artikel 2.3.6 overstappen [art 12, eerste lid, ERL]

1. Als een eindafnemer overstapt naar een andere aggregator, accommodeert de nieuwe aggregator de overstap.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

- a. de termijn waarbinnen de overstap plaatsvindt;
- b. de wijze waarop de aggregator de overstap faciliteert.

3. Een aggregator brengt voor een overstap van een huishoudelijke eindafnemer, micro-onderneming of kleine onderneming buiten de op grond van artikel 2.3.5, eerste lid, [opzegvergoeding] in rekening te brengen kosten geen andere kosten in rekening.

Afdeling 2.3.4 Overige bepalingen

Artikel 2.3.7 gegevens aggregator

Een aggregator geeft overeenkomstig het bepaalde krachtens artikel 4.1 gegevens van zijn eindafnemers door.

Titel 2.4 Produceren en invoeden

Artikel 2.4.1 invoed- en afleverspecificaties gas

1. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld inzake de eisen waaraan gas moet voldoen dat:

- a. op een systeem wordt ingevoerd, of
- b. op afleverpunten wordt afgeleverd.

2. De regels, bedoeld in het eerste lid kunnen verschillen voor invoed- en afleverpunten en naar energie-inhoud, drukniveau en regio.

Titel 2.5 Balanceren

Artikel 2.5.1 balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit [art 5, Vo 2019/943, art 15, tweede lid, onderdeel f, 16, derde lid, onderdeel f, 17, derde lid, onderdeel d, en vierde lid, RL 2019/944]

1. Een aangeslotene op het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit is financieel verantwoordelijk voor de onbalans die hij als gevolg van invoeding of onttrekking veroorzaakt op het transmissie- of distributiesysteem.

2. Een aangeslotene op het systeem voor elektriciteit draagt er overeenkomstig artikel 5 van verordening 2019/943 zorg voor dat een balanceringsverantwoordelijke actief is op zijn aansluiting, of, als er op de aansluiting meer allocatiepunten zijn, er per allocatiepunt een balanceringsverantwoordelijke actief is.

3. Een aggregator die vraagresponsovereenkomsten levert aan een aangeslotene draagt er zorg voor dat ten aanzien van de onbalans die hij door de uitoefening van vraagrespons in het systeem veroorzaakt, een balanceringsverantwoordelijke is aangewezen.

4. Als een aggregator op een aansluiting of op een allocatiepunt vraagresponsovereenkomsten levert, doet de balanceringsverantwoordelijke op deze aansluiting of op dat allocatiepunt de balanceringsverantwoordelijke van de aggregator die vraagresponsovereenkomsten levert een redelijk aanbod inzake de voorwaarden waaronder elektriciteit tussen hun elektriciteitsprogramma's kan worden overgedragen, over de verdeling van eventuele onbalanskosten en de uitwisseling van relevante gegevens.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over:
 - a. de inhoud van de afspraken, bedoeld in het vierde lid;
 - b. de voorwaarden waaraan een redelijk aanbod als bedoeld in het vierde lid, moet voldoen.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 2.5.2 balanceringsverantwoordelijke voor gas

1. Een aangeslotene op het systeem voor gas draagt er zorg voor dat op zijn aansluiting een balanceringsverantwoordelijke voor gas actief is.

2. In afwijking van het eerste lid draagt de leverancier van een aangeslotene met een kleine aansluiting op het gassysteem er zorg voor dat een balanceringsverantwoordelijke voor gas actief is op die aansluiting.

Artikel 2.5.3 TTF

Als gas wordt overgedragen van een balanceringsportfolio naar een andere balanceringsportfolio dan vindt deze overdracht plaats op een virtueel punt op het systeem voor gas door middel van een handelsbericht.

Artikel 2.5.4 gegevens balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit en gas

Een balanceringsverantwoordelijke geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 gegevens door van de aansluitingen waarvoor hij verantwoordelijk is.

Titel 2.6 Meten

Artikel 2.6.1 beschikken over een meetinrichting [20, 21, 22 RI 2019/944 (voor eindafnemers. Nationale kop voor invoeders)]

1. Een aangeslotene beschikt bij ieder overdrachtpunt over een geïnstalleerde meetinrichting, tenzij:

a. de aangeslotene beschikt over een onbemeten aansluiting;

b. de distributiesysteembeheerder redelijkerwijs niet in staat is een meetinrichting bij een aangeslotene met een kleine aansluiting te plaatsen en de oorzaak daarvan niet in de macht van de aangeslotene ligt.

2. Een aangeslotene met een kleine aansluiting en een eindafnemer met een grote aansluiting op het transmissiesysteem voor gas verleent de nodige medewerking aan de uitvoering van de taken, genoemd in de artikelen 3.4.20 [ter beschikking stellen meetinrichting] en 3.4.27 [Meetinrichtingen gastransmissiesysteem].

3. Bij ministeriële regeling wordt bepaald onder welke voorwaarden een aansluiting een onbemeten aansluiting is.

Artikel 2.6.2 beschikken over een meetinrichting of een meter

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over situaties waarin een aangeslotene tevens beschikt of moet beschikken over een meetinrichting op een andere plaats dan een overdrachtpunt.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over situaties waarin een aangeslotene over een meter beschikt of moet beschikken op een andere plaats dan een overdrachtpunt.

Artikel 2.6.3 eisen aan meetinrichtingen of meters [19, 3^e lid, RI 2019/944]

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de eisen en functionaliteiten waaraan een meetinrichting, een onderdeel van een meetinrichting of een meter ten minste moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor:

- a. verschillende categorieën aansluitingen;
- b. verschillende categorieën aangeslotenen;
- c. verschillende categorieën meetinrichtingen of meters;
- d. verschillende type activiteiten;
- e. verschillende allocatiepunten;
- f. verschillende overdachtpunten;
- g. meetinrichtingen op andere plaatsen dan op een overdrachtpunt;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

- h. verschillende functionaliteiten;
- i. hetgeen op grond het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2.6.5 [meten bij kleine aansluitingen conventionele meetinrichtingen] en 2.6.6 [meten bij grote aansluitingen] gemeten moet worden.

Artikel 2.6.4 installeren en beheren meetinrichting grote aansluitingen

1. Een aangeslotene met een grote aansluiting draagt er zorg voor dat een erkende meetverantwoordelijke partij op zijn aansluiting:
 - a. een meetinrichting bij ieder overdrachtpunt installeert en beheert;
 - b. voor zover van toepassing, een meetinrichting bij de krachtens artikel 2.6.2, eerste lid, [beschikken over een meetinrichting of een meter] vastgestelde plaatsen installeert en beheert;
 - c. voor zover van toepassing, een meter bij de krachtens artikel 2.6.2, tweede lid, [beschikken over een meetinrichting of een meter] vastgestelde plaatsen installeert en beheert.
2. Een aangeslotene met een grote aansluiting beheert de stroom- of spanningstransformator die onderdeel uitmaakt van zijn aansluiting indien de aangeslotene en de transmissie- of distributiesysteembeheerder dit overeenkomen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een aangeslotene met een grote aansluiting op het transmissiesysteem voor gas:
 - a. uitsluitend gas afneemt;
 - b. een distributiesysteembeheerder voor gas is;
 - c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.
4. Het eerste lid is tevens van toepassing op een aangeslotene met meerdere kleine aansluitingen op een distributiesysteem voor elektriciteit ten behoeve van openbaar vervoer per metro, tram of trolley, telecommunicatie- en kabelnetwerken, mijnbouwkundige activiteiten, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, riolering, bemaling, waterzuivering, transport van water of distributie van water, mits:
 - a. de aangeslotene uitsluitend ingevolge de technische aard van de bedrijfsuitoefening beschikt over meerdere aansluitingen,
 - b. het totale aan de aangeslotene gestelde vermogen meer bedraagt dan 2 MVA en
 - c. de bedrijfsuitoefening op fysiek geïntegreerde basis geschiedt.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het installeren en beheren van meetinrichtingen en meters. Deze regels kunnen verschillen voor:
 - a. verschillende categorieën aangeslotenen;
 - b. verschillende meetinrichtingen;
 - c. verschillende meters.
6. Een aangeslotene met een grote aansluiting geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 gegevens van de door hem beheerde meetinrichtingen en meters door.

Artikel 2.6.5 meten bij kleine aansluitingen conventionele meetinrichtingen

1. Een primair leverancier collecteert en valideert meetgegevens en stelt deze vast ten behoeve van aangeslotenen met een kleine aansluiting die beschikken over een conventionele meetinrichting of een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie niet wordt gebruikt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een aangeslotene als bedoeld in artikel 2.6.4, vierde lid [multisites].
3. Een leverancier kan een distributiesysteembeheerder verzoeken meetgegevens van aangeslotenen met een kleine aansluiting die beschikken over een conventionele meetinrichting of een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie niet wordt gebruikt, te collecteren bij de vervanging van een meetinrichting, een aanpassing van een aansluiting of een meetinrichting of na een bij ministeriële regeling vastgestelde periode.
4. Een aangeslotene met een kleine aansluiting verleent medewerking aan een leverancier bij het collecteren van meetgegevens.
5. Bij ministeriële regeling wordt bepaald welke meetgegevens worden gecollecteerd en worden voorts regels gesteld over:
 - a. de frequentie waarmee meetgegevens wordt gecollecteerd;
 - b. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

- c. de nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - d. de methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens;
6. Een leverancier geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 meetgegevens door. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
- a. welke meetgegevens verstrekt moeten worden;
 - b. de frequentie waarmee meetgegevens verstrekt moeten worden.

Artikel 2.6.6 meten bij grote aansluitingen

1. Een aangeslotene met een grote aansluiting draagt er zorg voor dat een erkende meetverantwoordelijke partij op zijn aansluiting per geïnstalleerde meetinrichting of meter meetgegevens collecteert.
2. Een aangeslotene met een grote aansluiting draagt er zorg voor dat een erkende meetverantwoordelijke partij op zijn aansluiting per meetinrichting of meter de hoeveelheid elektriciteit of gas die de aangeslotene op een systeem invoedt of van een systeem afneemt, valideert en vaststelt.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing voor zover een aangeslotene met een grote aansluiting op het transmissiesysteem voor gas:
- a. uitsluitend gas afneemt;
 - b. een distributiesysteembeheerder voor gas is;
 - c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.
4. Het eerste lid is tevens van toepassing op een aangeslotene als bedoeld in artikel 2.6.4, vierde lid [*multisites*].
5. Bij ministeriële regeling wordt bepaald welke meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld en worden voorts regels gesteld over:
- a. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - b. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
 - c. nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - d. methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.
6. Een aangeslotene als bedoeld in het eerste, tweede en vierde lid, geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 meetgegevens door. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
- a. welke meetgegevens verstrekt moeten worden;
 - b. de frequentie waarmee meetgegevens verstrekt moeten worden.

Artikel 2.6.7 uitvoeren meettaken door MVP

1. Een meetverantwoordelijke partij voert de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 2.6.4, eerste, tweede, vierde en zesde lid [*installeren en beheren meetinrichting grote aansluitingen*], en 2.6.6, eerste, tweede, vierde en zesde lid [*meten bij grote aansluitingen*], uit.
2. Bij een aansluiting tussen twee systemen wijzen de transmissie- of distributiesysteembeheerders gezamenlijk een meetverantwoordelijke partij aan.
3. Het tweede lid is niet van toepassing indien:
- a. een distributiesysteem voor gas is aangesloten op het transmissiesysteem voor gas;
 - b. een gesloten systeem is aangesloten op een distributiesysteem of een transmissiesysteem.
4. Een meetverantwoordelijke partij hanteert een door Onze Minister goedgekeurd protocol voor een periodiek en steekproefgewijze controle van meetinrichtingen op de bij of krachtens artikel 2.6.3 [*eisen aan meetinrichtingen of meters*] gestelde eisen. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan het protocol.

Artikel 2.6.8 meeterkenning MVP

1. Het is verboden zonder meeterkenning de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 2.6.4, eerste, tweede, vierde en zesde lid [*installeren en beheren meetinrichting grote aansluitingen*], en 2.6.6, eerste, tweede, vierde en zesde lid [*meten bij grote aansluitingen*], uit te voeren.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een aangeslotene die:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

- a. uitsluitend gas op het transmissiesysteem voor gas invoedt;
- b. op een distributiesysteem voor gas invoedt voor zover het het meten van de kwaliteit van het ingevoede gas betreft.

Artikel 2.6.9 verlenen meeterkenning door ACM

1. Een meetverantwoordelijke partij:
 - a. beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn verplichtingen, en
 - b. is redelijkerwijs in staat de verplichtingen als opgenomen in de artikel 2.6.4 [*installeren en beheren meetinrichting grote aansluitingen*] en 2.6.6 [*meten bij grote aansluitingen*] na te komen.
2. De Autoriteit Consument en Markt verleent op aanvraag een meetverantwoordelijke partij die voldoet aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid, op aanvraag een meeterkenning.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot de inhoud van en de procedure voor aanvraag van een meeterkenning en de vereisten, bedoeld in het eerste lid.
4. Overeenkomstig bij ministeriële regeling te stellen regels meldt een meetverantwoordelijke partij omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot herziening van de beschikking, bedoeld in het tweede lid, of: wijziging van omstandigheden die van invloed zijn op het voldoen aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt.

Artikel 2.6.10 voorschriften en beperkingen meeterkenning

1. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een meeterkenning en kan deze wijzigen.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan toestemming geven om een meeterkenning over te dragen.

Artikel 2.6.11 intrekken meeterkenning

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een meeterkenning intrekken indien:
 - a. de houder van de meeterkenning dit verzoekt;
 - b. de houder van de meeterkenning in onvoldoende mate voldoet aan één of meer verplichtingen, bedoeld in de artikelen 2.6.4 [*installeren en beheren meetinrichting grote aansluitingen*], 2.6.6 [*meten bij grote aansluitingen*] en 2.6.9 [*verlenen meeterkenning door ACM*];
 - c. de houder van de erkenning de in de erkenning opgenomen voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;
 - d. de houder van de erkenning bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of
 - e. de houder van de erkenning om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de erkende activiteit of in de erkenning opgenomen voorschriften na te komen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van een meeterkenning.

Artikel 2.6.12 rapportageverplichting MVP

1. Een meetverantwoordelijke partij rapporteert aan de Autoriteit Consument en Markt over de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2.6.4, eerste, tweede, vierde en zesde lid [*installeren en beheren meetinrichting grote aansluitingen*], en 2.6.6, eerste, tweede, vierde en zesde lid [*meten bij grote aansluitingen*].
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de frequentie waarmee gerapporteerd wordt en de eisen waaraan een rapportage moet voldoen.

Titel 2.7 Overige bepalingen

Artikel 2.7.1 Remit

Het is verboden te handelen in strijd met de artikelen 3, 4 en 5 van verordening 1227/2011.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 2.7.2 vergelijkingsite [14 ERL]

1. Een aanbieder van een site waarin het aanbod van leveranciers kan worden vergeleken en die voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen eisen, kan een vertrouwenskenmerk aanvragen bij de Autoriteit Consument en Markt.

2. De Autoriteit Consument en Markt erkent een site die voldoet aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.7.3 bewijs GvO/CvO [artikel 19 Richtlijn 2018/2001 en bijlage X bij richtlijn 2012/27]

1. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt uit hernieuwbare bronnen of met energie uit hernieuwbare bronnen.

2. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.

3. Een garantie van oorsprong voor gas uit hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid gas heeft opgewekt uit hernieuwbare bronnen of met energie uit hernieuwbare bronnen.

4. Een certificaat van oorsprong voor elektriciteit toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt uit een andere energiebron dan hernieuwbare bronnen.

Artikel 2.7.4 soorten GvO's/CvO's en mandateren taken MEZK

1. Onze Minister is belast met het uitgeven, overdragen en innemen via een elektronisch systeem van garanties van oorsprong en certificaten van oorsprong als bedoeld in artikel 2.7.3.

2. Onze Minister opent op aanvraag van een in Nederland gevestigde producent of grootafnemer een rekening voor garanties van oorsprong en certificaten van oorsprong. Bij deze aanvraag overlegt de producent het resultaat van de vaststelling, bedoeld in artikel 3.4.33 [Vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK].

3. Onze Minister boekt op aanvraag garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3, op een daarbij aangegeven rekening, indien een in Nederland gevestigde producent bij deze aanvraag de gegevens overlegt omtrent:

a. de gemeten hoeveelheid opgewekte elektriciteit of gas, of

b. indien een producent van elektriciteit of gas gebruik maakt van conversie:

1°. de gemeten hoeveelheid opgewekte elektriciteit of gas;

2°. de gemeten hoeveelheid energie uit hernieuwbare bronnen die is gebruikt voor de opwekking van de hoeveelheid, bedoeld onder 1°, en

3°. het bewijs van afboeking of verzoek tot afboeking van garanties van oorsprong van een Nederlandse rekening voor de gemeten hoeveelheid onder 2°.

4. Onze Minister kan de taken, bedoeld in het eerst tot en met derde lid, mandateren aan een niet-ondergeschikte die onafhankelijk is van producenten en grootafnemers.

Artikel 2.7.5 afboeken GvO's/CvO's door leverancier

1. Een leverancier zorgt ervoor dat als bewijs van levering van elektriciteit of gas aan een in Nederland gevestigde eindafnemer binnen één maand na de levering een corresponderende hoeveelheid garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3, van een Nederlandse rekening wordt afgeboekt.

2. Voor de toepassing van het eerste lid draagt de leverancier er zorg voor dat hij op de eerste dag van de kalendermaand van levering beschikt over de benodigde hoeveelheid garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3, op zijn Nederlandse rekening die overeenkomen met de aard van de leveringen.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 2.7.6 GvO's/CvO's binnen EU

1. Garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3, uitgegeven door onafhankelijke instanties in een andere lidstaat van de Europese Unie, die naar aard en strekking overeenkomen met in Nederland uitgegeven garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong als bedoeld in artikel 2.7.3, worden daarmee gelijkgesteld.

2. Garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong als bedoeld in artikel 2.7.3, uitgegeven door derde landen worden niet erkend, behalve indien de Europese Unie daarvoor een overeenkomst heeft afgesloten met het derde land en de energie rechtstreeks uit dat land wordt ingevoerd of uitgevoerd.

Artikel 2.7.7 nadere regels GvO's/CvO's

1. Bij ministeriële regeling worden tarieven vastgesteld ter dekking van de kosten die worden gemaakt met betrekking tot de activiteiten, bedoeld in artikel 2.7.4.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

- a. de informatie die door een producent of grootafnemer verstrekt wordt aan Onze Minister;
- b. de uitgifte en de geldigheidsduur van garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3;
- c. de gegevens die worden vermeld op garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3;
- d. de voorwaarden waaronder en de wijze waarop een producent of grootafnemer gebruik kunnen maken van de door hen verkregen garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3, of deze kunnen verhandelen;
- e. de vaststelling, bedoeld in 3.4.33 [Vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK];
- f. het meten van de hoeveelheid, bedoeld in artikel 2.7.4, derde lid.

3. De regels, bedoeld in het tweede lid, kunnen verschillen voor de verschillende soorten garanties van oorsprong of certificaten van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.7.3.

HOOFDSTUK 3 BEHEER VAN ELEKTRICITEITS- EN GASSYSTEMEN

Titel 3.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.1.1 gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt een gebiedsindeling vast, waarbij voor iedere transmissie- of distributiesysteembeheerder een gebied wordt aangewezen waarbinnen deze de taken en verplichtingen, bedoeld in dit hoofdstuk, verricht respectievelijk nakomt.

2. Bij de gebiedsindeling, bedoeld in het eerste lid, kunnen voor een distributiesysteembeheerder voor gas gebieden worden uitgezonderd waar geen distributiesysteem voor gas aanwezig is en voor zover de distributiesysteembeheerder voor gas daar niet op economische voorwaarden een distributiesysteem voor gas in werking kan hebben, onderhouden of ontwikkelen. In deze uitgezonderde gebieden is de distributiesysteembeheerder voor gas vrijgesteld van de verplichtingen, bedoeld in artikel 3.4.10 [aansluitaak gas].

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verricht geen werkzaamheden buiten het gebied dat hem krachtens het eerste lid is toegewezen.

Artikel 3.1.2 gebieden waar aansluitaak distributiesysteembeheerder gas niet geldt

1. Een college van burgemeester en wethouders kan gebieden aanwijzen waar de verplichtingen voor een distributiesysteembeheerder voor gas als bedoeld in artikel 3.4.10 [aansluitaak gas], niet gelden, voor zover zich in dat gebied een andere energie-infrastructuur bevindt die kan voorzien in de verwachte warmtebehoefte.

2. Een college van burgemeester en wethouders meldt een besluit als bedoeld in het eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt.

3. De Autoriteit Consument en Markt houdt een register bij van:

- a. gebieden waarvoor een besluit als bedoeld in het eerste lid geldt;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

b. gebieden die krachtens artikel 3.1.1, tweede lid, zijn uitgezonderd van de gebiedsindeling voor een distributiesysteembeheerder voor gas, en

c. gebieden die krachtens algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 3.4.10, vierde lid, zijn aangewezen als gebied waar de afwijking voor de distributiesysteembeheerder voor gas, als bedoeld in artikel 3.4.10, vierde lid, niet geldt.

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de in het register te vermelden gegevens.

Titel 3.2 Aanwijzen, certificeren en erkennen van systeembeheerders

Artikel 3.2.1 verplichtingen voor eigenaar van systeem [art 43-1-a ERL, 9-1-a GRL]

1. Een onderneming die eigenaar is van een transmissiesysteem, distributiesysteem of interconnector draagt er zorg voor:

a. dat de beheerder van het systeem krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd of, voor zover het systeem voldoet aan de kenmerken gesteld bij of krachtens artikel 3.2.6, dat het systeem krachtens artikel 3.2.6 als gesloten systeem is erkend, en

b. dat krachtens artikel 3.2.2 een beheerder voor zijn systeem is aangewezen.

2. Een onderneming die eigenaar is van een LNG-installatie of een gasopslaginstallatie draagt er zorg voor dat krachtens artikel 3.2.2 een beheerder voor dit systeem is aangewezen.

Artikel 3.2.2 aanwijzing TSB / interconnectoren / DSB / GDS [art 30, 43-9 ERL, 10-1, 24 GRL. Voor GDS: 38 ERL, 28 GRL]

1. Onze Minister wijst op aanvraag van een onderneming eigenaar is van een:

a. transmissiesysteem voor elektriciteit en indien van toepassing interconnectoren die daar deel van uitmaken, een rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd aan als beheerder van het desbetreffende transmissiesysteem voor elektriciteit;

b. een interconnector voor elektriciteit die geen deel uitmaakt van een transmissiesysteem voor elektriciteit, een rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd aan als beheerder van de desbetreffende interconnector voor elektriciteit;

c. transmissiesysteem voor gas en indien van toepassing interconnectoren die daar deel van uitmaken, een rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd aan als beheerder van het desbetreffende transmissiesysteem voor gas;

d. een interconnector voor gas die geen deel uitmaakt van een transmissiesysteem voor gas, een rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd aan als beheerder van de desbetreffende interconnector voor gas;

e. distributiesysteem voor elektriciteit, een rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd aan als beheerder van het desbetreffende distributiesysteem voor elektriciteit;

f. distributiesysteem voor gas, een rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd aan als beheerder van het desbetreffende distributiesysteem voor gas;

g. transmissiesysteem op zee, een rechtspersoon die krachtens artikel 3.2.4 is gecertificeerd en die onderdeel uitmaakt van de infrastructuurgroep waarvan een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit onderdeel uitmaakt, aan als beheerder van het desbetreffende transmissiesysteem op zee;

h. een LNG-installatie, een rechtspersoon aan als beheerder van de desbetreffende installatie;

i. een gasopslaginstallatie, een rechtspersoon aan als beheerder van de desbetreffende installatie.

2. De Autoriteit Consument en Markt wijst een rechtspersoon die eigenaar is:

a. van een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit dat krachtens artikel 3.2.6 is erkend als gesloten systeem, aan als beheerder van het desbetreffende gesloten systeem voor elektriciteit;

b. van een distributiesysteem voor gas dat krachtens artikel 3.2.6 is erkend als gesloten systeem, aan als beheerder van het desbetreffende gesloten systeem voor gas.

3. Als een transmissiesysteembeheerder of een interconnectorbeheerder deelneemt aan een gemeenschappelijke onderneming als bedoeld in artikel 3.3.5 [*nalevingsprogramma gemeenschappelijke onderneming*], kan, in afwijking van het eerste lid, de eigendom van het systeem bij de gemeenschappelijke onderneming liggen.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

4. In afwijking van het eerste lid wijst Onze Minister bij overdracht van de eigendom van een systeem indien de aanwijzing vervalt, op aanvraag de onderneming waaraan de eigendom wordt overgedragen, aan als beheerder van het betreffende systeem. De aanwijzing treedt in werking op de dag waarop overdracht van de eigendom van het systeem plaatsvindt.

5. Onze Minister wijst uitsluitend een rechtspersoon als bedoeld in het eerste lid aan indien deze rechtspersoon voldoet aan het bij of krachtens titel 3.3.

6. Een eigenaar van een systeem waarvoor geen beheerder is aangewezen, handelt als beheerder van zijn systeem. De bij of krachtens dit hoofdstuk aan een systeembeheerder opgelegde taken en verplichtingen zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.2.3 voorschriften, wijzigen en intrekken [art 14 E-wet, 6 G-wet]

1. Aan een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2.2, eerste of tweede lid, kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

2. In geval van fusie, splitsing, ontbinding of faillissement van de rechtspersoon die als systeembeheerder is aangewezen, vervalt de aanwijzing als systeembeheerder van rechtswege.

3. Een aanwijzing kan worden ingetrokken indien een rechtspersoon niet meer voldoet aan de eisen om te worden aangewezen, gecertificeerd of erkend.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

a. het intrekken van een aanwijzing;
b. de overdracht van de eigendom van een systeem voor gevallen waarin een aanwijzing vervalt, wordt ingetrokken of niet kan worden verleend.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. de eisen waaraan een aanvraag tot aanwijzing moet voldoen, de informatie die bij een aanvraag moet worden overgelegd en de procedure om te komen tot een aanwijzing;
b. de voorwaarden die aan een aanwijzing kunnen worden verbonden.

6. De regels, bedoeld in het vierde en vijfde lid, kunnen verschillen voor verschillende typen systemen of systeembeheerders.

Artikel 3.2.4 certificering TSB/DSB [Voor TS: art 52, 53 ERL, 10, 11 GRL, art 10 E-wet 2 G-wet, voor DS: nieuw]

1. De Autoriteit Consument en Markt certificeert op aanvraag een rechtspersoon die direct of indirect eigenaar is van een transmissie- of distributiesysteem of interconnector indien voldaan is aan de eisen gesteld bij of krachtens artikel 3.3.1.

2. Als een persoon uit een land buiten de Europese Unie zeggenschap heeft over een eigenaar van een transmissiesysteem of een interconnector of een beheerder van een transmissiesysteem of een interconnector, besluit de Autoriteit Consument en Markt volgens de procedure van:

a. artikel 53 van richtlijn 2019/943 of is voldaan aan de eisen van het derde lid van dat artikel, als het een transmissiesysteem of een interconnector of een beheerder van een transmissiesysteem of een interconnector voor elektriciteit betreft, of

b. artikel 11 van richtlijn 2009/73 of is voldaan aan de eisen van het derde lid van dat artikel, als het een transmissiesysteem of een interconnector of een beheerder van een transmissiesysteem of een interconnector voor gas betreft.

3. In afwijking van het eerste lid, certificeert de Autoriteit Consument en Markt bij overdracht van de eigendom van een systeem indien de aanwijzing vervalt, op aanvraag de rechtspersoon die direct of indirect eigenaar wordt van dat systeem waarvoor ze beheerder wil worden en indien deze rechtspersoon, na verkrijging van de eigendom van het systeem, voldoet aan de eisen die zijn opgenomen bij of krachtens artikel 3.3.1.

4. Een systeembeheerder stelt de Autoriteit Consument en Markt in kennis van elke voorgenomen transactie die relevant is voor de beoordeling of nog wordt voldaan aan de eisen van het eerste tot en met derde lid.

Artikel 3.2.5 voorschriften certificering [art. 52 ERL, 10 GRL]

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een certificering als bedoeld in artikel 3.2.4, eerste of derde lid, intrekken als niet langer aan de eisen, gesteld bij of krachtens artikel 3.3.1 wordt voldaan.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt een onderzoek in naar de naleving van de eisen gesteld bij of krachtens artikel 3.3.1 [groepsverbod]:

- a. naar aanleiding van een melding als bedoeld in artikel 3.2.4, vijfde lid [meldplicht];
- b. naar aanleiding van gewijzigde omstandigheden, of
- c. op verzoek van de Europese Commissie.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

- a. de eisen waaraan een aanvraag tot certificering moet voldoen, de informatie die bij een aanvraag moet worden overgelegd en de procedure om te komen tot een certificering;
- b. de voorwaarden waaronder een certificering vervalt en de procedure hiervoor.

4. De regels, bedoeld in het derde lid, kunnen verschillen voor verschillende typen systemen of systeembeheerders.

Artikel 3.2.6 erkenning GS [Art 38 ERL, 28 GRL, art 15 E-wet, 2a G-wet]

1. De Autoriteit Consument en Markt erkent op aanvraag van een eigenaar van een systeem dat systeem als een gesloten systeem indien:

- a. de aanvrager niet is aangewezen als systeembeheerder;
- b. de aanvrager geen onderdeel uitmaakt van een infrastructuurgroep;
- c. het bedrijfs- of productieproces van de aangeslotenen op het systeem om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd is met het systeem of het systeem primair elektriciteit of gas distribueert aan de eigenaar van het systeem of daarmee verwante ondernemingen;
- d. het systeem binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, commerciële locatie of locatie met gedeelde diensten ligt en dat systeem technische, organisatorische of functionele bindingen heeft;
- e. op het systeem minder dan 1.000 aangeslotenen zijn;
- f. het systeem geen huishoudelijke eindafnemers voorziet, tenzij er sprake is van incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudelijke eindafnemers dat werkzaam is bij of vergelijkbare betrekkingen heeft met de eigenaar van het gesloten systeem, en
- g. de veiligheid van het systeem naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt voldoende is gewaarborgd.

2. De Autoriteit Consument en Markt erkent op aanvraag van degene die een systeem aanlegt of voornemens is aan te leggen en die beschikt over de daarvoor benodigde vergunningen, ontheffingen en toestemmingen, dat systeem als een gesloten systeem. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.2.7 voorschriften erkenning GS [art 38 ERL, 28 GRL art 15 E-wet, 2a G-wet]

1. Aan een erkenning kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan een erkenning als bedoeld in artikel 3.2.6, eerste lid, wijzigen.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan een erkenning intrekken indien de beheerder van het gesloten systeem:

- a. niet langer aan de eisen, bedoeld in artikel 3.2.6, eerste lid, voldoet;
- b. in strijd handelt met de voorwaarden of beperkingen, bedoeld in het eerste en derde lid, onder b, en
- c. bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

- a. de eisen waaraan een aanvraag tot erkenning voldoet, de informatie die bij een aanvraag wordt overgelegd en de procedure om te komen tot een erkenning;
- b. de voorschriften of beperkingen die aan een erkenning kunnen worden verbonden;
- c. de voorwaarden waaronder een erkenning kan worden gewijzigd en de procedure hiervoor.

Artikel 3.2.8 directe lijn [art 7 ERL, 38 GRL]

1. Als directe lijn kan aangemerkt worden één of meer leidingen voor het transport van elektriciteit of gas:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

a. die niet verbonden is met een systeem van elektriciteit of gas of met een andere leiding voor het transport en die een geïsoleerde productie-installatie van een producent rechtstreeks verbindt met een geïsoleerde eindafnemer, of

b. die ten hoogste via de installatie van één aangeslotene op de leidingen is verbonden met een systeem van elektriciteit of gas of met een andere leiding voor het transport en die een productie-installatie voor elektriciteit of gas, met tussenkomst van een leverancier, rechtstreeks verbindt met één of meer eindafnemers teneinde hen te voorzien in hun elektriciteits- of gasbehoefte, en

c. die niet verbindt met huishoudelijke eindafnemers, tenzij er sprake is van incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudelijke eindafnemers dat werkzaam is bij of vergelijkbare betrekkingen heeft met de eigenaar van de directe lijn, en

d. waarvan de eigenaar aan de Autoriteit Consument en Markt melding heeft gemaakt.

2. Een eigenaar meldt een significante wijziging ten opzichte van een eerdere melding zo spoedig mogelijk na doorvoering van de betreffende wijziging aan de Autoriteit Consument en Markt.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inhoud van de meldingen.

Titel 3.3 Inrichting en voorwaarden transmissiesysteem en distributiesysteem

Afdeling 3.3.1 Inrichtingseisen en voorwaarden voor TS, DS

Artikel 3.3.1 splitsing transport vs productie, levering en handel [art 43-1t/m6,11 ERL, 9-1t/m8 GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder is zodanig ingericht dat:

a. een natuurlijke persoon of rechtspersoon die directe of indirecte zeggenschap uitoefent over een rechtspersoon of vennootschap die elektriciteit of gas produceert, levert of daarin handelt, niet gelijktijdig directe of indirecte zeggenschap of enig recht uitoefent over een transmissiesysteembeheerder, distributiesysteembeheerder of diens systemen, en

b. een natuurlijke persoon of rechtspersoon die directe of indirecte zeggenschap uitoefent over een transmissiesysteembeheerder, een distributiesysteembeheerder of diens systemen, niet gelijktijdig directe of indirecte zeggenschap of enig recht uitoefent over een rechtspersoon of vennootschap die elektriciteit of gas produceert, levert of daarin handelt.

2. Voor de toepassing van het eerste lid worden twee afzonderlijke overheidsorganen die direct of indirect zeggenschap uitoefenen over, enerzijds, een transmissiesysteembeheerder of een transmissiesysteem en, anderzijds, over een rechtspersoon of vennootschap die elektriciteit of gas produceert, levert of daarin handelt, niet als dezelfde persoon of personen beschouwd.

3. Onder enig recht als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval verstaan het recht om stemrechten uit te oefenen, de bevoegdheid om leden aan te wijzen van de raad van bestuur of de raad van toezicht of een rechtspersoon die het bedrijf juridisch vertegenwoordigt of het hebben van een meerderheidsaandeel.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld ter implementatie van artikel 43 van richtlijn 2019/944 en artikel 9 van richtlijn 2009/73.

Artikel 3.3.2 verbod beschikbaar stellen systeem voor financiële middelen

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt het door hem beheerde systeem of een deel daarvan niet beschikbaar als zekerheid voor het aantrekken van financiële middelen anders dan voor hemzelf.

Artikel 3.3.3 privatiseringsverbod

1. De aandelen in een transmissie- of distributiesysteembeheerder berusten direct of indirect bij één of meer openbare lichamen.

2. De eigendom van een transmissie- of distributiesysteem of rechten op een transmissie- of distributiesysteem berusten direct of indirect bij één of meer openbare lichamen.

3. Onder indirect berusten wordt verstaan dat de aandelen in een transmissie- of distributiesysteembeheerder berusten bij één of meer rechtspersonen waarvan alle aandelen

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

worden gehouden door een openbaar lichaam of bij een rechtspersoon die een volledige dochtermaatschappij is van één of meer rechtspersonen waarvan alle aandelen worden gehouden door één of meer openbare lichamen.

Artikel 3.3.4 kruisparticipaties

1. In afwijking van artikel 3.3.3 [*privatiseringsverbod*] kunnen aandelen in een transmissiesysteembeheerder direct of indirect berusten bij een buitenlandse instelling die op grond van nationale wettelijke regels is belast met het beheer van een transmissiesysteem als bedoeld in artikel 2, onderdeel 4, van richtlijn 2019/943, of bij de middellijk of onmiddellijk aandeelhouder van die buitenlandse instelling, voor zover:

a. ten minste 75 procent van de aandelen in de transmissiesysteembeheerder en de overwegende zeggenschap over de transmissiesysteembeheerder direct of indirect bij de staat blijft;

b. de samenwerking tussen de transmissiesysteembeheerder en een buitenlandse instelling wordt bevorderd;

c. er sprake is van een aandelenruil die de betrouwbaarheid, betaalbaarheid of duurzaamheid van het systeem ten goede komt, en

d. de aandelen in de transmissiesysteembeheerder of de groep, bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waar die transmissiesysteembeheerder deel van uitmaakt, komen te berusten bij een instelling die de beheerder is van een systeem dat een directe verbinding heeft met het transmissiesysteembeheerder in Nederland of dat door middel van een interconnector met een transmissiesysteembeheerder is verbonden.

2. Het voornemen de aandelen in de transmissiesysteembeheerder direct of indirect te laten berusten bij een buitenlandse instelling of bij de middellijk of onmiddellijk aandeelhouder van die buitenlandse instelling behoeft instemming van beide kamers der Staten-Generaal.

3. Onze Minister van Financiën treedt niet eerder in onderhandeling dan dertig dagen nadat hij schriftelijk mededeling heeft gedaan aan de Staten-Generaal van het voornemen, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 3.3.5 nalevingsprogramma gemeenschappelijke onderneming [art 9-5 GRL]

1. Indien een transmissiesysteembeheerder voor gas deelneemt aan een gemeenschappelijke onderneming waaraan ook een verticaal geïntegreerde buitenlandse transmissiesysteembeheerder deelneemt, draagt de transmissiesysteembeheerder voor gas er zorg voor dat de gemeenschappelijke onderneming een nalevingsprogramma opstelt en implementeert in de gemeenschappelijke onderneming.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de inhoud van het nalevingsprogramma en de procedure van de totstandkoming van het nalevingsprogramma.

Artikel 3.3.6 algemeen werkzaamheden en uitbesteding daarvan

1. Een systeembeheerder verricht geen andere werkzaamheden dan die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van zijn wettelijke taken of van zijn taken die op grond van deze wet aan hem zijn gemandateerd.

2. In afwijking van het eerste lid mag een systeembeheerder in opdracht van een andere systeembeheerder de wettelijke taken van die systeembeheerder uitvoeren.

3. Een systeembeheerder besteedt geen werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het realiseren van een aansluiting uit aan een onderneming waar een leverancier onderdeel van uitmaakt.

4. Ingeval van uitbesteding van werkzaamheden behoudt de systeembeheerder de verantwoordelijkheid voor de onafhankelijke uitvoering van deze werkzaamheden.

Artikel 3.3.7 opslag door transmissie- en distributiesysteembeheerders [3.36 oud, art 36, 54 ERL 61-6 ERL]

Het systeem van een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit omvat geen energieopslagfaciliteiten, voor elektriciteit tenzij:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

a. het gaat om een deel van een transmissie- of distributiesysteem dat de Autoriteit Markt en Consument op verzoek van een transmissie- of distributiesysteembeheerder krachtens artikel 3.3.8 [erkenning VGNOC] heeft erkend als volledig geïntegreerde netwerkopslagcomponent;

b. de Autoriteit Markt en Consument op verzoek van een transmissie- of distributiesysteembeheerder krachtens artikel 3.3.9 [ontheffing opslagfaciliteit] ten aanzien van een specifieke energieopslagfaciliteit een ontheffing heeft verleend.

Artikel 3.3.8 erkenning als VGNOC

1. De Autoriteit Markt en Consument erkent op verzoek van een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit een deel van het systeem als volledig geïntegreerde netwerkopslagcomponent als het voldoet aan de volgende voorwaarden:

a. het heeft de eigenschap elektriciteit op te slaan;

b. het is geïntegreerd in het systeem;

c. het wordt uitsluitend gebruikt voor het waarborgen van een veilig en betrouwbaar beheer van het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 3.3.9 ontheffing opslag door transmissie- of distributiesysteembeheerder [art 36 en 54 ERL]

1. De Autoriteit Markt en Consument kan op verzoek van een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit ten aanzien van een specifieke energieopslagfaciliteit een ontheffing verlenen als is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de transmissie- of distributiesysteembeheerder heeft de opslagfaciliteit nodig voor de nakoming van de beheertaak, bedoeld in artikel 3.4.3 [beheertaak];

b. de transmissie- of distributiesysteembeheerder gebruikt de opslagfaciliteit niet om elektriciteit op de elektriciteitsmarkten te kopen of te verkopen, en

c. de transmissie- of distributiesysteembeheerder heeft aangetoond dat anderen deze faciliteiten niet kunnen of willen bieden.

2. De Autoriteit Consument en Markt trekt een ontheffing in als uit de evaluatie, bedoeld in artikel 5.1.7 is gebleken dat marktpartijen in staat zijn dergelijke opslaginstallaties op een kosteneffectieve manier te bezitten, te ontwikkelen, te exploiteren of te beheren. De intrekking treedt in werking achttien maanden na bekendmaking van het besluit aan de een transmissie- of distributiesysteembeheerder.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder aan wie een besluit als bedoeld in het tweede lid is bekendgemaakt, gebruikt de achttien maanden om de opslagactiviteiten te beëindigen en de opslagfaciliteiten te verkopen.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder aantoont dat er geen andere partijen zijn die de opslagfaciliteiten kunnen of willen bieden;

b. de procedure die een transmissie- of distributiesysteembeheerder in het kader van het eerste lid, onderdeel c, moet volgen;

c. procedure die een transmissie- of distributiesysteembeheerder bij de verkoop van een energieopslaginstallatie volgt;

d. de wijze waarop de waardebeoordeling van de opslagfaciliteit tot stand moet komen.

5. De Autoriteit Consument en Markt doet Commissie en het Acer mededeling van een besluit als bedoeld in het eerste lid, voor zover het een besluit inzake de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit betreft.

Afdeling 3.3.2 Voorwaarden en samenwerking Infrastructuurgroep

Artikel 3.3.10 handelingen en activiteiten infrastructuurgroep

1. De hoofdzaak van de handelingen en activiteiten die een infrastructuurgroep verricht ligt bij het beheer van één of meerdere systemen en de taken die bij of krachtens deze wet aan de transmissie- of distributiesysteembeheerder zijn toegekend.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. De handelingen en activiteiten in Nederland van een infrastructuurbedrijf beperken zich tot handelingen en activiteiten met betrekking tot:

- a. aanleg en beheer van interconnectoren en daarvoor benodigde connectiepunten;
- b. aanleg en beheer van kabels en leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen;
- c. aanleg, onderhoud en het ter beschikking stellen van installaties;
- d. meetdiensten en meetinrichtingen;
- e. energiebeurzen;
- f. schakelen van installaties, niet zijnde productie-installaties;
- g. handelingen of activiteiten met betrekking tot infrastructuur voor koolstofdioxide;
- h. aanleg en beheer van andere infrastructuur dan bedoeld in alle voorgaande onderdelen met inbegrip van transport via die infrastructuur. Onder andere infrastructuur wordt in ieder geval verstaan: leidingen of installaties voor waterstof, biogas, warmte en koude, en
- i. handelingen en activiteiten die op grond van artikel 3.3.11 zijn toegestaan.

3. Een infrastructuurbedrijf dat onderdeel uitmaakt van een infrastructuurgroep waarvan een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit onderdeel uitmaakt, mag in aanvulling op het eerste lid handelingen en activiteiten verrichten met betrekking tot:

- a. aanleg en beheer van antenne-opstelpunten ten behoeve van ethercommunicatie, en
- b. certificering van hernieuwbare energie.

4. Een infrastructuurbedrijf dat onderdeel uitmaakt van een infrastructuurgroep waarvan een transmissiesysteembeheerder voor gas onderdeel uitmaakt, mag in aanvulling op het eerste lid handelingen en activiteiten verrichten met betrekking tot:

- a. aanleg en beheer van LNG- en gasopslaginstallaties en gasinfrastructuur, en
- b. certificering van hernieuwbare energie.

Artikel 3.3.11 andere handelingen of activiteiten infrastructuurgroep

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen andere aan energie-infrastructuur gerelateerde handelingen of activiteiten worden toegestaan die een infrastructuurbedrijf voor een in of krachtens deze algemene maatregel van bestuur vastgestelde duur kan verrichten.

2. Indien handelingen of activiteiten op grond van het eerste lid worden toegestaan, worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels gesteld over de voortzetting of beëindiging van die handelingen of activiteiten.

3. De voordracht voor een krachtens het eerste en tweede lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 3.3.12 bevoordeling eigen infrastructuurgroep [art 31-2, 40-1-f ERL, 13-1-b, 25-2, GRL]

1. Een transmissie- distributiesysteembeheerder bevoordeelt niet het infrastructuurbedrijf waarmee hij een infrastructuurgroep vormt boven andere ondernemingen en kent evenmin een dergelijk infrastructuurbedrijf anderszins voordelen toe die verder gaan dan in het normale handelsverkeer gebruikelijk is.

2. Een transmissie- distributiesysteembeheerder die onderdeel uitmaakt van een infrastructuurgroep geeft geen commercieel gevoelige gegevens vrij aan de andere bedrijfsonderdelen van de infrastructuurgroep, tenzij die openbaarmaking noodzakelijk is voor de uitvoering van een zakelijke transactie.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen handelingen worden aangemerkt als handelingen die voordelen genereren die verder gaan dan in het normale handelsverkeer gebruikelijk is.

Titel 3.4 Taken transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerder

Artikel 3.4.1 algemene bepaling transmissie- en distributiesysteembeheerder in verhouding tot Europees recht

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel a, is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan transmissiesysteembeheerders zijn opgedragen.

2. De transmissiesysteembeheerder voor gas die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel c, is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 715/2009 aan transmissiesysteembeheerders zijn opgedragen.

3. Een distributiesysteembeheerder voor elektriciteit die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel e, is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan distributiesysteembeheerders zijn opgedragen.

4. Een distributiesysteembeheerder voor gas die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel f, is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan distributiesysteembeheerders zijn opgedragen.

Afdeling 3.4.1 Taken inzake beheer en onderhoud

Artikel 3.4.2 beheer- en ontwikkeltaak [art 32 (flex), 40-1-a, b, c, i, l ERL en GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder waarborgt dat zijn systeem op de korte en lange termijn kan voldoen aan een redelijke vraag naar transport van elektriciteit of gas en beheert, onderhoudt en ontwikkelt het systeem, onder economische voorwaarden, op zodanige wijze dat de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid is geborgd, en met inachtneming van de belangen van het milieu, digitalisering, energie-efficiëntie en de transitie naar een duurzaam energiesysteem.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit neemt bij de ontwikkeling van het systeem in overweging of de inkoop van elektriciteits- en vermogensdiensten, de verzwaren van het systeem kan voorkomen.

3. Het beheren, onderhouden en ontwikkelen van het systeem, bedoeld in het eerste lid, omvat:

a. mede het verwijderen van permanent buiten gebruik gestelde leidingen of andere onderdelen van het systeem;

b. voor een transmissiesysteembeheerder mede het voorzien in voldoende grensoverschrijdende capaciteit om te komen tot een geïntegreerde Europese infrastructuur;

c. voor de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit mede het beheer van de aansluiting met het systeem op zee;

d. voor een distributiesysteembeheerder mede het realiseren van aansluitingen op andere distributiesystemen.

4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder beschermt zijn systeem tegen mogelijke invloeden van buitenaf.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het eerste tot en met derde lid. Die regels kunnen verschillen voor verschillende typen systeembeheerders.

Artikel 3.4.3 N-1

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit ontwerpt het transmissiesysteem voor elektriciteit van 110 Kv en hoger zodanig en houdt het zodanig in werking dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is als zich een enkelvoudige storing voordoet, in vol bedrijf, en ten tijde van onderhoud, behoudens in het geval bij algemene maatregel van bestuur:

a. vrijstelling is verleend voor een beperkte tijd van een onderdeel van het systeem, mits de omvang beperkt blijft tot de in de algemene maatregel van bestuur vastgestelde omvang;

b. voor een specifiek onderdeel van het systeem op aanvraag van de transmissiesysteembeheerder ontheffing is verleend door de Autoriteit Consument en Markt. Aan de ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verlening, wijziging en intrekking van een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 3.4.4 uitkoop & verkabeling

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit verplaatst op verzoek van een college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten bovengrondse delen van systemen die bestemd zijn voor transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 50 kV of hoger of vervangt deze door ondergrondse delen voor zover:

a. dat deel:

1°. ten minste 1.000 meter lang is, tenzij het een systeem betreft met een spanningsniveau van 50 kV, of

2°. ten minste 500 meter lang is, voor zover het een deel betreft dat direct is verbonden met een transformator-, schakel-, verdeel- of onderstation, voor zover het een te vervangen deel betreft, en

b. deze delen door Onze Minister zijn aangewezen.

2. Krachtens het eerste lid, onderdeel b, worden slechts delen aangewezen waarvoor vervanging of verplaatsing kostenefficiënt is. Bij de aanwijzing kan worden bepaald dat een deel wordt aangewezen voor verplaatsing of voor vervanging.

3. De aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt bekend gemaakt in de Staatscourant.

4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder onderzoekt op verzoek van een college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten de technische haalbaarheid, de ruimtelijke aspecten en de investeringskosten van het verplaatsen of vervangen van een deel van het systeem dat op grond van het eerste lid is aangewezen.

5. Onze Minister kan op aanvraag van een transmissie- of distributiesysteembeheerder ontheffing verlenen van de verplichting op grond van het eerste lid, aanhef, voor een in die ontheffing aangewezen deel van het systeem indien het vervangen of verplaatsen van dat deel technisch of ruimtelijk niet haalbaar is of strijdig is met het belang van leveringszekerheid.

6. Onze Minister kan op verzoek van een college van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten bovengrondse delen van systemen die bestemd zijn voor transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 50kV of hoger aanwijzen voor verplaatsing of vervanging voor zover die niet overeenkomstig het eerste lid zijn aangewezen. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder onderzoekt op verzoek van een college van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten, na instemming van Onze Minister, de technische haalbaarheid, de ruimtelijke aspecten, het belang van leveringszekerheid en de investeringskosten van het verplaatsen of vervangen van het betreffende deel van het systeem. Bij het verzoek, bedoeld in de eerste volzin, wordt het onderzoek overgelegd. Het eerste lid, aanhef, tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing op een aanwijzing.

7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. het deel van de kosten die een transmissie- of distributiesysteembeheerder maakt voor de uitvoering van een verzoek als bedoeld in het eerste, vierde en zesde lid dat wordt betaald door de verzoeker en de bestanddelen waaruit die kosten bestaan;

b. de volgorde waarin het verplaatsen of vervangen plaatsvindt;

c. de procedure voor de het aanvragen van een ontheffing als bedoeld in het vijfde lid;

d. de termijn waarbinnen een college van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten een verzoek bij Onze Minister kan indienen.

8. De voordracht voor een krachtens het zevende lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 3.4.5 investeringsplan [32 en 51 ERL, 22 GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt periodiek een investeringsplan op.

2. In een investeringsplan is ten minste opgenomen:

a. een beschrijving van de uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen die voor de komende 10 jaar noodzakelijk zijn;

b. een onderbouwing van de investeringen, bedoeld in onderdeel a;

c. een verantwoording van de overwegingen die de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit in het kader van artikel 3.4.2, tweede lid [*inkoop van elektriciteits- en vermogensdiensten ikv beheertaak*], heeft gemaakt;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

- d. de investeringen waarvoor een projectbesluit als bedoeld in 5.2 van de Omgevingswet is vastgesteld;
- e. de investeringen voor de ontsluiting van windparken, die zijn opgenomen in een programma, als bedoeld in artikel 3.2 van de Omgevingswet, en
- f. de investeringen ter uitvoering van het ontwikkelkader, bedoeld in artikel 3.6.2 [ontwikkelkader TS op zee], en
- g. de investeringen ten behoeve van verzoeken aan de transmissie- of distributiesysteembeheerder om een aanbod tot aanleg of wijziging van een aansluiting op zijn systeem of verzoeken om een aanbod tot het verzorgen van transport van elektriciteit of gas over zijn systeem, die de transmissie- of distributiesysteembeheerder heeft afgewezen en uitgesteld op grond van artikel 3.4.8, derde lid, of artikel 3.4.10, eerste lid, respectievelijk artikel 3.4.14, tweede lid, of artikel 3.4.16, tweede lid.

Artikel 3.4.6 procedure investeringsplan [art 21 E-wet, 7a, 39e G-wet]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder legt een ontwerp investeringsplan achtereenvolgens:
 - a. ter consultatie voor aan een ieder en verwerkt de gegeven reacties op de ingediende zienswijzen in het investeringsplan;
 - b. voor zover het betreft een investeringsplan van een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit, ter toetsing voor aan Onze Minister, en
 - c. ter toetsing voor aan de Autoriteit Consument en Markt.
2. Onze Minister toetst, voor zover het betreft een investeringsplan van een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit, of het ontwerp investeringsplan voldoende rekenschap geeft van het nationale energie- en klimaatplan en het actieplan dat Onze Minister ingevolge artikel 15 van verordening 2019/943 heeft vastgesteld.
3. De Autoriteit Consument en Markt toetst of een transmissie- of distributiesysteembeheerder in redelijkheid tot het ontwerp investeringsplan heeft kunnen komen.
4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt het investeringsplan vast en verantwoordt daarbij hoe de resultaten van de toetsing zijn verwerkt.
5. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voert de in het investeringsplan opgenomen investeringen uit.
6. Het eerste tot en met vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing bij een significante wijziging.
7. De in het investeringsplan opgenomen investeringen worden noodzakelijk geacht voor de uitvoering van de wettelijke taken van de transmissie- of distributiesysteembeheerder.

Artikel 3.4.7 nadere regels investeringsplan

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over:
 - a. de termijn waarvoor het investeringsplan geldt;
 - b. de nadere inhoud en het aggregatieniveau van een investeringsplan;
 - c. de procedure waarlangs een investeringsplan tot stand komt;
 - d. de wijze waarop de noodzaak van investeringen wordt aangetoond;
 - e. het tijdstip en de frequentie waarmee een investeringsplan dan wel onderdelen daarvan, wordt opgesteld dan wel aangepast;
 - f. de wijze waarop en bij wie een ontwerp investeringsplan wordt geconsulteerd;
 - g. de wijze waarop bekendheid wordt gegeven aan een investeringsplan;
 - h. de wijze waarop het ontwerp investeringsplan door Autoriteit Consument en Markt wordt getoetst;
 - i. de maatregelen die Autoriteit Consument en Markt kan nemen wanneer een transmissiesysteembeheerder een investering uit hoofde van het investeringsplan niet uitvoert.
2. De regels, bedoeld in het eerste lid, kunnen verschillen voor verschillende systemen, verschillende delen van systemen met een verschillend spanningsniveau en verschillende systeembeheerders.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Afdeling 3.4.2 Taken inzake aansluiten

Artikel 3.4.8 aansluitaak elektriciteit [6 ERL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit doet op verzoek een aanbod tot:

a. aanleg van een aansluiting op zijn systeem op een voor aansluiting geschikt punt met een bij die aansluiting behorend spanningsniveau dat de laagste aansluitkosten oplevert voor de verzoeker, of

b. wijziging van een aansluiting op zijn systeem.

2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit een aanbod doen tot aansluiting op een voor die aansluiting afwijkend spanningsniveau indien:

a. aansluiting op dat spanningsniveau naar het oordeel van de systeembeheerder meer geschikt is gelet op de belasting van zijn systeem of dit leidt tot lagere totale kosten voor de systeembeheerder en de verzoeker tezamen, en

b. die aansluiting geen negatieve gevolgen heeft voor bestaande aansluitingen op zijn systeem.

3. In afwijking van het eerste lid, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit een verzoek om een aanbod tot aanleg van of wijziging naar een grote aansluiting voor elektriciteit afwijzen en het doen van een aanbod uitstellen indien en voor zo lang er onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op zijn systeem voor de transportcapaciteit die nodig is voor de beoogde aansluiting. De transmissie- of distributiesysteembeheerder voorziet een afwijzing van een deugdelijke onderbouwing, verschaft de verzoeker informatie over de benodigde uitbreidingsinvesteringen om te kunnen voldoen aan de transportcapaciteit die nodig is voor de beoogde aansluiting en biedt geschikte alternatieve punten met een bij de verzochte aansluiting behorend spanningsniveau aan waar voldoende transportcapaciteit beschikbaar is.

4. De transmissie- of distributiesysteembeheerder doet een aanbod als bedoeld in het eerste of tweede lid, binnen een redelijke termijn na het verzoek en realiseert de aansluiting binnen een redelijke termijn na acceptatie van het aanbod.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder uitvoering geeft aan het eerste tot en met vierde lid, waarbij ten minste regels worden gesteld over:

a. de wijze waarop de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit bepaalt en onderbouwt dat onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is als bedoeld in het derde lid;

b. de redelijke termijnen, bedoeld in het vierde lid, die kunnen verschillen afhankelijk van de aansluitcapaciteit van de verzochte aansluiting en het bij die aansluiting behorend spanningsniveau, en

c. voorwaarden waaronder een transmissie- of distributiesysteembeheerder een aansluiting ten behoeve van een derde op een bestaande aansluiting realiseert.

6. De door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, omvatten ten minste de te onderscheiden aansluitcapaciteiten en bijbehorende nominale spanningsniveaus.

Artikel 3.4.9 door verzoeker realiseren van een aansluiting

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit verleent op verzoek toestemming voor het door de verzoeker realiseren van een verbinding ten behoeve van aansluiting op zijn systeem met een aansluitwaarde groter dan 10 MVA, mits deze verbinding voldoet aan de door de transmissie- of distributiesysteembeheerder gestelde technische vereisten aan aansluitingen en de betrouwbaarheid van het door de transmissie- of distributiesysteembeheerder beheerde systeem gewaarborgd blijft.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit kan op verzoek toestemming worden verleend voor het realiseren van een of meerdere aansluitingen kleiner dan 10 MVA aan een organisatorische eenheid, die zich in hoofdzaak bezig houdt met openbaar vervoer per trein, tram, of trolley, met mijnbouwkundige activiteiten, met het beheer en de exploitatie van telecommunicatie- en kabelnetwerken, met het beheer van openbare verlichting of van verkeersregelinstallaties, dan wel met riolering, bemaling, waterzuivering of transport en distributie

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

van water waarbij deze eenheid ingevolge de technische aard van de bedrijfsuitoefening beschikt over verscheidene aansluitingen.

3. De transmissie- of distributiesysteembeheerder doet aan de verzoeker als bedoeld in het eerste of tweede lid een aanbod om de door deze gerealiseerde verbinding ten behoeve van aansluiting op zijn systeem te koppelen met zijn systeem, waarbij de eigendom van de verbinding om niet over gaat op de transmissie- of distributiesysteembeheerder. Artikel 3.4.8, tweede tot en met zesde lid [*aansluitaak elektriciteit*], is van overeenkomstige toepassing.

3.4.10 aansluitaak gas [32 GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas doet op verzoek een aanbod tot:

a. aanleg van een aansluiting op zijn systeem op een voor aansluiting geschikt punt met het passende drukniveau waar voldoende capaciteit beschikbaar is en de laagste kosten voor aansluiting oplevert voor de verzoeker, of

b. wijziging van een bestaande aansluiting op zijn systeem.

2. In afwijking van het eerste lid doet een transmissiesysteembeheerder voor gas geen aanbod voor de aanleg van of wijziging naar een aansluiting:

a. met een drukniveau van minder dan 8 bar of ten behoeve van een installatie waarvoor een drukniveau van minder dan 8 bar volstaat, of

b. met een capaciteit van minder dan 2.500 m³/h voor het invoeden van gas op zijn systeem.

3. In afwijking van het tweede lid, kan een transmissiesysteembeheerder voor gas op verzoek een aanbod doen tot aanleg van of wijziging naar een aansluiting als bedoeld in het tweede lid indien:

a. aansluiting op zijn systeem leidt tot lagere totale kosten voor de transmissiesysteembeheerder voor gas, de distributiesysteembeheerders voor gas en de verzoeker tezamen, en

b. die aansluiting geen negatieve gevolgen heeft voor bestaande aansluitingen op zijn systeem.

4. In afwijking van het eerste, doet een distributiesysteembeheerder voor gas geen aanbod voor aanleg van een kleine aansluiting voor het onttrekken van gas aan zijn systeem voor een te bouwen bouwwerk of een bouwwerk dat na 1 januari 2015 is gerealiseerd zonder aansluiting op het distributiesysteem voor gas. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat vanwege zwaarwegende redenen van algemeen belang gebieden kunnen worden aangewezen waar deze afwijking voor de distributiesysteembeheerder voor gas niet geldt en kunnen hierover nadere regels worden gesteld.

5. In afwijking van het eerste en tweede lid, doet een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas geen aanbod voor een aansluiting voor het onttrekken van laagcalorisch gas aan zijn systeem voor een installatie die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen heeft met en in de onmiddellijke nabijheid is gelegen van een installatie die als gevolg van het verbod in artikel 3.9.3, niet meer is aangesloten op dat deel van zijn systeem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd.

6. De transmissie- of distributiesysteembeheerder doet een aanbod als bedoeld in het eerste lid, binnen een redelijke termijn na het verzoek en realiseert de aansluiting binnen een redelijke termijn na het aanbod.

7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas uitvoering geeft aan het eerste, tweede en derde lid.

8. De door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, omvatten ten minste:

a. de te onderscheiden passende drukniveaus van aansluitingen;

b. voorwaarden voor het wijzigen van een aansluiting op het systeem van de transmissiesysteembeheerder voor gas, en

c. voorwaarden voor het aanleggen van een aansluiting voor een verzoeker die gas op het systeem invoedt.

Artikel 3.4.11 in gebruik geven, beheren en onderhouden van aansluitingen

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder doet op verzoek van een aangeslotene een aanbod om een aansluiting op zijn systeem in gebruik te geven, te beheren en te onderhouden.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder sluit een aansluiting op zijn systeem af indien:

a. de aangeslotene een eindafnemer is en geen leveringsovereenkomst met een leverancier heeft als bedoeld in artikel 2.1.1;

b. de aangeslotene niet voldoet aan de verplichtingen genoemd in artikel 2.5.1, tweede lid, *[balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit]* of 2.5.2, eerste lid, *[balanceringsverantwoordelijke voor gas]*, artikel 2.6.1, eerste of tweede lid *[beschikken over een meetinrichting]* of artikel 2.6.6 *[meten bij grote aansluitingen]*;

c. het in gebruik geven van de aansluiting aan de aangeslotene, bedoeld in het eerste lid, is beëindigd en de transmissie- of distributiesysteembeheerder de aansluiting niet aansluitend of binnen afzienbare termijn opnieuw in gebruik zal geven, of

d. dit noodzakelijk is vanwege veiligheid.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verwijdert een aansluiting op zijn systeem indien het in gebruik geven van de aansluiting aan de aangeslotene, bedoeld in het eerste lid, is beëindigd en opnieuw in gebruik geven van de aansluiting niet wordt voorzien of verwijdering van de aansluiting noodzakelijk is vanwege veiligheid.

4. Indien de in het tweede lid aanhef, onderdeel a of b, genoemde situatie zich voordoet en dit het gevolg is van een faillissement van een marktpartij of het intrekken van een vergunning van die marktpartij, informeert de transmissie- of distributiesysteembeheerder de aangeslotene hier onverwijld over.

5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder invulling geeft aan het tweede en derde lid, waaronder ten minste over:

a. het afsluiten van een aansluiting als bedoeld in het tweede lid, onderdeel a, bij huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen en informatie die voorafgaand daaraan aan de afnemer moet worden verstrekt;

b. de omstandigheden waarin afsluiten of verwijderen van een aansluiting noodzakelijk is vanwege veiligheid als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, respectievelijk derde lid;

c. wanneer er zicht is op opnieuw in gebruik geven van een aansluiting als bedoeld in het derde lid, en

d. de procedure die een transmissie- of distributiesysteembeheerder moet doorlopen voordat hij overgaat tot afsluiten of verwijderen van een aansluiting.

Artikel 3.4.12 Invoedspecificaties en WQA gas

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas weert invoeding van gas dat niet voldoet aan de invoedspecificaties vastgesteld krachtens artikel 2.4.1 *[invoed- en afnamespecs]*, onverminderd artikel 6.3a.

2. De transmissiesysteembeheerder voor gas bewerkt, behandelt of mengt gas dat op het door hem beheerde systeem wordt ingevoerd teneinde te voldoen aan de afleverspecificaties vastgesteld krachtens artikel 2.4.1.

3. In aanvulling op het eerste lid, weert een transmissiesysteembeheerder voor gas ook gas dat voldoet aan de invoedspecificaties vastgesteld krachtens artikel 2.4.1 indien het redelijkerwijs niet van de transmissiesysteembeheerder voor gas kan worden gevergd om te voldoen aan de taak bedoeld in het tweede lid.

4. In afwijking van het eerste lid accepteert een transmissiesysteembeheerder voor gas op verzoek invoeding van gas dat niet voldoet aan de invoedspecificaties vastgesteld krachtens artikel 2.4.1 *[invoed- en afnamespecs]* indien hij het redelijkerwijs en met gebruikmaking van het systeem kan bewerken, behandelen of mengen teneinde het te laten voldoen aan de afleverspecificaties vastgesteld krachtens artikel 2.4.1 en de verzoeker de doelmatige kosten betaalt.

Artikel 3.4.13 overdrachtpunten en allocatiepunten

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit en voor gas stelt van een aansluiting de locatie van het overdrachtpunt vast.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit en voor gas kent aan een aansluiting het primair allocatiepunt toe.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

3. Op verzoek van een aangeslotene kent een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit een of meerdere additionele allocatiepunten toe.

Afdeling 3.4.3 Taken inzake transporteren

Artikel 3.4.14 transporttaak elektriciteit [art 6 ERL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit doet op verzoek een aanbod tot het verzorgen van transport van elektriciteit over zijn systeem.

2. In afwijking van het eerste lid, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit een verzoek om een aanbod tot het verzorgen van transport afwijzen en het doen van een aanbod uitstellen, indien en voor zo lang er redelijkerwijs onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op zijn systeem. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voorziet een afwijzing van een deugdelijke onderbouwing en verschaft de verzoeker informatie over de benodigde uitbreidingsinvesteringen om aan het verzoek te kunnen voldoen.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit uitvoering geeft aan het eerste en tweede lid, waaronder ten minste:

a. de wijze waarop de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit bepaalt en onderbouwt dat onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is als bedoeld in het tweede lid;

b. onder welke omstandigheden een transmissie- of distributiesysteembeheerder een aangeslotene of beoogde aangeslotene een aanbod kan doen tot het verzorgen van transport van elektriciteit met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid en de wijze waarop de systeembeheerder daar invulling aan geeft, en

c. de omstandigheden waaronder een transmissie- of distributiesysteembeheerder ter beschikking gestelde transportcapaciteit kan inperken indien deze transportcapaciteit niet of niet volledig wordt gebruikt of binnen afzienbare termijn gebruikt zal gaan worden.

4. De door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, omvatten ten minste de voorwaarden voor het verzorgen van transport van elektriciteit met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid als bedoeld in het derde lid, onderdeel b, en de voorwaarden voor het inperken van ter beschikking gestelde transportcapaciteit als bedoeld in het derde lid, onderdeel c.

Artikel 3.4.15 congestie en inkoop flexibiliteit elektriciteit [32 ERL]

1. Transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit kopen elektriciteit of vermogen of elektriciteit- of vermogensdiensten:

a. indien zij een situatie voorzien waarin congestie ontstaat;

b. met het oog op het efficiënter beheer en de efficiëntere ontwikkeling van het systeem, of

c. ter dekking van systeemverliezen.

2. Onder het eerste lid, onder a, wordt mede begrepen maatregelen als bedoeld in artikel 2, onderdeel 26, van Verordening 2019/943.

3. Onder het eerste lid, onderdeel b, wordt mede begrepen het contracteren van elektriciteits- en vermogensdiensten als structureel alternatief voor systeemuitbreiding.

4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit is verantwoordelijk voor de onbalans als gevolg van systeemverliezen binnen zijn systeem.

5. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder koopt de producten of diensten, bedoeld in het eerste lid, aan volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures die deelname van alle in aanmerking komende marktdeelnemers faciliteert.

6. Ten aanzien van de aankoop, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, niet zijnde maatregelen als bedoeld in artikel 2, onderdeel 26, van Verordening 2019/943, kan de Autoriteit Consument en Markt een distributie- of transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op verzoek een ontheffing verlenen van het vijfde lid, als de Autoriteit Consument en Markt van oordeel is dat de marktgebaseerde inkoop economisch niet efficiënt is of dat een dergelijk aankoop zou leiden tot ernstige marktverstoringen of meer fysieke congestie.

7. De Autoriteit Consument en Markt kan voorwaarden verbinden aan een ontheffing.

8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld voor:

a. de inhoud van aan een ontheffingsverzoek;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

- b. de weging van een dergelijk verzoek;
- c. de procedure;
- d. de voorwaarden die de Autoriteit Consument en Markt aan een ontheffing kan verbinden.

9. De door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, omvatten ten minste de specificaties voor het inkopen van elektriciteits- en vermogensdiensten en, indien van toepassing, gestandaardiseerde marktproducten voor deze diensten.

10. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit uitvoering geeft aan het eerste en vijfde lid.

Artikel 3.4.16 transporttaak gas [art 32 GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas doet op verzoek een aanbod tot het verzorgen van transport van gas over zijn systeem.

2. In afwijking van het eerste lid, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas een verzoek om een aanbod tot het verzorgen van transport afwijzen en het doen van een aanbod uitstellen, indien en voor zo lang er redelijkerwijs onvoldoende capaciteit beschikbaar is op zijn systeem. De transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas voorziet een afwijzing van een deugdelijke onderbouwing.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas uitvoering geeft aan het eerste en tweede lid, waaronder ten minste de voorwaarden waaronder een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas een aangeslotene een aanbod kan doen tot het verzorgen van transport van gas met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan op aanvraag een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas overeenkomstig artikel 48 van richtlijn 2009/73/EG tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht bedoeld in het eerste lid.

Artikel 3.4.17 aankoop systeemverliezen gas [13-5 GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas koopt gas ter dekking van zijn systeemverliezen in volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas is verantwoordelijk voor de onbalans als gevolg van systeemverliezen binnen zijn systeem.

Afdeling 3.4.4 Taken inzake balanceren

Artikel 3.4.18 balancering TSB elektriciteit [art 40-4 ERL, art 40-1 en 8 Vo 2019/943, 14 en art 14-1 Vo 2017/2195]

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit:

- a. treft voorzieningen voor het in evenwicht houden van het door hem beheerde systeem en alle in Nederland aanwezige en onderling verbonden systemen voor elektriciteit, en
- b. faciliteert balanceringsverantwoordelijken voor elektriciteit om hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de balans van het systeem uit te voeren.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop een transmissiesysteembeheerder balanceringsverantwoordelijken voor elektriciteit faciliteert.

3. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit koopt balanceringsdiensten op de elektriciteitsmarkt in en doet dit volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures die deelname van alle in aanmerking komende marktdeelnemers faciliteert.

Artikel 3.4.19 balancering TSB gas [art 13-3 GRL]

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas treft voorzieningen voor het in evenwicht houden van het door hem beheerde systeem en faciliteert balanceringsverantwoordelijken voor gas om hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de balans van het systeem uit te voeren.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop een transmissiesysteembeheerder balanceringsverantwoordelijken voor gas faciliteert.

3. Een transmissiesysteembeheerder verschaft een balanceringsverantwoordelijke actuele en zo correct en volledig mogelijke informatie over:

- a. de mate waarin hij zich overeenkomstig zijn balanceringsportfolio gedraagt, en
- b. de mate waarin het landelijk transportsysteem in evenwicht is.

Artikel 3.4.19a allocatie en reconciliatie

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt per onbalansverrekeningsperiode overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 de hoeveelheid op het systeem ingevoede en van het systeem onttrokken elektriciteit of gas vast en wijst deze hoeveelheden toe aan de betrokken balanceringsverantwoordelijken.

Afdeling 3.4.5 Taken inzake meten

Artikel 3.4.20 ter beschikking stellen meetinrichting

1. Een distributiesysteembeheerder stelt aan een aangeslotene met een kleine aansluiting voor elektriciteit of gas, die op grond van artikel 2.6.1, eerste lid [*beschikken over een meetinrichting*], over een meetinrichting moet beschikken, een meetinrichting beschikbaar, installeert deze bij het overdrachtspunt en doet een aanbod om de meetinrichting in gebruik te geven en te beheren.

2. Een distributiesysteembeheerder doet aan een aangeslotene met een kleine aansluiting voor elektriciteit of gas op zijn verzoek een aanbod om binnen vier maanden een slimme meetinrichting ter beschikking te stellen:

- a. in het geval het eerder technisch onmogelijk was een slimme meetinrichting te plaatsen;
- b. ter vervanging van een conventionele meetinrichting;
- c. bij een additioneel allocatiepunt.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing ten aanzien van aangeslotenen als bedoeld in artikel 2.6.4, vierde lid.

Artikel 3.4.21 [vervallen]

Artikel 3.4.22 informatieverstrekking [20, onder f, RI 2019/944 en 9, 2^e lid, onder e, RI 2012/27]

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de informatieverstrekking door een distributiesysteembeheerder over het gebruik en de mogelijkheden van een slimme meetinrichting.

Artikel 3.4.23 uitschakelen elektronische communicatiefunctie

1. Een distributiesysteembeheerder schakelt op verzoek van een aangeslotene met een kleine aansluiting de elektronische communicatiefunctie administratief aan of uit.

2. Indien een distributiesysteembeheerder op grond van artikel 3.4.20, eerste lid [*ter beschikking stellen meetinrichting*], een slimme meetinrichting ter beschikking stelt, kan de aangeslotene deze weigeren. In dat geval stelt de distributiesysteembeheerder een conventionele meetinrichting ter beschikking.

3. Een distributiesysteembeheerder zendt Onze Minister de naam-, adres- en woonplaatsgegevens van een aangeslotene indien hij deze aangeslotene een conventionele meetinrichting ter beschikking heeft gesteld maar dit niet heeft geleid tot installatie van de conventionele meetinrichting.

Artikel 3.4.24 eisen aan meetinrichtingen of meters

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de eisen en functionaliteiten waaraan een meetinrichting, een onderdeel van een meetinrichting of een meter ten minste moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor:

- a. verschillende categorieën aansluitingen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

- b. verschillende categorieën aangeslotenen;
- c. verschillende categorieën meetinrichtingen of meters;
- d. verschillende type activiteiten;
- e. verschillende overdrachtspunten;
- f. verschillende allocatiepunten;
- g. meetinrichtingen op andere plaatsen dan op een overdrachtspunt of een secundair allocatiepunt;
- h. verschillende functionaliteiten;
- i. hetgeen op grond het bepaalde bij of krachtens 2.6.5 [*meten bij kleine aansluitingen conventionele meetinrichtingen*] gemeten moet worden.

Artikel 3.4.25 controlesystematiek meetinrichtingen

Een distributiesysteembeheerder participeert in een door Onze Minister goedgekeurd protocol van steekproefsgewijze en periodieke controle van in gebruik zijnde meetinrichtingen. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan het protocol.

Artikel 3.4.26 nadere regels meetinrichtingen [9, 2^e lid, onder a, b en c, en 10, 2^e lid, RI 2012/27]

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

- a. de installatie van meetinrichtingen van aangeslotenen met een kleine aansluiting;
- b. de administratie in verband met het vervangen, installeren of verwijderen van meetinrichtingen van aangeslotenen met een kleine aansluiting;
- c. de aanpassing van de besturings- en toepassingsprogramma's van slimme meetinrichtingen door de distributiesysteembeheerder.

Artikel 3.4.27 meetinrichtingen gastransmissiesysteem

De transmissiesysteembeheerder voor gas stelt aan een aangeslotene op zijn systeem voor gas bij het overdrachtspunt een meetinrichting beschikbaar en installeert deze en doet een aanbod om de meetinrichting in gebruik te geven en te beheren voor zover de aangeslotene:

- a. uitsluitend gas afneemt;
- b. een distributiesysteembeheerder voor gas is;
- c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.

Artikel 3.4.28 eisen aan meetinrichtingen of meters gastransmissiesysteem

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de eisen en functionaliteiten waaraan een meetinrichting, een onderdeel van een meetinrichting of een meter ten minste moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor:

- a. verschillende categorieën aansluitingen;
- b. verschillende categorieën meetinrichtingen of meters;
- c. verschillende type activiteiten;
- d. verschillende overdrachtspunten;
- e. verschillende allocatiepunten;
- f. meetinrichtingen op andere plaatsen dan op een overdrachtspunt of een secundair allocatiepunt;
- g. verschillende functionaliteiten;
- h. hetgeen op grond het bepaalde bij of krachtens artikel 2.6.6 [*meten bij grote aansluitingen*] gemeten moet worden.

Artikel 3.4.29 controlesystematiek meetinrichtingen

De transmissiesysteembeheerder voor gas hanteert een door Onze Minister goedgekeurd protocol van steekproefsgewijze en periodieke controle van in gebruik zijnde meetinrichtingen. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan het protocol.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 3.4.30 collecteren meetgegevens distributiesysteembeheerders

1. Een distributiesysteembeheerder collecteert, valideert en stelt de meetgegevens vast van aangeslotenen met een kleine aansluiting voor elektriciteit of gas, die beschikken over een slimme meetinrichting waarvan de elektronische communicatiefunctionaliteit aan staat.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regeling worden regels gesteld over:

- a. welke meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
- b. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
- c. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
- d. nauwkeurigheidseisen bij het collecteren van meetgegevens;
- e. methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Artikel 3.4.31 collecteren meetgegevens transmissiesysteembeheerder gas

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas collecteert, valideert en stelt bij een aansluiting op zijn systeem de meetgegevens vast voor zover de aangeslotene:

- a. uitsluitend gas afneemt;
- b. een distributiesysteembeheerder voor gas is, of
- c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regeling worden regels gesteld over:

- a. welke meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
- b. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
- c. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
- d. nauwkeurigheidseisen bij het collecteren van meetgegevens;
- e. methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Afdeling 3.4.6 Ondersteunende/overige taken

Artikel 3.4.32 conversie en kleine velden TSB gas

1. Een transmissiesysteembeheerder voor gas:

- a. treft voorzieningen in verband met de leveringszekerheid;
- b. zet, ten behoeve van gebruikers van het door hem beheerde transmissiesysteem voor gas en gelet op het minimaliseren van de winning van gas uit het gebied dat is aangewezen in de bij koninklijk besluit van 30 mei 1963, nr. 39 (Stcrt. 126) verleende winningsvergunning, voor zover het gas uit het Groningenveld betreft, indien noodzakelijk, gelet op het verschil tussen de kwaliteit van het zich in het transmissiesysteem bevindende gas en het aan het transmissiesysteem te onttrekken gas:

1°. gas met een hogere energie-inhoud administratief of fysiek om naar een lagere energie-inhoud;

2°. gas met een lagere energie-inhoud administratief om naar een hogere energie-inhoud, voor zover er gas met een hogere energie-inhoud voor omzetting beschikbaar is;

tenzij dit redelijkerwijs niet van een transmissiesysteembeheerder voor gas kan worden geleverd;

c. draagt zorg voor de inname en het transport van gas uit de gasvoorkomens in gebieden binnen Nederland en op het continentaal plat, overeenkomstig artikel 6.3a;

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter uitvoering van het eerste lid, onderdeel a, nadere regels worden gesteld over de voorzieningen in verband met de leveringszekerheid.

Artikel 3.4.33 vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt op verzoek van een aangeslotene op haar systeem, of van een aangeslotene op een gesloten systeem dat met haar systeem is verbonden, vast:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

a. of diens productie-installatie geschikt is voor de opwekking van gas uit hernieuwbare bronnen, elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen dan wel of sprake is van een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling;

b. of de inrichting om te meten, die wordt gebruikt in de installatie, bedoeld onder a, geschikt is voor de meting van gas uit hernieuwbare bronnen, elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen die met de installatie of installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling wordt opgewekt, en

c. in geval van conversie, of de inrichting om te meten, die wordt gebruikt in de installatie, bedoeld onder a, geschikt is voor de meting van energie uit hernieuwbare bronnen die wordt gebruikt in die installatie voor de opwekking van gas uit hernieuwbare bronnen of elektriciteit uit hernieuwbare bronnen.

Afdeling 3.4.7 Tijdelijke taken

Artikel 3.4.34 tijdelijke taken

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen één of meer andere taken dan de op grond van deze wet toegekende taken voor de duur van ten hoogste vijf jaren per taak worden toegestaan aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor zover:

a. deze taken verband houden met de op grond van deze wet toegekende taken;

b. deze taken van belang zijn voor het toekomstig beheer van het systeem, en

c. marktpartijen niet of in beperkte mate in de uitvoering van de taken voorzien.

2. Indien het een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit betreft, beoordeelt Autoriteit Consument en Markt voorafgaand aan het toekennen van een taak als bedoeld in het eerste lid, de noodzaak van de toekenning.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de voortzetting of beëindiging van een overeenkomstig het eerste lid toegekende taak.

Titel 3.5 Verplichtingen transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders bij taakuitoefening

Afdeling 3.5.1 Algemene verplichtingen

Artikel 3.5.1 handelen transmissie- of distributiesysteembeheerder [40-1-f ERL, 13-1-b GRL]

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder handelt bij de uitoefening van zijn taken en verplichtingen redelijk, transparant en niet discriminerend.

Artikel 3.5.2 samenwerken [Art 40-6 en 31-9 ERL]

1. Transmissie- en distributiesysteembeheerders werken samen om zo op een optimale wijze het veilige en efficiënte beheer van het systeem en een effectieve deelname van marktdeelnemers op de gas- en elektriciteitsmarkten te waarborgen en te stimuleren.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop de samenwerking, bedoeld in het eerste lid, wordt vormgegeven. Deze voorschriften kunnen verschillen al naar gelang het onderwerp van samenwerking en de partijen die samenwerken.

Artikel 3.5.3 aankoop NFOD elektriciteit [31-5 t/m8 en 40-4 t/m7 ERL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit koopt niet-frequentie-ondersteunende diensten of elektriciteit ter dekking van zijn systeemverliezen in, op de elektriciteitsmarkt en doet dit volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures die deelname van alle in aanmerking komende marktdeelnemers faciliteert.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten:

a. die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit zelf uitvoert met gebruikmaking van een volledig geïntegreerde netwerkcomponent;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

b. voor zover de Autoriteit Consument en Markt op verzoek van een distributie- of transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit ten aanzien van een specifieke dienst krachtens het derde lid een ontheffing heeft verleend.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan de distributie- of transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op verzoek een ontheffing verlenen als de Autoriteit Markt en Consument van oordeel is dat de marktgebaseerde inkoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst economisch niet efficiënt is.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan voorwaarden verbinden aan een ontheffing.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld voor:

a. de inhoud van aan een ontheffingsverzoek;

b. de weging van een dergelijk verzoek;

c. de procedure;

d. de voorwaarden die de Autoriteit Consument en Markt aan een ontheffing kan verbinden.

Artikel 3.5.4 beurzen

1. Een transmissiesysteembeheerder faciliteert de afhandeling van op beurzen tot stand gekomen transacties in de handelsportefeuilles van balanceringsverantwoordelijken.

2. De door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, kunnen voorwaarden omvatten waaronder een transmissiesysteembeheerder eenzijdig door de beurs aangebrachte aanpassingen in de handelsportefeuilles van balanceringsverantwoordelijken accepteert als aanpassingen van deze balanceringsverantwoordelijken.

Afdeling 3.5.2 Administratieve, financiële, en kwaliteitsborgingsverplichtingen

Artikel 3.5.5 bijhouden gegevens [art 40-1-m ERL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verzamelt bij de uitvoering van zijn wettelijke taken de daarvoor noodzakelijke gegevens.

2. De taken van een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit omvatten mede het gegevensbeheer, met inbegrip van de ontwikkeling van systemen voor gegevensbeheer, cyberbeveiliging en gegevensbescherming, met inachtneming van de toepasselijke regels en onverminderd de bevoegdheden van andere instanties.

Artikel 3.5.6 informatieverstrekking door systeembeheerders [zie ook art 25-3,4, 40-1-g ERL en 13-1-c, 31-3 GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder:

a. verstrekt een eindafnemer, grootafnemer, aangeslotene, systeemgebruiker en een beheerder van een gasopslaginstallatie of een LNG-beheerder de informatie die hij nodig heeft voor een efficiënte toegang tot het systeem inclusief het gebruik ervan;

b. verstrekt een systeembeheerder van een ander systeem, een interconnectorbeheerder, een beheerder van een gasopslaginstallatie en een LNG-beheerder de informatie die nodig is voor de naleving van de bij of krachtens deze wet toegekende taken;

c. maakt alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover deze redelijkerwijs te genereren is uit de informatie waarover de systeembeheerder beschikt op basis van de uitvoering van zijn wettelijke taken;

d. publiceert op een geschikte wijze gegevens over koppelingen tussen de systemen, gebruik van de systemen en de toewijzing van transportcapaciteit, en

e. verstrekt de transmissiesysteembeheerder voor gas informatie over de actuele gasstromen op zijn systeem.

2. Een transmissiesysteembeheerder verstrekt buitenlandse transmissiesysteembeheerders de informatie die nodig is om de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid, alsmede de samenhangende ontwikkeling en interoperabiliteit van de systemen te waarborgen.

3. Indien een systeembeheerder gegevens over zijn bedrijfsvoering die commercieel voordeel kunnen opleveren ter beschikking stelt aan derden, stelt hij deze gegevens onder gelijke voorwaarden beschikbaar aan anderen.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

4. Een systeembeheerder die bij de uitvoering van zijn wettelijke taak de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, draagt er zorg voor dat die gegevens niet ter beschikking komen of kunnen komen van derden, tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 3.5.7 kwaliteitsborgingssysteem

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder:

a. hanteert een doeltreffend kwaliteitsborgingssysteem voor de uitvoering van zijn wettelijke taken en verplichtingen, en

b. beschikt over een document waarin is aangegeven op welke wijze uitvoering is gegeven aan het bepaalde onder a.

2. Onder een doeltreffend kwaliteitsborgingssysteem wordt verstaan het geheel van samenhangende plannen, processen en procedures waarmee een systeembeheerder de kwaliteit van zijn systeem en de kwaliteit van de uitvoering van zijn wettelijke taken waarborgt. De plannen, processen en procedures stellen de systeembeheerder in staat om de kwaliteit te registreren en te monitoren en om waar nodig bij te sturen.

3. Een systeembeheerder handelt overeenkomstig de plannen, processen en procedures.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld, die kunnen verschillen voor verschillende systemen, verschillende delen van systemen met een verschillend spannings- of drukniveau en verschillende systeembeheerders, over:

a. het kwaliteitsborgingssysteem;

b. de onderwerpen die in het document ten minste moeten zijn opgenomen;

c. het verstrekken van gegevens en inlichtingen over het kwaliteitsborgingssysteem of het verstrekken van het document aan de Autoriteit Consument en Markt of aan Onze Minister;

d. het bewaren en openbaar maken van gegevens over het kwaliteitsborgingssysteem of van het document, en

e. evaluatie van het kwaliteitsborgingssysteem.

Artikel 3.5.8 calamiteitenplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt iedere vijf jaar een calamiteitenplan vast en zendt dit ter goedkeuring aan Onze Minister.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere eisen gesteld aan het calamiteitenplan.

3. Onze Minister beoordeelt of het calamiteitenplan voldoet aan de eisen, bedoeld in het tweede lid, en kan de systeembeheerder verzoeken het calamiteitenplan aan te passen.

Artikel 3.5.9 afzonderlijke boekhouding [art 56 ERL, 31 GRL]

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voert een afzonderlijke boekhouding voor onderscheidenlijk:

a. de taken en verplichtingen die hem bij of krachtens deze wet zijn toegekend met uitzondering van zijn tijdelijke taken;

b. zijn tijdelijke taken, en

c. de werkzaamheden die hij verricht op grond van artikel 3.9.1, onderdeel a.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de afzonderlijke boekhouding, bedoeld in het eerste lid, en de publicatie van het verslag van de afzonderlijke boekhouding.

3. Een systeembeheerder maakt een jaarrekening op overeenkomstig titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en laat deze door een onafhankelijk accountant controleren.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de toelichting op de jaarrekening en de documenten die aan de jaarrekening moeten worden toegevoegd.

5. Een systeembeheerder die op grond van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn jaarrekening niet openbaar hoeft te maken, legt een exemplaar daarvan ter inzage op het hoofdkantoor met inachtneming van de termijnen, bedoeld in Artikel 394 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 3.5.10 financieel beheer transmissie- of distributiesysteembeheerders

1. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent een goed financieel beheer van een transmissie- of distributiesysteembeheerder.

2. De in het eerste lid bedoelde regels houden in ieder geval in dat de systeembeheerder beschikt over een verklaring van een onafhankelijke deskundige ten aanzien van zijn kredietwaardigheid.

3. In de in het eerste lid bedoelde regels kunnen tevens eisen worden gesteld met betrekking tot de in het tweede lid bedoelde verklaring en de daar bedoelde deskundige.

4. Indien de systeembeheerder niet voldoet aan de regels, bedoeld in het eerste lid:

a. stelt de systeembeheerder de Autoriteit Consument en Markt hiervan onverwijld schriftelijk op de hoogte;

b. stelt de systeembeheerder binnen vier weken na de melding een herstelplan op waarin wordt beschreven op welke wijze hij het financieel beheer gaat verbeteren en zendt hij dit plan aan de Autoriteit Consument en Markt, en

c. keert de systeembeheerder geen dividend uit aan zijn aandeelhouders.

Artikel 3.5.11 verstrekking overzichten

1. Een transmissiesysteembeheerder of distributiesysteembeheerder verstrekt binnen zes maanden na afloop van ieder kalenderjaar aan de Autoriteit Consument en Markt een overzicht van de door hem gesloten overeenkomsten met betrekking tot het verrichten van diensten ten behoeve van het systeembeheer met een infrastructuurbedrijf waarmee hij een infrastructuurgroep vormt, vergezeld van afschriften van die overeenkomsten, voor zover de Autoriteit Consument en Markt daarover niet reeds beschikt.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de overzichten, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 3.5.12 technische overeenkomsten interconnectoren

Een transmissiesysteembeheerder voor gas informeert de Autoriteit Consument en Markt over technische overeenkomsten over interconnectoren van gas met derde landen.

Afdeling 3.5.3 Algemene verplichtingen t.a.v. systeemgebruikers

Artikel 3.5.13 storingsmeldingen

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder draagt er zorg voor dat aangeslotenen op een eenvoudige wijze onderbrekingen in het transport van elektriciteit of gas, afwijkingen van de eisen aan de kwaliteit van het transport van elektriciteit of gas, of waarnemingen van gaslucht kunnen melden en maakt aan aangeslotenen bekend op welke wijze deze meldingen kunnen geschieden.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. de registratie van de meldingen, en

b. de openbaarmaking van de registratie.

3. Indien zich met betrekking tot een systeem voor gas een voorval voordoet of heeft voorgedaan waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, meldt de systeembeheerder dat voorval zo spoedig mogelijk aan Onze Minister.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ten aanzien van door de beheerder te nemen maatregelen ten aanzien van voorvallen.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ten aanzien van de meldplicht, bedoeld in het derde lid.

Artikel 3.5.14 algemene voorwaarden [art 26a, 44 G-wet]

1. Voor zover een transmissie- of distributiesysteembeheerder bij het sluiten van overeenkomsten algemene voorwaarden hanteert die niet krachtens artikel 5.1.9 of 5.1.14 zijn vastgesteld of goedgekeurd, zijn deze redelijk, transparant en niet-discriminerend.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. De artikelen 236 en 237 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn mede van toepassing op algemene voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, in overeenkomsten tussen een transmissie- of distributiesysteembeheerder en een eindafnemers die micro-onderneming zijn.

Artikel 3.5.15 accommoderen overstap [art 12-4 ERL, 3-6 GRL]

1. Indien een eindafnemer overstapt op een andere leverancier, aggregator of balanceringsverantwoordelijke, faciliteert de systeembeheerder van het systeem waarop de eindafnemer een aansluiting heeft, deze overstap.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

- a. de termijn waarbinnen de verandering wordt gefaciliteerd, en
- b. de wijze waarop de overstap wordt uitgevoerd.

3. De systeembeheerder brengt voor een overstap van een huishoudelijke eindafnemer of een kleine onderneming geen kosten in rekening.

Afdeling 3.5.4 Verplichtingen t.a.v. huishoudelijk eindafnemers en micro-ondernemingen

Artikel 3.5.16 eisen ATO

Bij ministeriële regeling regels worden gesteld over:

a. de inhoud van een overeenkomst tussen een systeembeheerder en een huishoudelijk eindafnemer of micro-onderneming;

b. de informatie die een systeembeheerder aan een huishoudelijk eindafnemer of micro-onderneming voorafgaand aan en na het sluiten van de overeenkomst al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos verstrekt;

c. de eisen waaraan de overeenkomst en de te verstrekken informatie moet voldoen.

Artikel 3.5.17 leveringszekerheid [28 ERL]

1. Een distributiesysteembeheerder neemt preventieve maatregelen om het beëindigen van het transport van elektriciteit of gas aan een huishoudelijke afnemer of een micro-onderneming wegens betalingsachterstand zoveel mogelijk te voorkomen.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het beperken of het beëindigen van het transport van elektriciteit of gas aan een huishoudelijke afnemer of een micro-onderneming.

3. De regels, bedoeld in het tweede lid, houden in ieder geval in dat het transport aan een huishoudelijke afnemer of een micro-onderneming niet wordt beëindigd in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar, behoudens in gevallen die in de regeling zijn aangegeven.

Artikel 3.5.18 klachtbehandeling [art 26 ERL, 3-9GRL]

1. Een distributiesysteembeheerder voorziet in een transparante, eenvoudige en goedkope procedure voor de behandeling van klachten van huishoudelijk eindafnemers en micro-ondernemingen.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de klachtenprocedure.

Artikel 3.5.19 overzetten bij faillissement leverancier

1. Een transmissiesysteembeheerder treft ten behoeve van huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen voorzieningen voor het geval van een faillissement van een leverancier of indien de leveringsvergunning wordt ingetrokken.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt een huishoudelijke eindafnemer of micro-onderneming op de hoogte van het faillissement van zijn balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit of het faillissement van zijn leverancier zonder vergunning als bedoeld in artikel 2.2.15, tweede lid.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt een aangeslotene, als bedoeld in artikel 2.6.4, eerste en vierde lid, op de hoogte van het faillissement van zijn meetverantwoordelijke partij.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter uitvoering van het eerste lid nadere regels worden gesteld over de wijze waarop enerzijds transmissiesysteembeheerders en anderzijds distributiesysteembeheerders en systeemgebruikers zich jegens elkaar gedragen.

Afdeling 3.5.5 Overig

Artikel 3.5.20 ROC's en capaciteitsmarkten [art 40-1-j,k en 40-3 ERL]

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit:

a. stelt een kader voor de samenwerking en coördinatie tussen de regionale operationele centra vast, en

b. neemt deel aan de opstelling van de Europese en nationale hulpbrontoereikendheidsbeoordelingen op grond van hoofdstuk IV van Verordening 2019/943.

2. Bij de uitvoering van zijn taken houdt de transmissiesysteembeheerder rekening met de door de regionale coördinatiecentra opgestelde aanbevelingen.

Artikel 3.5.21 (vervallen)

Artikel 3.5.22 intrekking erkenning meetverantwoordelijke

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder treft voorzieningen voor het geval van een intrekking van een meeterkenning als bedoeld in artikel 2.6.11 [intrekken meeterkenning].

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de tijdelijke voorzieningen.

Artikel 3.5.23 Groningenveld [10a, eerste lid, onderdeel q, en veertiende lid, G-wet]

1. Een transmissiesysteembeheerder voor gas biedt jaarlijks voor een bij ministeriële regeling te bepalen datum, na raadpleging van de representatieve organisaties van systeemgebruikers een raming aan Onze Minister aan van:

a. de in een gasjaar benodigde hoeveelheid laagcalorisch gas en de daarvoor benodigde capaciteit, die uit het gebied dat is aangewezen in de bij koninklijk besluit van 30 mei 1963, nr. 39 (Stcrt. 126) verleende winningsvergunning, benodigd is om eindafnemers van de geraamde hoeveelheid laagcalorisch gas te voorzien, waarbij alle beschikbare middelen en methoden die deze hoeveelheid minimaliseren worden betrokken, en

b. de vraagontwikkeling voor de komende tien jaar naar laagcalorisch gas.

2. De transmissiesysteembeheerder voor gas voert zijn wettelijke taken als bedoeld in het eerste lid, zo uit dat dit optimaal bijdraagt aan het minimaliseren van de winning van gas uit het Groningenveld.

Artikel 3.5.24 nadere regels raming benodigde hoeveelheid laagcalorisch gas TSB gas [10a, negende en tiende lid, G-wet]

1. De raming, bedoeld in artikel 3.5.23, eerste lid, onderdeel a, [Groningen] bevat tenminste een beschrijving van:

a. de verwachte behoefte aan laagcalorisch gas op basis van mogelijke temperatuurscenario's, en

b. de optimale inzet van andere middelen en methoden.

2. De raming, bedoeld in artikel 3.5.23, het eerste lid, onderdeel b, [Groningen] bevat tenminste een beschrijving van:

a. de verwachte vraag naar laagcalorisch gas waarbij een onderscheid in vraag tussen verschillende categorieën eindafnemers wordt aangegeven;

b. de verwachte inzet van de middelen en methoden.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

3. De transmissiesysteembeheerder voor gas meldt een langdurige en substantiële afwijking van de inzet van de middelen en methoden of de vraag naar laagcalorisch gas ten opzichte van de raming aan Onze Minister.

4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld omtrent de raming, bedoeld in artikel 3.5.23, eerste lid.

5. De transmissiesysteembeheerder voor gas zendt binnen een maand na afloop van een gasjaar een rapportage aan Onze Minister over de wijze waarop de middelen en methoden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, zijn ingezet.

Artikel 3.5.25 verordening risicoparaatheid en leveringszekerheid gas

Een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit respectievelijk voor gas heeft, indien Onze Minister hem dit opdraagt, tot taak werkzaamheden te verrichten ter uitvoering van verordening 2019/941 respectievelijk verordening 2017/1938.

Titel 3.6 Bijzondere systemen

Afdeling 3.6.1 transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

Artikel 3.6.1 transmissiesysteem voor elektriciteit op zee [Artikel 15a E-wet]

Het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee omvat de systemen die bestemd zijn voor het transport van elektriciteit en die één of meer windparken op zee verbinden met het transmissiesysteem voor elektriciteit met uitzondering van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit die één of meer windparken op zee verbinden met het transmissiesysteem voor elektriciteit en waarvoor voor 1 januari 2016 een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend.

Artikel 3.6.2 ontwikkelkader transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

1. Onze Minister stelt een kader vast inzake de ontwikkeling van windenergie op zee. In het ontwikkelkader wordt in ieder geval opgenomen:

- a. de locatie van één of meerdere windparken;
- b. het verwachte tijdstip van ingebruikname van ieder windpark;
- c. de verwachte levensduur van windparken;
- d. het maximale vermogen van ieder windpark;
- e. de minimale transportcapaciteit ten behoeve van ieder windpark;
- f. de wijze van elektrische ontsluiting van ieder windpark;
- g. de beoogde opleveringsdatum van onderdelen van het transmissiesysteem op zee;
- h. toekomstige ontwikkelingen inzake windenergie op zee waarmee bij de elektrische ontsluiting rekening wordt gehouden.

2. Onze Minister kan het ontwikkelkader wijzigen of aanvullen.

3. De transmissiesysteembeheerder van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee werkt het ontwikkelkader uit in het investeringsplan, bedoeld in artikel 3.4.5 [*investeringsplan*] en voert zijn taken uit in overeenstemming met het ontwikkelkader.

Artikel 3.6.3 algemene bepaling transmissiesysteembeheerder systeem op zee in verhouding tot Europees recht

De transmissiesysteembeheerder voor het systeem op zee die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel g, is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan transmissiesysteembeheerders en voor zover van toepassing, aan interconnectorbeheerders, zijn opgedragen.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 3.6.4 overeenkomstige toepassing

Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.3.1 [groepsverbod], 3.3.2 [verbod beschikbaar stellen systeem voor financiële middelen], 3.3.3 [privatiseringsverbod], 3.3.4 [kruisparticipaties], 3.3.6 [algemeen werkzaamheden en uitbesteding daarvan], 3.3.7 [opslag], 3.3.8 [erkenning als een VGNO], 3.3.9 [onthefving inzake opslag], afdeling 3.3.2 en de artikelen 3.4.2 [beheertaak], 3.4.5 [investeringsplan], 3.4.7 [procedure investeringsplan], 3.4.8 [nadere regels investeringsplan], 3.4.15, eerste lid, onderdeel c, vierde en vijfde lid [systeemverliezen], 3.4.19a [allocatie en reconciliatie], 3.4.33 [vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK], 3.5.1 [handelen TSB en DSB], 3.5.2 [samenwerken], 3.5.3 [inkoop NFOD's], 3.5.5 [bijhouden gegevens], 3.5.6 [informatieverstrekking], 3.5.9 [afzonderlijke boekhouding], 3.5.10 [financieel beheer systeembeheerders], 3.5.11 [verstrekking overzichten], 3.5.13, eerste en tweede lid, [storingmeldingen] en 3.5.14 [algemene voorwaarden] is van overeenkomstige toepassing op de transmissiesysteembeheerder op zee.

Artikel 3.6.5 aansluitaak en transportaak windparken op zee

1. De transmissiesysteembeheerder van het systeem op zee doet op verzoek van een houder van een vergunning als bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de Wet windenergie op zee, overeenkomstig het ontwikkelkader windenergie op zee, bedoeld in artikel 3.6.2 [ontwikkelkader], een aanbod tot aanleg van een aansluiting op zijn systeem.

2. De transmissiesysteembeheerder van het systeem op zee doet op verzoek van een houder van een vergunning als bedoeld in het eerste lid, een aanbod tot het verzorgen van transport van elektriciteit over zijn systeem.

Artikel 3.6.6 schadevergoedingsregeling transmissiesysteem op zee

1. Een producent heeft recht op vergoeding van schade door de transmissiesysteembeheerder van het transmissiesysteem op zee, indien:

a. deze transmissiesysteembeheerder het voor de ontsluiting van het windpark noodzakelijk deel van het transmissiesysteem op zee geheel of gedeeltelijk later oplevert dan in het ontwikkelkader, bedoeld in artikel 3.6.2 [ontwikkelkader], is opgenomen en de producent hierdoor geheel of gedeeltelijk geen elektriciteit kan laten transporteren, of

b. de hoeveelheid elektriciteit die in een kalenderjaar niet kan worden getransporteerd over het transmissiesysteem op zee groter is dan de hoeveelheid elektriciteit die niet kan worden getransporteerd wegens gemiddeld voor het transmissiesysteem op zee redelijkerwijs noodzakelijk onderhoud en de producent hierdoor geheel of gedeeltelijk geen elektriciteit kan laten transporteren.

2. De vergoeding van de schade bestaat uit gevolgschade en de schade ten gevolge van gederfde of uitgestelde inkomsten.

3. Een producent draagt er zorg voor dat de schade zo veel mogelijk beperkt blijft.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het recht op schadevergoeding, bedoeld in het eerste lid, en de bestanddelen van de vergoeding, bedoeld in het tweede lid.

5. De voordracht voor een krachtens het vierde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Afdeling 3.6.2 interconnectorbeheerder

Artikel 3.6.7 algemene bepaling interconnectorbeheerder in verhouding tot Europees recht

1. Een interconnectorbeheerder voor elektriciteit die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel b is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan interconnectorbeheerders zijn opgedragen.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Een interconnectorbeheerder voor gas die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel d is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 715/2009 aan interconnectorbeheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.6.8 interconnectorbeheerders

1. Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.3.1 [*groepsverbod*], 3.3.6, eerste, tweede en vierde lid [*uitbesteden werkzaamheden*], 3.4.2, eerste lid [*beheertaak*], 3.5.1 [*handelen TS/DS*], 3.5.2 [*samenwerken*], 3.5.4 [*beurzen*], 3.5.6 [*informatieverstrekking*], 3.5.9, eerste lid, onderdeel a, en tweede tot en met vijfde lid [*boekhouding*], 3.5.11 [*verstrekken overzichten*] is van overeenkomstige toepassing op een interconnectorbeheerder van een interconnector met een lidstaat voor elektriciteit of gas of op een interconnectorbeheerder van een interconnector voor gas met een derde land.

2. In aanvulling op het eerste lid zijn artikel 3.4.14, eerste lid en tweede lid, eerste volzin [*transporttaak*], van overeenkomstige toepassing op een interconnectorbeheerder van een interconnector voor elektriciteit met een lidstaat.

3. In aanvulling op het eerste lid zijn de artikelen 3.3.5 [*nalevingsprogramma*], 3.4.16 [*transporttaak*], 3.5.12 [*technische overeenkomsten*] van overeenkomstige toepassing op een interconnectorbeheerder van een interconnector voor gas met een lidstaat of een derde land.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de werking en exploitatie van een interconnector voor elektriciteit met een derde land en de beheerder van deze interconnector.

Afdeling 3.6.3 LNG-beheerder

Artikel 3.6.9 algemene bepaling LNG-beheerder in verhouding tot Europees recht

Een LNG-beheerder die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel h is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die krachtens verordening 715/2009 aan LNG-beheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.6.10 taken beheerder [art 13, eerste lid, onderdeel a, RI 2009/73]

Een LNG-beheerder beheert, onderhoudt en ontwikkelt zijn installatie, onder economische voorwaarden, op zodanige wijze dat de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid is geborgd en met inachtneming van de belangen van het milieu.

Artikel 3.6.11 algemene eisen handelen LNG-beheerder [13, eerste lid, onderdeel b RI]

1. Een LNG-beheerder handelt bij de uitoefening van zijn taken en verplichtingen redelijk, transparant en niet-discriminerend.

2. Voor zover een LNG-beheerder bij het sluiten van overeenkomsten algemene voorwaarden hanteert die niet krachtens artikel 5.1.15 [*goedkeuring voorwaarden*] zijn goedgekeurd, zijn deze redelijk, transparant en niet-discriminerend.

Artikel 3.6.12 gereguleerde toegang LNG-installatie [art 32, 35 RI 2009/73]

1. Een LNG-beheerder doet op verzoek een aanbod om LNG-activiteiten of ondersteunende diensten uit te voeren.

2. In afwijking van het eerste lid kan een LNG-beheerder een verzoek afwijzen indien binnen de LNG-installatie geen capaciteit beschikbaar is voor de verzochte LNG-activiteiten of in redelijkheid niet kan worden gevergd dat hij de verzochte capaciteit beschikbaar stelt.

3. Een weigering als bedoeld in het tweede lid is met redenen omkleed.

4. De door de Autoriteit Consument en Markt goed te keuren voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.15, omvatten ten minste voorwaarden voor:

a. het voorzien van toegang tot de LNG-installatie en de voor die activiteiten ondersteunende diensten;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

b. het uitvoeren van LNG-activiteiten en de voor die activiteiten ondersteunende diensten ten behoeve van een derde;

c. het meten van gegevens betreffende de LNG-activiteiten en het uitwisselen van die gegevens;

d. dienstverlening aan derden, en

e. te hanteren technische specificaties.

Artikel 3.6.13 omgang informatie [16 Richtlijn 2009/73]

1. Een LNG-beheerder:

a. verstrekt gebruikers van de LNG-installatie de informatie die zij nodig hebben voor een efficiënte toegang tot de LNG-installatie;

b. verstrekt andere systeembeheerders de informatie die zij nodig hebben voor een zekere en doelmatige exploitatie van de systemen;

c. maakt alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover deze redelijkerwijs te genereren is uit de informatie waarover de LNG-beheerder beschikt op basis van de uitvoering van zijn wettelijke taken, en

d. verstrekt de transmissiesysteembeheerder voor gas informatie over de actuele gasstromen op zijn systeem.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de informatie die een LNG-beheerder verstrekt aan systeembeheerders of systeemgebruikers.

3. Een LNG-beheerder die bij de uitvoering van zijn taken de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, houdt die gegevens geheim tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.

4. Als een LNG-beheerder gegevens over zijn bedrijfsvoering die commercieel voordeel kunnen opleveren ter beschikking stelt aan derden, stelt hij deze gegevens onder gelijke voorwaarden beschikbaar aan anderen.

Artikel 3.6.14 afzonderlijke boekhouding [31 RI 2009/73 32 Gw]

1. Een LNG-beheerder voert een afzonderlijke boekhouding voor de taken en verplichtingen die hem bij of krachtens deze wet zijn opgedragen.

2. Als een LNG-beheerder andere, al dan niet met gas verband houdende activiteiten verricht dan in het eerste lid genoemde, wordt daarvoor eveneens, al dan niet op geconsolideerde basis, een afzonderlijke boekhouding gevoerd.

3. Een LNG-beheerder maakt een jaarrekening op overeenkomstig titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en laat deze door een onafhankelijk accountant controleren.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de toelichting op de jaarrekening en de documenten die aan de jaarrekening moeten worden toegevoegd.

5. Een LNG-beheerder die op grond van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn jaarrekening niet openbaar hoeft te maken, legt een exemplaar daarvan ter inzage op het hoofdkantoor met inachtneming van de termijnen bedoeld in artikel 394 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Afdeling 3.6.4 Gasopslagbeheerder

Artikel 3.6.15 algemene bepaling gasopslagbeheerder in verhouding tot Europees recht

Een gasopslagbeheerder die krachtens artikel 3.2.2, eerste lid, onderdeel i, is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 715/2009 aan LNG-beheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.6.16 gasopslaginstallatie [art 13, eerste lid, onderdeel a, RI 2009/73]

Een gasopslagbeheerder beheert, onderhoudt en ontwikkelt zijn installatie, op economische voorwaarden, op zodanige wijze dat de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid is geborgd en met inachtneming van de belangen van het milieu.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 3.6.17 algemene eisen handelen gasopslagbeheerder [13, eerste lid, onderdeel b, 18g-4 RI 2009/73]

1. Een gasopslagbeheerder handelt bij de uitoefening van zijn taken en verplichtingen redelijk, transparant en niet-discriminerend.
2. Een gasopslagbeheerder hanteert bij overeenkomsten voorwaarden en tarieven die redelijk, transparant en niet-discriminerend zijn.

Artikel 3.6.18 omgang informatie [16 Richtlijn 2009/73]

1. Een gasopslagbeheerder:
 - a. verstrekt gebruikers van de gasopslaginstallatie de informatie die zij nodig hebben voor een efficiënte toegang tot die installatie;
 - b. verstrekt andere systeembeheerders de informatie die zij nodig hebben voor een zekere en doelmatige exploitatie van de systemen;
 - c. maakt alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover deze redelijkerwijs te genereren is uit de informatie waarover de gasopslagbeheerder beschikt op basis van de uitvoering van zijn wettelijke taken, en
 - d. verstrekt de transmissiesysteembeheerder voor gas informatie over de actuele gasstromen op zijn systeem.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de informatie die een gasopslagbeheerder verstrekt aan systeembeheerders of systeemgebruikers.
3. Een gasopslagbeheerder die bij de uitvoering van zijn taken de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, houdt die gegevens geheim tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.
4. Als een gasopslagbeheerder gegevens over zijn bedrijfsvoering die commercieel voordeel kunnen opleveren ter beschikking stelt aan derden, stelt hij deze gegevens onder gelijke voorwaarden beschikbaar aan anderen.

Artikel 3.6.19 afzonderlijke boekhouding [31 RI 2009/73 32 Gw]

1. Een gasopslagbeheerder voert een afzonderlijke boekhouding voor de taken en verplichtingen die hem bij of krachtens deze wet zijn opgedragen.
2. Als een gasopslagbeheerder andere, al dan niet met gas verband houdende activiteiten verricht dan in het eerste lid genoemde, wordt daarvoor eveneens, al dan niet op geconsolideerde basis, een afzonderlijke boekhouding gevoerd.
3. Een beheerder van een opslaginstallatie maakt een jaarrekening op overeenkomstig titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en laat deze door een onafhankelijk accountant controleren.
4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de toelichting op de jaarrekening en de documenten die aan de jaarrekening moeten worden toegevoegd.
5. Een beheerder van een opslaginstallatie die op grond van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn jaarrekening niet openbaar hoeft te maken, legt een exemplaar daarvan ter inzage op het hoofdkantoor met inachtneming van de termijnen bedoeld in artikel 394 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 3.6.20 toegang gasopslaginstallatie [33-1/3 R 2009/73]

1. Als de toegang tot een gasopslaginstallatie of de bij die installatie aangeboden ondersteunende diensten voor een systeemgebruiker in technische of economische zin noodzakelijk is voor een efficiënte toegang tot het systeem, onderhandelt de beheerder van die gasopslaginstallatie met die systeemgebruiker over toegang tot zijn gasopslaginstallatie of de door hem aangeboden ondersteunende diensten.
2. De gasopslagbeheerder kan weigeren gasopslagactiviteiten en ondersteunende diensten te verrichten als binnen zijn gasopslaginstallatie geen capaciteit beschikbaar is voor de gasopslagactiviteiten of in redelijkheid niet kan worden gevergd dat hij alle capaciteit beschikbaar stelt.
3. Een weigering als bedoeld in het eerste lid is met redenen omkleed.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

4. Een gasopslagbeheerder maakt een indicatie van de voorwaarden en tarieven die het bedrijf voornemens is in het volgende kalenderjaar te hanteren voor het verrichten van gasopslag en ondersteunende diensten, bekend.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

a. de technische of economische noodzakelijkheid voor een efficiënte toegang tot het systeem voor de levering aan systeemgebruikers;

b. de procedure voor het vaststellen van de indicatie van de tarieven en voorwaarden en de bekendmaking van de indicatie van de tarieven en voorwaarden.

Artikel 3.6.21 onafhankelijkheid beheerder [art 15, tweede lid, rl 2009/73]

1. Als een gasopslagbeheerder tevens producent of leverancier is of deel uitmaakt van een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waarvan ook een producent of leverancier deel uitmaakt, en de gasopslagbeheerder krachtens artikel 3.6.20 [toegang gasopslaginstallatie] verplicht is te onderhandelen over de toegang tot zijn opslaginstallatie, is de gasopslagbeheerder wat betreft de rechtsvorm, organisatie en besluitvorming onafhankelijk van de activiteiten op het gebied van productie en levering.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op de borging van de onafhankelijkheid van de gasopslagbeheerder, bedoeld in het eerste lid, nadere regels gesteld over de rechtsvorm, de organisatie en de besluitvorming van een beheerder van die gasopslaginstallatie.

Afdeling 3.6.5 Gesloten systeem

Artikel 3.6.22 regime GS [art 15 E-wet, 38 G-wet]

1. Het bepaalde bij of krachtens artikelen 3.4.2, eerste lid [beheertaak], derde lid, onderdeel a [permanent buiten gebruik stellen van leidingen en systemen], vierde lid [bescherming tegen cyber], artikel 3.4.13 [overdrachtpunten en allocatiepunten], artikel 3.5.1 [handelen TSB en DSB], artikel 3.5.6, eerste lid, onderdeel a en b [informatieverstrekking door systeembeheerders], artikel 3.5.13, eerste en tweede lid [storingsmeldingen], artikel 3.5.15 [accommoderen overstap], artikel 3.5.18 [klachtbehandeling ofwel interne geschilprocedure], artikel 5.1.4 [geschilprocedure ACM], is van overeenkomstige toepassing op een beheerder van een gesloten systeem.

2. Het bepaalde bij artikel 3.4.20, eerste lid [slimme meter installeren en onderhouden bij kleinverbruikers] en 3.4.30 [collecteren meetgegevens] zijn van overeenkomstige toepassing op een beheerder van een gesloten systeem, met dien verstande dat:

a. de beheerder van een gesloten systeem alleen een slimme meter plaatst op verzoek;

b. het tarief voor installatie en onderhoud van de meetinrichting in rekening wordt gebracht conform artikel 3.8.9 [tarieven beheerder van een gesloten systeem].

3. In aanvulling op het eerste lid, is het bepaalde bij of krachtens artikel 3.5.2 [samenwerkingstaak systeembeheerders] van overeenkomstige toepassing op een beheerder van een gesloten systeem voor elektriciteit.

Artikel 3.6.23 regime GS – aansluiten en transporteren [art 15 E-wet, 38 G-wet]

1. Een beheerder van een gesloten systeem kan op verzoek een aanbod doen tot aanleg of wijziging van een aansluiting op zijn systeem. Een beheerder van een gesloten systeem kan dit in ieder geval weigeren indien:

a. het beheer- of het productieproces van de aangeslotenen van zijn systeem om specifieke, technische of veiligheidsredenen geïntegreerd zijn, of

b. de verzoeker geen deel uitmaakt van de groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, waar de eigenaar of beheerder van het gesloten systeem toe behoort.

2. Een beheerder van een gesloten systeem doet op verzoek een aanbod tot:

a. het in gebruik geven, beheren en onderhouden van een aansluiting op zijn systeem, en

b. het verzorgen van transport van elektriciteit of gas over zijn systeem.

3. In afwijking van het tweede lid, kan een beheerder van een gesloten systeem weigeren een aanbod te doen, indien er redelijkerwijs onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op zijn systeem. De beheerder van een gesloten systeem voorziet een weigering van onderbouwing.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Titel 3.7 Ontheffingen nieuwe systemen

Artikel 3.7.1 ontheffing voor nieuwe interconnectoren [art 36 GRL]

1. Onze Minister kan voor een nieuwe interconnector op verzoek voor een in de ontheffing bepaalde periode ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.2.2, eerste lid, [aanwijzing] voor wat betreft het vereiste dat de interconnector in eigendom moet zijn van de onderneming die aanwijzing verzoekt, artikel 3.6.8, tweede en derde lid [transport] en titel 3.8 [tarieven] indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de aanleg van de interconnector versterkt de mededinging bij de levering van gas en de leveringszekerheid;
- b. het risico van de investering nodig voor de aanleg van de interconnector is zo groot dat de aanleg niet zal plaatsvinden als geen ontheffing wordt verleend;
- c. de eigendom van de interconnector berust bij een ander dan de beheerder van het transmissiesysteem voor gas waarop de nieuwe interconnector zal worden aangesloten,
- d. de gebruikers van de interconnector wordt een tarief in rekening gebracht, en
- e. de ontheffing belemmert niet de mededinging op of de doelmatige werking van de interne gasmarkt of de doelmatige werking van het transmissiesysteem voor gas waarop de nieuwe interconnector wordt aangesloten.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op aanmerkelijke uitbreidingen van de capaciteit van bestaande interconnectoren en op wijzigingen van de interconnectoren die de ontwikkeling van nieuwe bronnen van gasvoorziening bevorderen.

Artikel 3.7.2 ontheffing nieuwe LNG-installaties, gasopslaginstallaties [art 36 GRL]

1. Onze Minister kan voor een nieuwe LNG-installatie of gasopslaginstallatie op verzoek voor een in de ontheffing bepaalde periode een ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.6.12 [toegang LNG], 3.6.20 [toegang gasopslag], 3.6.21 [onafhankelijk beheerder gasopslag], 3.8.10 [tarieven], 5.1.15 [goedkeuring voorwaarden], indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de aanleg van de LNG-installatie of de opslaginstallatie versterkt de mededinging bij de levering van gas en de leveringszekerheid;
- b. het risico van de investering nodig voor de aanleg van de LNG-installatie of de gasopslaginstallatie is zo groot dat de aanleg niet zal plaatsvinden als geen ontheffing wordt verleend;
- c. de eigendom van de LNG-installatie of de gasopslaginstallatie berust bij een ander dan de beheerder van het transmissiesysteem voor gas waarop de nieuwe LNG-installatie of de opslaginstallatie zal worden aangesloten;
- d. de gebruikers van de LNG-installatie of de gasopslaginstallatie wordt een tarief in rekening gebracht, en
- e. de ontheffing belemmert niet de mededinging op of de doelmatige werking van de interne gasmarkt of de doelmatige werking van het transmissiesysteem voor gas waarop de nieuwe LNG-installatie of gasopslaginstallatie wordt aangesloten.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op aanmerkelijke uitbreidingen van de capaciteit van een bestaande LNG-installatie of opslaginstallatie en op een wijziging van een bestaande LNG-installatie of opslaginstallatie die de ontwikkeling van nieuwe bronnen van gasvoorziening bevorderen.

3. De ontheffing kan betrekking hebben op het gehele nieuwe systeem of de gehele nieuwe installatie onderscheidenlijk de aanmerkelijke uitbreiding of wijziging van een bestaand systeem of een bestaande installatie dan wel op gedeelten daarvan.

Artikel 3.7.3 voorschriften ontheffing

1. Onze Minister beslist zo spoedig mogelijk op een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 3.7.1, eerste lid, of 3.7.2, eerste lid, maar uiterlijk binnen zes maanden na ontvangst van de aanvraag.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Indien de aanvraag voor een ontheffing betrekking heeft op een interconnector, wordt de termijn voor het nemen van een besluit gerekend vanaf de datum waarop de laatste van de uit de landen betrokken regulerende instantie een verzoek om ontheffing heeft ontvangen.

3. Onze Minister kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een ontheffing.

4. Onze Minister verbindt ten minste voorschriften aan de ontheffing, bedoeld in artikel 3.7.1, eerste lid, of 3.7.2, eerste lid, met betrekking tot de niet-discriminerende toegang tot de interconnector, onder andere over de mechanismen voor het beheer of de toewijzing van capaciteit.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere voorschriften gegeven over:

a. de inhoud en de procedure van de ontheffing;

b. de voorschriften die aan de ontheffing kunnen worden verbonden;

c. de bekendmaking en inwerkingtreding van het ontheffingsbesluit.

6. Indien twee jaar na inwerkingtreding van het besluit, bedoeld in het eerste lid, de bouw van de infrastructuur nog niet van start is gegaan of wanneer vijf jaar na inwerkingtreding van het besluit, bedoeld in het eerste lid, de infrastructuur nog niet openbaar is geworden, vervalt de ontheffing tenzij Onze Minister op verzoek van de houder van de ontheffing vaststelt dat de vertraging het gevolg is van grote hindernissen die buiten de macht liggen van de persoon aan wie ontheffing is verleend.

Titel 3.8 Tarieven

Afdeling 3.8.1 Tarieven algemeen

Artikel 3.8.1 algemene bepalingen tarieven

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt voor het uitvoeren van de bij of krachtens deze wet of EU-verordening aan hem opgedragen taken, tarieven in rekening die vooraf door de Autoriteit Consument en Markt zijn vastgesteld overeenkomstig afdeling 3.8.2.

2. In afwijking van het eerste lid brengt een transmissie- of distributiesysteembeheerder tarieven in rekening die worden vastgesteld met toepassing van een vooraf overeenkomstig afdeling 3.8.3 door de Autoriteit Consument en Markt vastgestelde berekeningsmethode voor de uitvoering van:

a. bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen taken, met uitzondering van aan de transmissiesysteembeheerder voor gas opgedragen taken, waarvoor het niet passend of doelmatig is om vooraf een uniform tarief vast te stellen overeenkomstig afdeling 3.8.2;

b. taken van de transmissiesysteembeheerder voor gas die de Autoriteit Consument en Markt aanmerkt als niet-transmissiedienst in de zin van Verordening 2017/460 of die de Autoriteit Consument en Markt aanmerkt als taken waarvoor het niet passend of doelmatig is om vooraf een uniform tarief vast te stellen overeenkomstig afdeling 3.8.2.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op het uitvoeren van:

a. een tijdelijke taak als bedoeld in artikel 3.4.34, indien en voor zover bij het toekennen van de tijdelijke taak is bepaald dat voor het uitvoeren daarvan een tarief in rekening wordt gebracht bij degenen ten behoeve van wie die tijdelijke taak wordt uitgevoerd, en

b. taken waarvoor de transmissie- of distributiesysteembeheerder bij of krachtens deze wet of EU-verordening of door middel van een bij of krachtens deze wet of EU-verordening voorgeschreven procedure al een vergoeding ontvangt en voor zover dat het geval is.

4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt de tarieven in rekening bij aangesloten op zijn systeem of, in het geval van de transmissiesysteembeheerder voor gas, een netgebruiker als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel 11, van verordening 715/2009.

5. In afwijking van het eerste lid kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder lagere tarieven in rekening brengen dan de overeenkomstig dit artikel vastgestelde tarieven, mits deze niet-discriminerend en transparant zijn.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Afdeling 3.8.2 Tariefreguleringsmethode vooraf vastgestelde tarieven

Artikel 3.8.2 uitgangspunten en tariefstructuren

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de door transmissie- en distributiesysteembeheerders te hanteren tarieven waarop artikel 3.8.1, eerste lid, van toepassing is, overeenkomstig deze afdeling vast en met inachtneming van het gestelde bij of krachtens artikel 18 van verordening 2019/943 en artikel 6, tweede lid, onderdeel 11, en artikel 13 van verordening 715/2009.

2. De tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder in verband met het uitvoeren van taken als bedoeld in artikel 3.8.1, eerste lid, voor zover deze kosten efficiënt zijn en niet dubbel worden vergoed.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over uitgangspunten voor onderscheiding en opbouw van de in het eerste lid bedoelde tarieven en bij welke aangeslotenen of netgebruikers voor de transmissiesysteembeheerder voor gas, de onderscheiden tarieven in rekening worden gebracht. Er worden in ieder geval uitgangspunten gesteld voor:

- a. kostenelementen die bij de onderscheiden tarieven in aanmerking worden genomen;
- b. de wijze waarop kostenelementen in aanmerking worden genomen in de onderscheiden tarieven, en
- c. de wijze waarop de bij de onderscheiden tarieven in aanmerking te nemen kostenelementen worden bepaald.

4. De door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, omvatten ten minste de nadere onderscheiding en opbouw van de tarieven.

Artikel 3.8.3 methodebesluit

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, de tariefreguleringsmethode vast voor vaststelling van de tarieven, bedoeld in artikel 3.8.2, eerste lid, voor onderscheidenlijk:

- a. de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit;
- b. distributiesysteembeheerders voor elektriciteit;
- c. de transmissiesysteembeheerder voor gas;
- d. distributiesysteembeheerders voor gas;

2. De tariefreguleringsmethode strekt tot vergoeding van door de transmissie- of distributiesysteembeheerder te maken efficiënte kosten bedoeld in artikel 3.8.2, tweede lid, prikkelt de transmissie- of distributiesysteembeheerder tot een efficiënte bedrijfsvoering, voorziet in een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, en dient een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening.

3. De tariefreguleringsmethode bepaalt de wijze waarop de per jaar toegestane of beoogde inkomsten ter dekking van de efficiënte kosten, bedoeld in het tweede lid, worden vastgesteld en, ten behoeve daarvan, in ieder geval:

- a. de wijze waarop de verwachte efficiënte kosten worden vastgesteld en, voor zover daarbij gebruik wordt gemaakt van rekenvolumes, de wijze en het moment waarop deze rekenvolumes worden vastgesteld;
- b. het rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is.

4. De tariefreguleringsmethode bepaalt de wijze waarop de toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het derde lid, kunnen worden aangepast in verband met de geleverde kwaliteit van een aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder opgedragen taak, indien en voor zover bij of krachtens algemene maatregel van bestuur is bepaald dat voor die taak een aanpassing in verband met de geleverde kwaliteit kan plaatsvinden en met inachtneming van de daarvoor bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde nadere regels.

5. Indien de Autoriteit Consument en Markt in de tariefreguleringsmethode voor een transmissiesysteembeheerder gebruikt maakt van een vergelijking met een of meer andere transmissiesysteembeheerders, houdt de Autoriteit Consument en Markt in ieder geval rekening met:

- a. niet-beïnvloedbare kosten;
- b. kosten die betrekking hebben op land specifieke kenmerken;
- c. kosten die betrekking hebben op transmissiesysteembeheerder specifieke kenmerken, en

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

d. financierbaarheid van de transmissiesysteembeheerders.

6. De Autoriteit Consument en Markt bepaalt de periode waarvoor de tariefreguleringsmethode geldt. Deze periode bedraagt minimaal vier en maximaal zes jaar.

Artikel 3.8.4 inkomstenbesluit

De Autoriteit Consument en Markt stelt voorafgaand aan het eerste jaar van een reguleringsperiode als bedoeld in artikel 3.8.3, zesde lid, met inachtneming van de tariefreguleringsmethode, bedoeld in artikel 3.8.3, eerste lid, voor iedere transmissie- of distributiesysteembeheerder de voor elk jaar van de reguleringsperiode toegestane inkomsten vast of de beoogde inkomsten en rekenvolumes.

Artikel 3.8.5 tarievenbesluit

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt voor iedere transmissie- of distributiesysteembeheerder, op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder, jaarlijks de tarieven, bedoeld in artikel 3.8.2, tweede lid, vast met inachtneming van de nadere onderscheiding en opbouw van de tarieven, bedoeld in artikel 3.8.2, vierde lid.

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt ten behoeve van de vaststelling van de tarieven de totale toegestane of beoogde inkomsten voor de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor dat jaar vast en betreft daarbij:

a. de op grond van artikel 3.8.4 vastgestelde toegestane of beoogde inkomsten voor dat jaar;

b. de rekenvolumes, indien de tariefreguleringsmethode, bedoeld in artikel 3.8.3, bepaalt dat deze bij de jaarlijkse vaststelling van de tarieven worden vastgesteld;

c. de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex;

d. de voor dat jaar geschatte kosten voor de uitvoering van taken waarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de tariefreguleringsmethode, bedoeld in artikel 3.8.3, voor zover deze kosten efficiënt zijn;

e. de voor dat jaar geschatte kosten voor de uitvoering van een tijdelijke taak als bedoeld in artikel 3.4.34 [tijdelijke taken], voor zover daarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de tariefreguleringsmethode, bedoeld in artikel 3.8.3, en voor zover deze kosten efficiënt zijn en niet in rekening worden gebracht via een tarief als bedoeld in artikel 3.8.8;

f. de voorafgaand aan dat jaar gemaakte kosten voor de uitvoering van de taak bedoeld in artikel 3.4.4 [uitkoop en verkabeling], voor zover deze kosten efficiënt zijn en niet op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 3.4.4, zevende lid, in rekening worden gebracht bij de verzoeker bedoeld in artikel 3.4.4, eerste lid;

g. de voorafgaand aan dat jaar gemaakte kosten en benodigde investeringen voor de uitvoering van de taak bedoeld in artikel [PM verwerving van een bestaand systeem waarvoor niet eerder een systeembeheerder was aangewezen], voor zover deze kosten efficiënt zijn;

h. de voor dat jaar geschatte vermogenskosten voor investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen en waarvoor gelet op artikel 6.1 [investerings met projectbesluit MEZK] een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet is genomen door Onze Minister, voor zover deze kosten efficiënt zijn;

i. de voor dat jaar geschatte kosten voor investeringen die in dat jaar in gebruik zijn of worden genomen en waarvoor gelet op artikel 6.1 [investerings met projectbesluit MEZK] een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet is genomen door Onze Minister, voor zover deze kosten efficiënt zijn.

3. De Autoriteit Consument en Markt betreft bij het vaststellen van de tarieven correcties met betrekking tot:

a. gerealiseerde efficiënte kosten die afwijken van de schattingen, bedoeld in het tweede lid, onderdeel h en i;

b. tarieven uit voorgaande jaren die zijn gewijzigd in een bezwaarprocedure, bij rechterlijke uitspraak of door herziening van een besluit door de Autoriteit Consument en Markt.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan bij het vaststellen van de totale toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het tweede lid, of de tarieven correcties betrekken voor:

a. verschillen tussen vastgestelde rekenvolumes en gerealiseerde volumes;

b. verschillen tussen vastgestelde beoogde inkomsten en gerealiseerde inkomsten;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

c. toegestane of boogde inkomsten of tarieven die:

1°. zijn of worden vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, bij beschikking over juiste of volledige gegevens, andere tarieven zou hebben vastgesteld;

2°. zijn of worden vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken;

3°. zijn of worden vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor taken, die de systeembeheerder niet heeft uitgevoerd of waarvoor de systeembeheerder geen of minder kosten heeft gemaakt.

5. De Autoriteit Consument en Markt waarborgt dat de volgende kosten volledig worden doorberekend in de totale toegestane of beoogde inkomsten en corrigeert deze daar zo nodig voor tarieven die transmissie- of distributiesysteembeheerders afdragen aan andere transmissie- of distributiesysteembeheerders.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. het indienen van een voorstel voor de tarieven door de transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in het eerste lid;

b. de procedure bij ontbreken van een voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in eerste lid.

Artikel 3.8.6 inwerkingtreding en publicatie tarieven

1. De op grond van artikel 3.8.5 vastgestelde tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het volgende jaar.

2. Indien de tarieven op 1 januari voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de tarieven uit het voorgaande jaar tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor dat jaar.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert zijn tarieven op een voor een ieder kenbare en toegankelijke wijze.

Afdeling 3.8.3 Berekeningsmethoden overige tarieven

Artikel 3.8.7 tarieven voor 'maatwerk'

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, voor de transmissie- en distributiesysteembeheerders de berekeningsmethode vast voor de tarieven, bedoeld in artikel 3.8.1, tweede lid. De berekeningsmethode kan per transmissie- of distributiesysteembeheerder of soort transmissie- of distributiesysteembeheerder afzonderlijk worden vastgesteld.

2. De berekeningsmethode leidt tot tarieven die transparant zijn, niet discrimineren en de werkelijke kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder reflecteren in verband met het uitvoeren van de taken, bedoeld in artikel 3.8.1, tweede lid, voor zover deze kosten efficiënt zijn, en vermijdt dubbele vergoeding van kosten.

3. De Autoriteit Consument en Markt publiceert de vastgestelde berekeningsmethode voorafgaand aan inwerkingtreding daarvan.

4. De transmissie- of distributiesysteembeheerder rekent voor de uitvoering van taken als bedoeld in artikel 3.8.1, tweede lid, tarieven conform de daarvoor vastgestelde berekeningsmethode.

5. De Autoriteit Consument en Markt toetst op verzoek van degene die een tarief als bedoeld in het vierde lid in rekening gebracht krijgt of dit tarief is vastgesteld conform de daarvoor geldende berekeningsmethode en voldoet aan de vereisten, bedoeld in het tweede lid, en bepaalt zo nodig dat de transmissie- of distributiesysteembeheerder het tarief aanpast.

Artikel 3.8.8 tarieven tijdelijke taken

1. Indien bij het toekennen van een tijdelijke taak als bedoeld in artikel 3.4.34, is bepaald dat voor het uitvoeren daarvan een tarief in rekening wordt gebracht bij de aangeslotenen of netgebruikers voor de transmissiesysteembeheerder voor gas ten behoeve van wie de tijdelijke

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

taak wordt uitgevoerd, stelt de Autoriteit Consument en Markt dit tarief jaarlijks vast op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder.

2. De tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor het uitvoeren van de tijdelijke taak, voor zover deze efficiënt zijn. Kosten die kunnen worden toegerekend aan andere aan de transmissie- of distributiesysteembeheerder opgedragen taken, worden buiten beschouwing gelaten.

3. Het tarief kan verschillen voor de verschillende aangeslotenen of netgebruikers voor de transmissiesysteembeheerder voor gas ten behoeve van wie een transmissie- of distributiesysteembeheerder de tijdelijke taak uitvoert.

4. De transmissie- of distributiesysteembeheerder doet aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor het tarief uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding daarvan.

5. De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het volgende jaar.

6. Indien de tarieven op 1 januari voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de tarieven uit het voorgaande jaar tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor dat jaar.

7. De transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert de tarieven op een voor een ieder kenbare en toegankelijke wijze.

8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de procedure voor het indienen van een voorstel voor de tarieven door de transmissie- of distributiesysteembeheerder en de termijn waarbinnen de Autoriteit Consument en Markt een besluit neemt.

9. Bij het toekennen van een tijdelijke taak als bedoeld in artikel 3.4.34, kan van dit artikel worden afgeweken indien de tijdelijke taak buiten het toepassingsbereik valt van richtlijn 2009/73 en verordening 715/2009 dan wel richtlijn 2019/944 en verordening 2019/943.

Afdeling 3.8.4 Tarieven bijzondere systeembeheerders

Artikel 3.8.9 tarieven beheerder van een gesloten systeem

1. Een beheerder van een gesloten systeem brengt voor het uitvoeren van de aan hem opgedragen taken een tarief in rekening dat is vastgesteld met inachtneming van een vooraf door hem opgestelde en bekendgemaakte berekeningsmethode, die leidt tot tarieven die de kosten van de beheerder van het gesloten systeem in verband met de uitvoering van zijn taken reflecteren en transparant en niet-discriminerend zijn.

2. De Autoriteit Consument en Markt toetst op verzoek van degene die een tarief als bedoeld in het eerste lid in rekening gebracht krijgt of de berekeningsmethode en het tarief in overeenstemming zijn met de vereisten genoemd in het eerste lid.

3. Indien de berekeningsmethode of het tarief niet voldoet aan de vereisten genoemd in het eerste lid, bepaalt de Autoriteit Consument en Markt dat de beheerder van het gesloten systeem de berekeningsmethode of het tarief aanpast.

Artikel 3.8.10 tarieven LNG-beheerder

1. Een LNG-beheerder brengt voor uitvoering van de aan hem opgedragen taken een tarief in rekening dat is vastgesteld met inachtneming van een vooraf door de Autoriteit Consument en Markt goedgekeurde berekeningsmethode.

2. De LNG-beheerder legt de berekeningsmethode ter goedkeuring voor aan de Autoriteit Consument en Markt uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding daarvan.

3. De Autoriteit Consument en Markt toetst of de berekeningsmethode in overeenstemming is met het uitgangspunt dat de tarieven de kosten van de LNG-beheerder in verband met de uitvoering van de aan hem opgedragen taken reflecteren en niet-discriminerend en transparant zijn.

4. De Autoriteit Consument en Markt toetst op verzoek van degene die een tarief als bedoeld in het eerste lid in rekening gebracht krijgt, of het tarief voldoet aan de vereisten genoemd in het derde lid, en past het tarief zo nodig aan.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 3.8.11 tarieven transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee brengt geen tarief voor transport van elektriciteit of diensten ter uitvoering van de taken bedoeld in artikel 3.6.4, in rekening bij aangeslotenen op zijn systeem.

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt ter vaststelling van de jaarlijks toegestane of beoogde inkomsten voor de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 3.6.4, een reguleringsmethode vast. Artikel 3.8.3 en 3.8.4 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. De Autoriteit Consument en Markt stelt, op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, jaarlijks de totale voor dat jaar toegestane of beoogde inkomsten vast. Artikel 3.8.5, tweede, derde, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

4. Indien de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee in een jaar van de reguleringsperiode schade heeft moeten vergoeden op grond van artikel 3.6.6 [*schadevergoeding bij late oplevering of geen transport*] verdisconteert de Autoriteit Consument en Markt het aan schadevergoeding betaalde bedrag in de totale toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het derde lid. Indien sprake is van grove nalatigheid van de systeembeheerder op zee, verdisconteert de Autoriteit Consument en Markt enkel het in een jaar aan schadevergoeding betaalde bedrag voor zover dit het bedrag van € 10 miljoen overstijgt in de toegestane of beoogde inkomsten voor dat jaar, bedoeld in het derde lid.

5. Indien de subsidie, bedoeld in artikel 5.2.8, eerste lid, in een het bedrag, bedoeld in het vierde lid, niet of niet geheel dekt, brengt de systeembeheerder op zee het deel dat niet door de subsidie wordt gedekt, in rekening bij de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit.

Titel 3.9 Overige bepalingen

Artikel 3.9.1 monopolie wettelijke taken en uitzonderingen

Het is een ander dan de systeembeheerder verboden wettelijke taken van de systeembeheerder uit te voeren, met uitzondering van:

- a. de werkzaamheden die een systeembeheerder aan die ander uitbesteedt;
- b. de aanleg, wijziging of verwijdering van een grote aansluiting met een aansluitwaarde groter dan 10 MVA op een systeem voor elektriciteit, niet zijnde een transmissiesysteem op zee;
- c. de aanleg, wijziging of verwijdering van een aansluiting van een onderneming als bedoeld artikel 1.2, eerste lid, en een aangeslotene als bedoeld in artikel 2.6.4, vierde lid, op een systeem voor elektriciteit;
- d. de aanleg van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen, en
- e. de werkzaamheden die verband houden met de tijdelijke taken, bedoeld in artikel 3.4.34.

Artikel 3.9.2 maximaal verbruik laagcalorisch gas

1. Het is met ingang van 1 oktober 2022 verboden via een aansluiting die is verbonden met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd in een gasjaar meer dan 100 miljoen m³(n) gas aan dat transmissie- of distributiesysteem te onttrekken.

2. Indien installaties die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, van gas worden voorzien door middel van meer dan een aansluiting, is het met ingang van 1 oktober 2022 verboden via die gezamenlijke aansluitingen meer dan 100 miljoen m³(n) gas te onttrekken aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, indien een of meerdere van die aansluitingen na inwerkingtreding van dit artikel zijn gerealiseerd.

3. Dit artikel vervalt met ingang van 1 oktober 2030 of op een bij koninklijk besluit eerder te bepalen tijdstip.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 3.9.3 verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste afnemers

1. Het is een eindafnemer van gas die in de gasjaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 in ten minste twee van die gasjaren meer dan 100 miljoen m³ (n) gas heeft onttrokken en die verbonden is met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, met ingang van 1 oktober 2022 verboden via die aansluiting gas aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem te onttrekken.

2. Deze eindafnemer meldt zo spoedig mogelijk na inwerkingtreding van dit artikel schriftelijk aan de transmissiesysteembeheerder voor gas dat zijn aansluiting omgeschakeld of afgesloten dient te worden en verstrekt hem alle gegevens die naar diens oordeel relevant zijn voor een voor de bedrijfsprocessen van de eindafnemer doelmatige en efficiënte planning van het omschakelen onderscheidenlijk afsluiten van de betrokken aansluiting. De eindafnemer stuurt een afschrift van deze melding en de daarbij gevoegde gegevens aan Onze Minister.

Artikel 3.9.4 omschakeltaak

In aanvulling op artikel 3.4.10 [*aansluitaak gas*], heeft de transmissiesysteembeheerder voor gas tot taak om de aansluiting van een eindafnemer die ingevolge artikel 3.9.3, tweede lid, heeft gemeld dat diens aansluiting omgeschakeld moet worden, om te schakelen overeenkomstig de planning of aangepaste planning, bedoeld in artikel 3.9.6, eerste lid onderscheidenlijk tweede of derde lid, of, indien op grond van artikel 3.9.7, eerste lid, een ontheffing is verleend aan de betrokken eindafnemer, overeenkomstig de aangepaste planning die aan die ontheffing ten grondslag ligt.

Artikel 3.9.5 planning afsluiten

1. De eindafnemer die ingevolge artikel 3.9.3, transmissiesysteembeheerder voor gas heeft gemeld dat diens aansluiting dient te worden afgesloten, informeert de transmissiesysteembeheerder en Onze Minister over de planning van de afsluiting, voorzien van een onderbouwing van de benodigde tijd voor de onderscheiden activiteiten die naar zijn oordeel noodzakelijk zijn om afgesloten te kunnen worden van het transmissie- of distributiesysteem voor gas en, voor zover aan de orde, over te kunnen stappen naar een alternatieve energiebron.

2. Indien de planning naar het oordeel van de afnemer als gevolg van gewijzigde omstandigheden aanpassing behoeft, informeert de afnemer de transmissiesysteembeheerder voor gas en Onze Minister zo spoedig mogelijk over de aangepaste planning. De aangepaste planning wordt voorzien van een onderbouwing van elke afwijking ten opzichte van de eerder ingediende planning.

Artikel 3.9.6 planning en proces omschakelen

1. Ter uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 3.9.5, informeert de transmissiesysteembeheerder voor gas de betrokken eindafnemer en Onze Minister over de planning van de omschakeling, voorzien van een onderbouwing van de benodigde tijd voor de onderscheiden activiteiten ten behoeve van de omschakeling en de mate waarin rekening is gehouden met de gegevens, bedoeld in artikel 3.9.3, tweede lid.

2. Indien de planning, bedoeld in het eerste lid, naar het oordeel van de afnemer of de transmissiesysteembeheerder voor gas als gevolg van gewijzigde omstandigheden aanpassing behoeft, stelt de transmissiesysteembeheerder voor gas, in afstemming met de afnemer, een aangepaste planning op en informeert Onze Minister hier zo spoedig mogelijk over. De aangepaste planning wordt voorzien van een onderbouwing van elke afwijking ten opzichte van de eerder ingediende planning.

3. Onze Minister kan de transmissiesysteembeheerder voor gas een bindende gedragslijn opleggen in verband met de planning of aangepaste planning van de onderscheiden activiteiten ten behoeve van de omschakeling, indien dit naar zijn oordeel in het belang is van de zo spoedig mogelijke afbouw of beëindiging van de gaswinning uit het gebied dat is aangewezen in de bij koninklijk besluit van 30 mei 1963, nr. 39 (Stcrt. 126) verleende winningsvergunning of in het economisch belang is van de afnemer. De transmissiesysteembeheerder voor gas stuurt binnen

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

vier weken na ontvangst van de bindende gedragslijn een aangepaste planning aan Onze Minister en de betrokken afnemer.

Artikel 3.9.7 ontheffing verbodsbepalingen laagcalorisch gas

1. Onze Minister kan een afnemer op diens verzoek ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 3.9.3, eerste lid, gedurende een in de ontheffing te bepalen periode, voor zover verlenging noodzakelijk is vanwege omstandigheden die niet zijn toe te rekenen aan de eindafnemer of redelijkerwijs niet door hem hadden kunnen worden voorzien of voorkomen.

2. Onze Minister kan een eindafnemer die op grond van artikel 3.9.3, tweede lid, heeft gemeld dat diens aansluiting afgesloten dient te worden, op diens verzoek ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 3.9.3, eerste lid, gedurende een in de ontheffing te bepalen periode, voor zover verlenging voor die periode noodzakelijk is om tot een stabiel verbruik van energie uit een andere bron dan gas afkomstig uit het transmissie- of distributiesysteem voor gas te komen.

3. Onze Minister kan een eindafnemer een ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 3.9.2, eerste lid, voor zover dit nodig is om de leveringszekerheid van gas, warmte of elektriciteit te borgen.

4. Aan een ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden, die mede betrekking kunnen hebben op de maximale toegestane hoeveelheid laagcalorisch gas die per gasjaar of gedurende de periode waarvoor de ontheffing is verleend door de afnemer aan het transmissie- of distributiesysteem voor gas mag worden onttrokken.

5. Het is verboden in strijd te handelen met aan een ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen.

6. Onze Minister kan een ontheffing intrekken indien:

a. niet langer wordt voldaan aan de gronden voor verlening van een ontheffing;
b. degene aan wie de ontheffing is verleend in strijd handelt met een aan de ontheffing verbonden voorschrift of beperking;

c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking zou hebben geleid;

7. Onze Minister stuurt een afschrift van een op grond van dit artikel genomen besluit tot verlening of intrekking van een ontheffing aan de Autoriteit Consument en Markt en aan de transmissiesysteembeheerder voor gas.

Artikel 3.9.8 nadeelcompensatie

1. Onze Minister kan een eindafnemer als bedoeld in artikel 3.9.3, eerste lid, een vergoeding toekennen indien het verbod, bedoeld in dat artikel, voor die eindafnemer schade veroorzaakt die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en die de eindafnemer in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft.

2. Schade blijft in elk geval voor rekening van de afnemer voor zover:

a. hij het risico van het ontstaan van de schade heeft aanvaard;
b. hij de schade had kunnen beperken door binnen redelijke grenzen maatregelen te nemen, die tot voorkoming of vermindering van de schade hadden kunnen leiden;

c. de schade anderszins het gevolg is van een omstandigheid die aan de aanvrager kan worden toegerekend, of

d. de vergoeding van de schade anderszins is verzekerd.

3. Indien het verbod, bedoeld in artikel 3.9.3, eerste lid, tevens voordeel voor de eindafnemer heeft opgeleverd, wordt dit bij de vaststelling van de te vergoeden schade in aanmerking genomen.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld die betrekking hebben op:

a. het moment waarop de vergoeding kan worden aangevraagd;
b. de gegevens die bij een aanvraag worden overgelegd;
c. de termijn voor het geven van een beslissing op een aanvraag.

Artikel 3.9.9 rapportageplicht

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas vermeldt in de rapportage, bedoeld in artikel 3.5.24, vijfde lid [*raming*], in elk geval:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

a. de voortgang van de uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 3.9.4, in relatie tot de geldende planning;

b. in hoeverre het onttrekken van laagcalorisch gas aan het transmissie- of distributiesysteem door een eindafnemer als bedoeld in artikel 3.9.3, eerste lid, via diens aansluiting is beëindigd.

2. Onze Minister verstrekt de informatie, bedoeld in het eerste lid, binnen vier weken na ontvangst daarvan aan de Autoriteit Consument en Markt.

3. De transmissiesysteembeheerder voor gas informeert de Autoriteit Consument en Markt binnen vier weken na inwerkingtreding van dit artikel welke afnemers in de gasjaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 in ten minste twee van die gasjaren meer dan 100 miljoen m³ (n) gas hebben onttrokken via diens aansluiting die verbonden is met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, en verstrekt daarbij tevens informatie over de hoeveelheid gas dat per betrokken aansluiting in de hiervoor genoemde gasjaren is onttrokken.

4. De transmissiesysteembeheerder voor gas verstrekt de Autoriteit Consument en Markt desgevraagd informatie over de hoeveelheid gas die een eindafnemer als bedoeld in het derde lid, via diens aansluiting heeft onttrokken aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd.

5. De transmissie- of distributiesysteembeheerders informeren de Autoriteit Consument en Markt binnen vier weken na afloop van een gasjaar welke eindafnemers in het voorgaande gasjaar meer dan 100 miljoen m³(n) gas hebben onttrokken aan het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, of, voor zover van toepassing, dat geen enkele afnemer in dat gasjaar meer dan 100 miljoen m³(n) gas heeft onttrokken aan het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd.

6. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder in een gasjaar een grote aansluiting heeft gerealiseerd waarmee installaties van gas worden voorzien waarvan hij vermoedt dat die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, en die al door hem van een aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd zijn voorzien, informeert hij de Autoriteit Consument en Markt binnen vier weken na afloop van dat gasjaar over het realiseren van die aansluiting en de locatie daarvan. De transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt daarbij tevens informatie over de betrokken eindafnemer of eindafnemers en de hoeveelheid gas die in dat voorafgaande gasjaar door middel van elke afzonderlijke aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, is onttrokken.

7. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder in een gasjaar op grond een grote aansluiting heeft gerealiseerd waarmee installaties van gas worden voorzien, waarvan hij vermoedt dat die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, en al door een andere transmissie- of distributiesysteembeheerder van een aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd zijn voorzien, informeert hij die andere transmissie- of distributiesysteembeheerder en de Autoriteit Consument en Markt over dit vermoeden. Op verzoek van de Autoriteit Consument en Markt verstrekken beide systeembeheerders de informatie, bedoeld in het zesde lid.

HOOFDSTUK 4 BEHEREN EN UITWISSELEN VAN GEGEVENS

Titel 4.1 Gegevens en processen

Artikel 4.1 gegevens en processen

1. Gegevens die op grond van deze wet worden verzameld worden onderscheiden in gegevens die worden verzameld, aangeleverd, ontvangen, bewerkt, waar toegang toe is en die worden uitgewisseld.

2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden gebruikt voor processen, zijnde:

1°. het functioneren van het energiesysteem waarbinnen leveren, aggregeren, produceren, invoeden, opslaan, handelen, balanceren, meten en het beheren van systemen in onderlinge samenhang op grond van het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken 2 en 3 plaatsvindt;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2°. het verkrijgen van inzage door een aangeslotene tot gegevens die op hem betrekking hebben;

3°. de toegang tot en uitwisseling van gegevens van een aangeslotene aan een ander op basis van een verplichting op grond van het bepaalde bij of krachtens een andere wet;

4°. de toegang tot en uitwisseling delen van gegevens van een aangeslotene aan een ander op basis van een verzoek van die aangeslotene;

5°. de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening.

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. de inrichting van de processen;

b. de voorwaarden waaraan een proces voldoet;

c. de voorwaarden waaraan gegevens voldoen.

4. Bij ministeriële regeling wordt bepaald welke partij of partijen voor de daarbij aan te wijzen processen de daarbij aan te duiden gegevens verzamelt, aanlevert, ontvangt of bewerkt, en welke partij toegang heeft tot de daarbij aan te duiden gegevens en met welke partij de daarbij aan te duiden gegevens worden uitgewisseld.

Titel 4.2 Registers systeembeheerders

Artikel 4.2 register transmissie- of distributiesysteembeheerder

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder houdt de gegevens die hij op grond van artikel 4.1, tweede lid, verzamelt en ontvangt bij in een register.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder geeft de gegevensuitwisselingsentiteit ter uitvoering van artikel 4.11 toegang tot zijn register.

Artikel 4.3 register andere partijen

1. Bij ministeriële regeling kunnen andere partijen worden aangewezen die de gegevens die op grond van artikel 4.1, tweede lid, worden verzameld bijhoudt in een register.

2. De artikelen 4.2, tweede lid en 4.4 tot en met 4.8 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.4 controle van gegevens

1. Bij het verzamelen en ontvangen van gegevens gaat een transmissie- of distributiesysteembeheerder de betrouwbaarheid en volledigheid daarvan na en hanteert procedures voor correctie van gegevens.

2. Bij het beheer van zijn register voert een transmissie- of distributiesysteembeheerder een steekproefsgewijze en periodieke controle uit op betrouwbaarheid en volledigheid van de gegevens en hanteert procedures voor correctie van gegevens.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder bewaart de gegevens die in een register zijn opgenomen gedurende een bij ministeriële regeling vastgestelde termijn. Deze termijn kan verschillend zijn voor verschillende gegevens.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van het eerste en tweede lid.

Artikel 4.5 identificatie

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen ter identificatie, autorisatie en authenticatie van degene die gegevens ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1 aanlevert.

Artikel 4.6 gegevensbeveiliging

1. De transmissie- of distributiesysteembeheerder neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om de risico's voor de beveiliging van gegevens die in een register als bedoeld in artikel 4.2 zijn opgenomen te beheersen.

2. De maatregelen zorgen, gezien de stand van de techniek, voor een niveau van beveiliging dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder neemt passende maatregelen om incidenten die de beveiliging van gegevens bedreigen, te voorkomen en de gevolgen van dergelijke incidenten zo veel mogelijk te beperken.

4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gegeven met betrekking tot de maatregelen, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, en kunnen eisen aan de maatregelen worden gesteld.

Artikel 4.7 melden incidenten

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder meldt onverwijld bij de Autoriteit Consument en Markt een inbreuk op de beveiliging van gegevens met aanzienlijke gevolgen voor persoons- en bedrijfsgegevens.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt de Autoriteit Consument en Markt op zijn verzoek alle informatie die nodig is om de beveiliging van gegevens te beoordelen.

3. Indien openbaarmaking in het algemeen belang is, kan de Autoriteit Consument en Markt een beveiligingsincident, bedoeld in het eerste lid, openbaar maken of de systeembeheerder verplichten tot openbaarmaking.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van het bepaalde in dit artikel.

Titel 4.3 taken van de gegevensuitwisselingsentiteit

Artikel 4.8 gegevensuitwisselingsentiteit

De transmissie- of distributiesysteembeheerder voeren via een samenwerkingsverband gezamenlijk de taken van de gegevensuitwisselingsentiteit uit.

Artikel 4.9 register van gegevensuitwisselingsentiteit

De gegevensuitwisselingsentiteit houdt de gegevens die hij op grond van artikel 4.1, tweede lid, ontvangt en bij de uitvoering van de artikelen 4.10, eerste lid, en 4.16, verkrijgt bij in een register.

Artikel 4.10 controle van gegevens

1. Bij het ontvangen van gegevens gaat de gegevensuitwisselingsentiteit de betrouwbaarheid en volledigheid daarvan na en hanteert procedures voor correctie van gegevens.

2. Bij het beheer van zijn register voert de gegevensuitwisselingsentiteit een steekproefsgewijze en periodieke controle uit op de betrouwbaarheid en volledigheid van de gegevens en hanteert procedures voor correctie van gegevens.

3. De gegevensuitwisselingsentiteit bewaart de gegevens die in een register zijn opgenomen gedurende een bij ministeriële regeling vastgestelde termijn. Deze termijn kan verschillend zijn voor verschillende gegevens.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van het eerste en tweede lid.

Artikel 4.11 toegang en uitwisseling

1. De gegevensuitwisselingsentiteit geeft op een transparante en niet-discriminerende wijze overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 toegang tot en draagt zorg voor de uitwisseling van de gegevens uit de registers, bedoeld in de artikelen 4.2, 4.3 en 4.9, voor zover het betreft de bij of krachtens de in artikel 4.1 bedoelde processen.

2. De gegevensuitwisselingsentiteit biedt een faciliteit aan voor het aanleveren van, de toegang tot en de uitwisseling van gegevens via een elektronisch communicatiesysteem.

Artikel 4.12 samenwerking gegevensuitwisselingsentiteit

1. De gegevensuitwisselingsentiteit draagt zorg voor het samenwerken met degenen die overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 gegevens aanleveren of waaraan

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

gegevens worden uitgewisseld en met degenen die op grond van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 4.2 en 4.3 een register bijhouden.

2. De samenwerking heeft als doel te komen tot een effectieve elektronische uitwisseling van gegevens door het maken van afspraken tussen de gegevensuitwisselingsentiteit en de partijen, bedoeld in het eerste lid over de wijze waarop de gegevensuitwisselingsentiteit invulling geeft aan zijn wettelijke taken.

3. De gegevensuitwisselingsentiteit handelt redelijk, transparant en niet-discriminerend en bevoordeelt niet de transmissie- of distributiesysteembeheerder boven de andere partijen, bedoeld in het eerste lid.

Titel 4.4 eisen aan de uitvoering van de taken van de gegevensuitwisselingsentiteit

Artikel 4.13 procedures voor toegang en uitwisseling

1. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om te zorgen voor toegang tot en uitwisseling van gegevens ten behoeve van de verschillende processen, bedoeld in artikel 4.1.

2. De gegevensuitwisselingsentiteit hanteert procedures die redelijk, objectief, transparant en niet-discriminerend zijn en maakt deze openbaar.

3. De gegevensuitwisselingsentiteit hanteert in ieder geval procedures ten aanzien van toegang, gegevensuitwisseling, gegevensbescherming, gegevensbeveiliging, gegevenscorrectie en communicatie.

4. Een procedure is redelijk, wanneer dit blijkt uit de aard, inhoud of wijze van totstandkoming van de betrokken voorwaarde.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld waar de procedures aan moeten voldoen.

Artikel 4.14 weigeren toegang

De gegevensuitwisselingsentiteit kan de toegang tot en de uitwisseling van gegevens via een elektronisch communicatiesysteem weigeren indien de partij die om toegang verzoekt de procedures, bedoeld in artikel 4.13, niet naleeft.

Artikel 4.15 efficiënte en gemakkelijke toegang

1. De gegevensuitwisselingsentiteit verleent binnen een redelijke termijn op een gemakkelijke wijze toegang tot gegevens ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1.

2. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om meerdere partijen gelijktijdig toegang tot gegevens te verlenen ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over een redelijke termijn. Deze termijn kan verschillen voor toegang tot gegevens ten behoeve van verschillende processen.

Artikel 4.16 identificatie

De gegevensuitwisselingsentiteit neemt bij het verlenen van toegang tot gegevens passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen ter identificatie, autorisatie en authenticatie:

- a. van degene die gegevens ten behoeve de processen als bedoeld in artikel 4.1 aanlevert;
- b. van degene aan wie hij toegang verleent, en
- c. van de betreffende aangeslotene indien de toegang tot gegevens aan een ander is gebaseerd op een verzoek van de aangeslotene.

Artikel 4.17 gegevensbescherming en gegevensbeveiliging

1. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om de risico's voor de beveiliging van gegevens die in een register

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

als bedoeld in artikel 4.9 zijn opgenomen en bij het verlenen van toegang de risico's voor de beveiliging van gegevens ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1, te beheersen.

2. De maatregelen zorgen, gezien de stand van de techniek, voor een niveau van beveiliging dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen.

3. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende maatregelen om incidenten die de beveiliging van gegevens bedreigen, te voorkomen en de gevolgen van dergelijke incidenten zo veel mogelijk te beperken.

4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de maatregelen, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, en kunnen eisen aan de maatregelen worden gesteld.

Artikel 4.18 melden incidenten

1. De gegevensuitwisselingsentiteit meldt onverwijld bij de Autoriteit Consument en Markt een inbreuk op de beveiliging van gegevens met aanzienlijke gevolgen voor persoons- en bedrijfsgegevens.

2. De gegevensuitwisselingsentiteit verstrekt de Autoriteit Consument en Markt op zijn verzoek alle informatie die nodig is om de beveiliging van gegevens te beoordelen.

3. Indien openbaarmaking in het algemeen belang is, kan de Autoriteit Consument en Markt een beveiligingsincident als bedoeld in het eerste lid, openbaar maken of de gegevensuitwisselingsentiteit verplichten tot openbaarmaking.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van het bepaalde in dit artikel.

Artikel 4.19 kwaliteit van de dienstverlening

1. De gegevensuitwisselingsentiteit rapporteert jaarlijks aan de Autoriteit Consument en Markt over de uitvoering van zijn taken en maakt deze rapportage openbaar.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de eisen waaraan de rapportage moet voldoen.

Artikel 4.20 klachtenprocedure

1. De gegevensuitwisselingsentiteit voorziet in een transparante en eenvoudige procedure voor de behandeling van klachten van degene die gegevens aanlevert die in een register als bedoeld in artikel 4.9 zijn opgenomen en die toegang vraagt tot gegevens ten behoeve de processen als bedoeld in artikel 4.1.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de voorwaarden en inrichting waaraan de klachtenprocedure moet voldoen;
- b. de termijnen die gelden voor de klachtenprocedure.

Artikel 4.21 tarieven

De gegevensuitwisselingsentiteit brengt een maatwerktaarif in rekening bij degene die om toegang tot en uitwisseling van gegevens verzoekt voor de processen, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, ten vijfde.

Titel 4.5 andere gronden voor toegang en uitwisseling van gegevens

Artikel 4.22 actieve en passieve openbaarmaking

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder:

a. maakt uit eigen beweging gegevens die hij bij de uitvoering van zijn wettelijke taken verzamelt en ontvangt ten behoeve van inzicht in de structuur en het functioneren van het energiesysteem en de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening openbaar;

b. verleent op verzoek toegang tot en wisselt gegevens die hij bij de uitvoering van zijn wettelijke taken verzamelt en ontvangt, waarbij hij:

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

1°. geen tot een persoon herleidbare gegevens of gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs had moeten vermoeden, openbaar maakt of toegang toe verleent en uitwisselt;

2°. geen gegevens openbaar of maakt indien op grond van het bepaalde bij of krachtens een andere wet openbaarmaking niet is toegestaan;

3°. de bewerking van gegevens beperkt is tot de mogelijkheid van hergebruik en machine-uitleesbaarheid door derden.

2. Bij ministeriële regeling kunnen:

a. gegevens worden aangewezen die een transmissie- of distributiesysteembeheerder in ieder geval openbaar maakt;

b. regels worden gesteld over de wijze van en voorwaarden voor openbaarmaking.

3. Een systeembeheerder brengt een maatwerk tarief in rekening bij degene die om toegang tot en uitwisseling van gegevens verzoekt.

HOOFDSTUK 5 UITVOERING, TOEZICHT EN HANDHAVING

Titel 5.1 Uitvoering door Autoriteit Consument en Markt

Afdeling 5.1.1 algemeen

Artikel 5.1.1. aanwijzen regulerende instantie en taken ACM [57, 1^e lid, 58 en 59, 1^e lid, RL 2019/944; 39, 1^e lid, 40 en 41, 1^e lid, RL 2009/73 art. 1a G-wet, art. 5 E-wet 1998]

1. De Autoriteit Consument en Markt is de nationale regulerende instantie, bedoeld in artikel 39, eerste lid, van richtlijn 2009/73 en artikel 57, eerste lid, van richtlijn 2019/944 en uit dien hoofde belast met de taken die aan de nationale regulerende instantie zijn opgedragen bij of krachtens verordening 715/2009, verordening 1227/2011, verordening 2017/1938, verordening 2019/941, verordening 2019/942 en verordening 2019/943.

2. De Autoriteit Consument en Markt is belast met de taken die bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld:

a. ter uitvoering van artikel 41 van richtlijn 2009/73 en de artikelen 11, 59 en 62 van richtlijn 2019/944;

b. in verband met samenwerking met bevoegde instanties van derde landen.

3. Bij ministeriële regeling kunnen artikelen van EU-verordeningen en EU-besluiten inzake elektriciteit of gas worden aangewezen waarvoor de Autoriteit Consument en Markt de nationale regulerende instantie, de bevoegde instantie of de bevoegde autoriteit is.

4. De Autoriteit Consument en Markt houdt bij de uitoefening van de haar bij of krachtens deze wet toegekende taken en bevoegdheden rekening met artikel 40 van richtlijn 2009/73 en artikel 58 van richtlijn 2019/944.

Artikel 5.1.2 jaarlijks verslag ACM [59, 1^e lid, onder i, RL 2019/944 art. 1e Gaswet, art. 5c E-wet 1998]

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt jaarlijks een verslag op over de uitvoering van de haar bij of krachtens deze wet opgedragen taken. Het verslag bevat een overzicht van de behaalde resultaten en genomen maatregelen.

2. De Autoriteit Consument en Markt zendt het verslag toe aan Onze Minister, Acer en de Europese Commissie.

Artikel 5.1.3 openbaar maken data door ACM [art. 59, lid 9, RL 2009/944]

De Autoriteit Consument en Markt maakt de geschatte kosten van transmissie- en distributiesysteembeheerders die zij gebruikt voor het vaststellen van een inkomstenbesluit of een tarievenbesluit met inachtneming van het bepaalde in artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet openbaarheid van bestuur, openbaar.

Artikel 5.1.4 geschilbeslechting partij-systeembeheerder door ACM [art 60, tweede lid, RL 2019/944 en RL en art. 41, elfde en vijftiende lid RL 2009/73]

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

1. Een partij die een geschil heeft met een systeembeheerder over de wijze waarop deze beheerder zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.

2. De Autoriteit Consument en Markt neemt binnen twee maanden na ontvangst van de aanvraag een besluit. In afwijking van artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht kan deze termijn met twee maanden worden verlengd als de Autoriteit Consument en Markt de aanvrager, of de betreffende systeembeheerder om aanvullende gegevens verzoekt. Indien de aanvrager daarmee instemt, kan de Autoriteit Consument en Markt een langere termijn stellen.

3. Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.

4. Het indienen van een aanvraag als bedoeld in het eerste lid laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.

Artikel 5.1.5 geschilbeslechting balanceringsverantwoordelijken door ACM [art. 17, derde lid, onderdeel f, RL 2019/944]

1. Als de balanceringsverantwoordelijken, bedoeld in artikel 2.5.1, vierde lid, een geschil hebben over het aanbod, bedoeld in dat artikel, inzake de voorwaarden waaronder de elektriciteit wordt overgedragen, kan elk van de balanceringsverantwoordelijken een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.

2. Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.

3. Het indienen van een klacht als bedoeld in het eerste lid laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.

Artikel 5.1.6 grensoverschrijdende geschillen

In het geval van een landsgrensoverschrijdend geschil is de Autoriteit Consument en Markt onbevoegd te beslissen op een aanvraag als bedoeld in artikel 5.1.4 en 5.1.5 [geschilbeslechting door ACM], als de systeembeheerder waartegen de klacht is gericht onder de rechtsmacht van een andere lidstaat van de Europese Unie valt, dan wel, voor zover het betreft een interconnectorbeheerder voor gas, onder de rechtsmacht van een ander land valt.

Artikel 5.1.7 evaluatie opslagfaciliteiten [art. 36, lid 3, en 54 RL 2019/944]

1. De Autoriteit Markt en Consument houdt ten minste eens in de vijf jaar een openbare raadpleging over de bestaande energieopslagfaciliteiten, bedoeld in artikel 3.3.7 om de potentiële beschikbaarheid en belangstelling om in dergelijke faciliteiten te investeren, te evalueren.

2. Als uit de evaluatie door de Autoriteit Markt van de openbare raadpleging blijkt dat derden in staat zijn dergelijke installaties op een kosteneffectieve manier te bezitten, te ontwikkelen, te exploiteren of te beheren, ziet de Autoriteit Markt en Consument erop toe dat de activiteiten van de transmissie- en distributiesysteembeheerders in dit verband binnen 18 maanden worden beëindigd.

Artikel 5.1.8 kennisgeving certificering aan Europese Commissie [art. 10, lid 6, RL 2009/73 en art. 52, lid 6 RL2019/944]

De Autoriteit Consument en Markt brengt een certificeringsbeschikking voor een transmissiesysteembeheerder of een interconnectorbeheerder als bedoeld in artikel 3.2.4, eerste en derde lid, of 3.2.5, eerste lid, en alle relevante informatie in verband met dat besluit onverwijld ter kennis van de Europese Commissie.

Afdeling 5.1.2 Vaststellen voorwaarden en methoden

Artikel 5.1.9 vaststellen methoden of voorwaarden [artikel 59, lid 7, RL 2019/944, art. 41, lid 6, RL 2009/73, verordening 715/2009 en verordening 2019/943]

1. Met inachtneming van het gestelde bij of krachtens deze wet, verordening 715/2009 en verordening 2019/943 en met uitzondering van de gevallen waarin bij of krachtens die

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

verordeningen goedkeuring is vereist, stelt de Autoriteit Consument en Markt de methoden of voorwaarden van de transmissie- en distributiesysteembeheerders vast die zij jegens marktpartijen hanteren met betrekking tot de uitvoering van de aan hun bij of krachtens hoofdstuk 3 van deze wet, of verordening 715/2009 en verordening 2019/943, opgedragen taken, waaronder in ieder geval de methoden en voorwaarden met betrekking tot het aansluiten op en het transporteren van elektriciteit of gas over het systeem, het balanceren en het inkopen van ondersteunende diensten voor elektriciteit of gas.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder handelt overeenkomstig de vastgestelde voorwaarden of methoden.

3. Elk beding tussen een transmissie- of distributiesysteembeheerder en een wederpartij, strijdig met de vastgestelde methoden of voorwaarden, is nietig; in plaats daarvan gelden de vastgestelde methoden of voorwaarden.

Artikel 5.1.10 procedure voorstel voorwaarden of methoden [artikel 59, lid 7, RL 2019/944, art. 41, lid 6, RL 2009/73, verordening 715/2009 en verordening 2019/943]

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit, respectievelijk voor gas, en elke distributiesysteembeheerder voor elektriciteit, respectievelijk voor gas, draagt zorg voor een door de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit of gas gedragen voorstel voor de methoden of voorwaarden.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan uit eigen beweging een ontwerp van een besluit maken tot vaststelling of wijziging van de methoden of voorwaarden, of kan de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit of gas opdragen een daartoe strekkend voorstel voor te bereiden.

3. Bij de ontwikkeling van een voorstel worden door de beheerders, bedoeld in het eerste lid, of, in geval van een ontwerp, door de Autoriteit Consument en Markt, de relevante marktpartijen betrokken in een transparant en participatief proces.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure voor de totstandkoming of wijziging van een voorstel of ontwerp.

Artikel 5.1.11 toetsingskader ACM en procedure

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de methoden en voorwaarden vast met inachtneming van:

- a. het voorstel van de transmissie- en distributiesysteembeheerders;
- b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteits- en gasvoorziening;
- c. het belang van de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteits- en gasmarkt;
- d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van systeemgebruikers;
- e. het belang van een goede kwaliteit van de dienstverlening van transmissie- en distributiesysteembeheerders;
- f. het belang van een objectieve, transparante en niet discriminatoire handhaving van het evenwicht op het systeem op een wijze die de kosten weerspiegelt, en
- g. het belang van niet discriminatoire deelname van alle marktpartijen.

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt de methoden of voorwaarden alleen vast als deze:

- a. de interoperabiliteit van de systemen garanderen; [Art. 8 RL 2009/73]
- b. objectief, evenredig, transparant en niet-discriminatoire zijn;
- c. de verplichtingen op grond van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG 1998, L 204) zijn nagekomen. [Art. 8 RL 2009/73]

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de procedure tot vaststelling, de procedure bij strijdigheid van een voorstel met het bepaalde bij of krachtens wet, EU-verordeningen of EU-besluiten en de bekendmaking en inwerkingtreding van het vaststellingsbesluit.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

4. Na de vaststelling van de voorwaarden of methoden gelden deze als minimumeisen voor de technische veiligheid en voor het technisch ontwerp en de exploitatie van de installaties en systemen, bedoeld in artikel 8 van richtlijn 2009/73.

Artikel 5.1.12 ontheffing

1. De Autoriteit Consument en Markt kan op aanvraag een ontheffing verlenen van vastgestelde methoden of voorwaarden zover de belangen, bedoeld in artikel 5.1.11, eerste lid, *[toetsingskader]* zich daartegen niet verzetten.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften of beperkingen verbinden aan de ontheffing en kan de ontheffing en de voorschriften of beperkingen wijzigen.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan de ontheffing intrekken, indien:

a. de houder van de ontheffing hierom verzoekt;

b. de houder van de ontheffing de aan de ontheffing verbonden voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;

c. de houder van de ontheffing bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;

d. zij, gelet op de belangen, bedoeld in artikel 5.1.11, eerste lid, van oordeel is dat intrekking van de ontheffing noodzakelijk is.

Artikel 5.1.13 verhouding tarieven, interconnectoren en transmissiesysteem op zee

1. In deze afdeling worden onder voorwaarden of methoden mede verstaan de voorwaarden of methoden met betrekking tot tarieven, voor zover hiervoor geen bijzondere bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van deze wet.

2. De methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, kunnen betrekking hebben op interconnectoren en interconnectorbeheerders of het transmissiesysteem op zee en de transmissiesysteembeheerder op zee. In dat geval is de procedure, bedoeld in artikel 5.1.10 mede van toepassing op de interconnectorbeheerder of transmissiesysteembeheerder.

Afdeling 5.1.3 Goedkeuren voorwaarden en methoden

Artikel 5.1.14 goedkeuren methoden of voorwaarden systeembeheerder, interconnectorbeheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder *[artikel 59, lid 7, RL 2019/944, verordening 715/2009 en verordening 2019/943]*

1. Met inachtneming van het gestelde bij of krachtens verordening 715/2009 en verordening 2019/943 en met uitzondering van de gevallen waarin bij of krachtens die verordeningen vaststelling is vereist, beslist de Autoriteit Consument en Markt over de goedkeuring van de bij of krachtens die verordeningen ontwikkelde voorwaarden of methoden.

2. De Autoriteit Consument en Markt beslist over de goedkeuring van procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer met het oog op grensoverschrijdend transport via een interconnector of interconnectiepunt. *[art. 59, lid 10, RL 2019/944, art 41, lid 9, RL 2009/73]*

3. Voordat een transmissie- of distributiesysteembeheerder, interconnectorbeheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder de in het eerste lid bedoelde voorwaarden of methoden hanteert en voordat een interconnectorbeheerder de in het tweede lid bedoelde voorwaarden hanteert, legt hij deze ter goedkeuring voor aan de Autoriteit Consument en Markt.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan vereisen dat de voorgelegde voorwaarden of methoden worden gewijzigd voordat zij deze goedkeurt.

5. Een systeembeheerder, interconnectorbeheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder handelt overeenkomstig de goedgekeurde voorwaarden of methoden.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de procedure tot goedkeuring.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 5.1.15 voorwaarden LNG-beheerder [art. 32 RL 2009/73]

1. Een LNG-beheerder hanteert voorwaarden die redelijk, transparant en niet discriminerend zijn.
2. Een LNG-beheerder stelt jaarlijks de voorwaarden vast voor het sluiten van overeenkomsten over het verlenen van toegang tot de LNG-installatie en voor het verrichten van die toegang ondersteunende diensten.
3. De Autoriteit Consument en Markt keurt de voorwaarden goed. De Autoriteit Consument en Markt onthoudt haar goedkeuring aan de voorwaarden als zij niet in overeenstemming zijn met de bij of krachtens het eerste, tweede en vijfde lid gestelde eisen.
4. De LNG-beheerder handelt overeenkomstig de goedgekeurde voorwaarden.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de procedure tot goedkeuring, de procedure indien geen goedkeuring is gegeven en de publicatie en inwerkingtreding van de voorwaarden.

Titel 5.2 Uitvoering door Onze Minister

Artikel 5.2.1 aanwijzen minister als bevoegde instantie

1. Onze Minister is de bevoegde instantie, bedoeld in artikel 3, tweede lid, van verordening 2017/1938.
2. Onze Minister is belast met de taak, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van verordening 2017/1938.
3. Onze Minister is de bevoegde instantie, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van verordening 2019/941.
4. Onze Minister beslist, nadat de Autoriteit Consument en Markt, of in voorkomend geval, Acer, hierover advies heeft uitgebracht, op een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 63 van verordening 2019/943.

Artikel 5.2.2 voorzieningen i.v.m. capaciteit [art. 22 E-wet 1998, art 9 Gaswet]

1. Indien naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt blijkt dat een transmissie- of distributiesysteembeheerder in onvoldoende mate of niet op een doelmatige wijze kan of zal kunnen voorzien in de totale behoefte aan capaciteit voor het transport van elektriciteit of gas over de door hem beheerde systemen, meldt zij zulks na overleg met de desbetreffende beheerder aan Onze Minister.
2. Nadat Onze Minister een melding heeft ontvangen, kan hij aan de desbetreffende beheerder opdragen voorzieningen te treffen teneinde zeker te stellen dat het transport van elektriciteit of gas in voldoende mate of op een doelmatige wijze plaatsvindt.

Artikel 5.2.3 maatregelen functioneren transmissie- of distributiesysteembeheerder

1. Indien Onze Minister vaststelt dat een transmissie- of distributiesysteembeheerder niet meer voldoet aan de eisen om te worden aangewezen of te worden gecertificeerd, kan hij de desbetreffende beheerder opdragen door hem noodzakelijk geachte voorzieningen te treffen.
2. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder niet voldoet aan een opdracht als bedoeld in het eerste lid, indien Onze Minister vaststelt dat opdrachten, bedoeld in artikel 5.2.2, tweede lid, niet worden uitgevoerd of indien naar zijn oordeel door de bedrijfsvoering van deze beheerder de continuïteit of de betrouwbaarheid van de elektriciteits- of gasvoorziening in gevaar komt en onverwijld ingrijpen noodzakelijk is, kan Onze Minister de aanwijzing van de desbetreffende beheerder vervallen verklaren en uiterlijk op de dag waarop die aanwijzing vervalt een andere rechtspersoon als transmissie- of distributiesysteembeheerder aanwijzen.

Artikel 5.2.4 aanwijzing stille curator

1. Indien naar het oordeel van Onze Minister door de bedrijfsvoering van een transmissie- of distributiesysteembeheerder de continuïteit of de betrouwbaarheid van de leveringszekerheid of de voorzieningszekerheid in gevaar komt en onverwijld ingrijpen noodzakelijk is, kan Onze Minister de

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

desbetreffende beheerder aanzeggen dat hij vanaf een bepaald tijdstip voor een bepaalde termijn de opdrachten dient op te volgen die aan hem worden verstrekt door een door Onze Minister aangewezen persoon.

2. Bij de aanzegging geeft Onze Minister aan ter bescherming van welk belang de aanzegging geschiedt. Bij de aanzegging kunnen voorschriften en beperkingen worden gesteld aan de te geven opdrachten. De aangewezen persoon verstrekt uitsluitend opdrachten ter bescherming van het aangegeven belang.

3. De transmissie- of distributiesysteembeheerder verschaft de door Onze Minister aangewezen persoon desgevraagd alle medewerking.

4. Voor schade ten gevolge van handelingen die zijn verricht in strijd met een opdracht als bedoeld in het eerste lid, zijn bestuurders van de transmissie- of distributiesysteembeheerder persoonlijk aansprakelijk.

Artikel 5.2.5 beschermingsmaatregelen energiemarkt [artikel 46 RL 2009/73]

1. Onze Minister kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder bij een plotselinge crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van apparatuur of installaties of de systeemintegriteit worden bedreigd, opdragen maatregelen als bedoeld in artikel 46 van richtlijn 2009/73 te nemen.

2. Indien een transmissiesysteembeheerder voor gas maatregelen neemt, maakt hij geen onderscheid tussen landgrensoverschrijdende en niet-landgrensoverschrijdende overeenkomsten inzake de transport van gas. De transmissiesysteembeheerder neemt de maatregelen op basis van door hem vooraf gedefinieerde criteria met betrekking tot het beheer van onbalans die in nauw overleg met de buitenlandse systeembeheerders worden vastgesteld.

3. Een systeemgebruiker verleent de benodigde medewerking aan de uitvoering van de maatregelen.

Artikel 5.2.6 grondslag eventuele reserve [artt. 21 en 22 Vo 2019/943]

1. Onze Minister kan de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit opdragen een strategische reserve in te richten als bedoeld in artikel 21, derde lid, van verordening 2019/943.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de strategische reserve, ter uitvoering van artikel 22, tweede lid, van die verordening.

Artikel 5.2.7 analyse leveringszekerheid en voorzieningszekerheid

1. Onze Minister verzamelt en analyseert systematisch inlichtingen en gegevens met betrekking tot de leveringszekerheid en de voorzieningszekerheid.

2. Onze Minister stelt periodiek een verslag op voor elektriciteit of gas waarin hij zijn bevindingen en de getroffen of voorgenomen maatregelen vastlegt.

3. Onze Minister kan een transmissiesysteembeheerder de taak opdragen werkzaamheden te verrichten ter uitvoering van het eerste lid.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld:

- over de inhoud van de gegevens, bedoeld in het eerste lid;
- over de inhoud van een verslag, het proces van opstellen van een verslag, de frequentie van het opstellen en de datum waarvoor dit verslag wordt vastgesteld;
- over de wijze waarop bekendheid wordt gegeven aan een verslag.

Artikel 5.2.8 subsidie transmissiesysteem op zee

1. Onze Minister kan een subsidie verstrekken aan een transmissiesysteembeheerder die een transmissiesysteem op zee beheert voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van een transmissiesysteem op zee.

2. De subsidie dient geheel of gedeeltelijk ter dekking van de door de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 3.8.11, derde lid, vastgestelde totale toegestane of beoogde inkomsten voor de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee voor de uitvoering van de aan hem opgedragen taken genoemd in artikel 3.6.4.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het verstrekken van de subsidie.

Titel 5.3 Toezicht op de naleving

Artikel 5.3.1 toezicht op naleving door ACM

De Autoriteit Consument en Markt is belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde:

- a. bij of krachtens deze wet, met uitzondering van artikelen 2.5.1, 2.5.2, eerste lid, 2.6.1, 2.6.4, 2.6.6 en de artikelen, genoemd in artikel 5.3.2, eerste lid;
- b. bij of krachtens verordening 715/2009, verordening 1227/2011, verordening 347/2013, verordening 2017/1938, verordening 2019/941, verordening 2019/942 en verordening 2019/943.

Artikel 5.3.2 toezicht op naleving door Onze Minister

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2.4.1, 3.5.13, derde tot en met vijfde lid, 5.2.2, tweede lid, 5.2.3, 5.2.4 en 6.3a tot en met 6.3d, zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren.

2. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.5.7 en 3.5.8, voor zover het onderwerpen betreffen die samenhangen met de kwaliteit van systemen met als doel het voorkomen van ongevallen, voorvallen en schade met betrekking tot gas, zijn mede belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren.

Titel 5.4 Handhaving

Artikel 5.4.1 last onder bestuursdwang

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een last onder bestuursdwang opleggen in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan haar is opgedragen krachtens artikel 5.3.1.

2. Onze Minister kan een last onder bestuursdwang opleggen in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan hem is opgedragen krachtens artikel 5.3.2.

3. Bij gebreke van volledige betaling binnen de gestelde termijn kan Onze Minister de door hem opgelegde verschuldigde dwangsom invorderen bij dwangbevel.

Artikel 5.4.2 bindende gedragslijn en bindende aanwijzing

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een bindende gedragslijn opleggen in verband met de naleving van voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan haar is opgedragen krachtens artikel 5.3.1.

2. Onze Minister kan een bindende aanwijzing geven opleggen in verband met de naleving van voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan hem is opgedragen krachtens artikel 5.3.2.

3. Onze Minister kan een bindende gedragslijn opleggen in verband met de naleving van de voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan hem is opgedragen krachtens artikel 5.3.2.

4. Onze Minister kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder een bindende aanwijzing geven of een bindende gedragslijn opleggen in het kader van de bescherming van zijn systeem tegen een mogelijke invloed van buitenaf, bedoeld in artikel 3.4.2, vierde lid [*beheertaak*] of een bindende gedragslijn opleggen in het kader van de investeringsplannen, bedoeld in artikel 3.4.5.

Artikel 5.4.3 bestuurlijke boete

1. De Autoriteit Consument en Markt of Onze Minister kan, voor zover deze belast is met het toezicht op de naleving van deze artikelen, de overtreder per overtreding een bestuurlijke boete opleggen in geval van overtreding van:

- a. het bepaalde bij of krachtens de artikelen:
 - 1°. 2.2.20, tweede lid, 2.2.23, 2.2.25, 2.2.26, eerste en tweede lid, 2.3.7, 2.5.4, 2.7.5, 2.7.7, 2.6.9, vierde lid, 2.6.12;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2°. 3.2.4, 3.2.8, tweede lid, 3.3.5, 3.3.6, vierde lid, 3.4.4, eerste en vierde lid, 3.4.19, derde lid, 3.4.22, 3.4.26, 3.4.33, 3.5.2, 3.5.4, eerste lid, 3.5.5, 3.5.6, 3.5.8, 3.5.11, 3.5.12, 3.5.13, eerste en tweede lid, 3.5.15, 3.5.23, eerste lid, 3.5.24, eerste lid, 3.6.4, 3.6.8, eerste tot en met derde lid, 3.6.22, 3.8.6, derde lid, 3.6.13, 3.6.18, 3.8.8, zevende en achtste lid, 3.9.1, 3.9.2, eerste en tweede lid, 3.9.3, eerste lid, 3.9.9, derde en vijfde lid;

3°. 4.19;

4°. 5.1.2, 5.5.1, eerste en tweede lid, 5.5.4;

5°. 6.3, 6.9;

6°. 8, 9 en 15 van verordening 1227/2011;

b. het bepaalde bij of krachtens de artikelen:

1°. 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, eerste lid, 2.1.4, 2.1.5, 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, eerste en tweede lid, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6, 2.2.6a, 2.2.9, 2.2.10, 2.2.11, 2.2.12, 2.2.13, 2.2.14, 2.2.15, eerste, derde en vierde lid, 2.2.17, eerste lid, 2.2.19, 2.2.20, eerste lid, 2.2.21, 2.2.22, eerste en derde tot en met vijfde lid, 2.2.24, eerste tot en met vijfde lid, 2.3.1, 2.3.2, 2.3.4, 2.3.5, 2.3.6, 2.5.1, vierde en vijfde lid, 2.6.2, 2.6.5, eerste, vierde en vijfde lid, 2.6.7, eerste en tweede lid, 2.6.8, eerste lid, 2.6.9, eerste en derde lid;

2°. 3.2.1, 3.2.2, zesde lid, 3.3.1, 3.3.2, 3.3.6, eerste tot en met derde lid, 3.3.7, 3.3.9, derde en vierde lid, 3.3.10, 3.3.11, eerste en tweede lid, 3.3.12, 3.4.2, 3.4.3, 3.4.5, 3.4.6, eerste lid en vierde tot en met zevende lid, 3.4.7, eerste lid, 3.4.8, eerste tot en met vijfde lid, 3.4.9, 3.4.10, eerste tot en met zevende lid, 3.4.11, eerste tot en met vijfde lid, 3.4.12, 3.4.13, 3.4.14, eerste tot en met derde lid, 3.4.15, eerste en vierde lid, 3.4.16, eerste tot en met derde lid, 3.4.17, 3.4.18, eerste tot en met derde lid, 3.4.19, eerste en tweede lid, 3.4.19a, 3.4.20, eerste en tweede lid, 3.4.23, 3.4.24, 3.4.25, 3.4.27, 3.4.28, 3.4.29, 3.4.30, 3.4.31, 3.4.32, 3.4.34, derde lid, 3.5.1, 3.5.3, eerste lid, 3.5.7, 3.5.9, 3.5.10, 3.5.14, 3.5.16, 3.5.17, 3.5.19, 3.5.20, 3.5.25, 3.6.2, derde lid, 3.6.4, 3.6.5, 3.6.8, 3.6.10, 3.6.11, 3.6.12, eerste lid, 3.6.14, 3.6.16, 3.6.17, 3.6.19, 3.6.20, eerste lid, 3.6.21, 3.6.22, 3.6.23, 3.8.1, 3.8.2, tweede en derde lid, 3.8.7, vierde en vijfde lid, 3.8.9, eerste lid, 3.8.10, eerste en tweede lid, 3.8.11, eerste lid, 3.9.4;

3°. 4.1, derde en vierde lid, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.9, 4.10, 4.11, 4.12, 4.13, eerste, tweede, derde en vijfde, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.20, 4.22;

4°. de artikelen 3, 4 en 5 van verordening 1227/2011;

c. besluiten als bedoeld in artikel 2 onderdeel d, van verordening 2019/942.

2. De op grond van het eerste lid, onder a, vast te stellen bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste € 900.000 of, indien dat meer is, ten hoogste 1% van de omzet van de overtreder.

3. De op grond van het eerste lid, onder b en c vast te stellen bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste € 900.000 of, indien dat meer is, ten hoogste 10% van de omzet van de overtreder.

4. De bestuurlijke boete die ingevolge het tweede en derde lid ten hoogste kan worden opgelegd wordt verhoogd met 100%, indien binnen een tijdvak van vijf jaar voorafgaand aan de dagtekening van het van de overtreding opgemaakte rapport, bedoeld in artikel 5:48, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, een aan die overtreder voor een eerdere overtreding van eenzelfde of een soortgelijk wettelijk voorschrift opgelegde bestuurlijke boete onherroepelijk is geworden.

5. Bij gebreke van volledige betaling binnen de gestelde termijn kan Onze Minister de door hem opgelegde verschuldigde bestuurlijke boete invorderen bij dwangbevel.

Titel 5.5 Verstrekken en gebruiken van gegevens en inlichtingen

Artikel 5.5.1 verstrekken gegevens en inlichtingen aan Onze Minister

1. Een ieder verstrekt Onze Minister desgevraagd de gegevens, bescheiden of inlichtingen en verschaft hem desgevraagd inzage in de gegevens of bescheiden die redelijkerwijs nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken.

2. Onze Minister kan een termijn stellen waarbinnen de gegevens, inlichtingen of bescheiden, bedoeld in het eerste lid, worden verstrekt.

3. Zij die uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift verplicht zijn tot geheimhouding, kunnen het verlenen van medewerking weigeren, voor zover dit uit hun geheimhoudingsplicht voortvloeit.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 5.5.2 delegatiegrondslag gegevens

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor een systeembeheerder met betrekking tot zijn wettelijke taken regels worden gesteld over:

- a. het verstrekken van gegevens, bescheiden en inlichtingen aan de Autoriteit Consument en Markt of aan Onze Minister;
- b. het bewaren en registreren van gegevens en bescheiden.

Artikel 5.5.3 gebruik gegevens en inlichtingen door Onze Minister

1. Gegevens, bescheiden of inlichtingen die Onze Minister in verband met enige werkzaamheid ten behoeve van de uitvoering van deze wet of van EU-verordeningen en EU-besluiten inzake elektriciteit of gas verkrijgt, mogen uitsluitend worden gebruikt voor de toepassing van deze wet, die EU-verordeningen en EU-besluiten en van een andere wettelijke regeling dan deze wet die de toepassing of mede de toepassing van bepalingen op het gebied van elektriciteit of gas betreffen, voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen van betekenis kunnen zijn voor de uitoefening van zijn taak.

2. In afwijking van het eerste lid is Onze Minister bevoegd bescheiden, gegevens of inlichtingen, te verstrekken aan:

- a. een buitenlandse instelling, die op grond van nationale wettelijke regels is belast met de toepassing van de regels op het gebied van elektriciteit of gas, voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen van betekenis zijn of kunnen zijn voor de uitoefening van de taak van die instelling;
- b. een bestuursorgaan dat op grond van deze wet of van een andere wettelijke regeling dan deze wet is belast met taken die de toepassing of mede de toepassing van bepalingen op het gebied van elektriciteit of gas betreffen, voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen van betekenis kunnen zijn voor de uitoefening van de taak van dat bestuursorgaan;
- c. Acer, voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen van betekenis kunnen zijn voor de uitoefening van de taak van Acer.

3. Op basis van het tweede lid kunnen uitsluitend bescheiden, gegevens of inlichtingen worden verstrekt indien:

- a. de verdere geheimhouding van de bescheiden, gegevens of inlichtingen in voldoende mate is gewaarborgd, en
- b. voldoende is gewaarborgd dat de bescheiden, gegevens of inlichtingen niet zullen worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze worden verstrekt.

4. Indien Onze Minister op grond van artikel 5.2.7, derde lid, een transmissiesysteembeheerder opdraagt werkzaamheden te verrichten, zijn het eerste tot en met het derde lid van overeenkomstige toepassing op die systeembeheerder.

5. Bij ministeriële regeling worden de onderdelen van EU-verordeningen en EU-besluiten, bedoeld in het eerste lid, aangewezen.

Artikel 5.5.4 verstrekken gegevens en inlichtingen aan Europese Commissie [art. 10 RL 2009/73 en art. 52 RL 2019/944]

1. De Europese Commissie kan van een producent, een leverancier of een systeembeheerder de gegevens, bescheiden of inlichtingen verlangen die zij nodig heeft voor de uitvoering van artikel 52 van richtlijn 2019/944 of artikel 10 van richtlijn 2009/73.

2. Degene aan wie een verzoek is gedaan om gegevens, bescheiden of inlichtingen te verstrekken als bedoeld in het eerste lid, is verplicht binnen de door de Europese Commissie gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van haar bevoegdheden.

Titel 5.6 retributies

Artikel 5.6.1 retributies Minister en ACM

1. Er is een vergoeding verschuldigd voor ten hoogste de gemaakte kosten aan Onze Minister of de Autoriteit Consument en Markt voor het in behandeling nemen van een door deze bij of krachtens deze wet te verlenen instemming, aanwijzing, ontheffing of vergunning.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Bij gebreke van volledige betaling binnen de gestelde termijn kan Onze Minister of de Autoriteit Consument en Markt een verschuldigde vergoeding invorderen bij dwangbevel.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de vergoeding, bedoeld in het eerste lid.

HOOFDSTUK 6 OVERIG

Titel 6.1. Coördinatieregelingen

Artikel 6.1 coördinatie Onze Minister

1. Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de volgende projecten:

a. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie op land of zonne-energie;

b. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, met een capaciteit van ten minste 50 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit anders dan met behulp van windenergie of zonne-energie;

c. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor de opwekking van andere dan duurzame elektriciteit, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, indien die productie-installatie een capaciteit heeft of zal krijgen van ten minste 500 MW;

d. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit voor zover het betreft delen van het systeem voor het transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 220 kV of hoger en die als zodanig worden bedreven met inbegrip van de aansluitingen op die systemen;

e. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit voor zover het betreft de van dat systeem deel uitmakende interconnectoren op een spanningsniveau van 500 V of hoger met inbegrip van de aansluitingen op die systemen;

f. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit voor zover het betreft de aanleg of uitbreiding van een interconnector met inbegrip van de aansluitingen op zo'n interconnector, en het een project betreft voor elektriciteit dat is opgenomen op de Unielijst van projecten van gemeenschappelijk belang, bedoeld in artikel 3, vierde lid, van Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energieinfrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115);

g. de aanleg of uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee, voor zover deze niet zijn gelegen aan de zeezijde van gemeentegrenzen of provinciale grenzen;

h. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor gas, voor zover het betreft de van dat systeem deel uitmakende leidingen met een druk van ten minste 40 bar en een diameter van ten minste 45,7 centimeter, met inbegrip van de aansluitingen op die leidingen;

i. de aanleg of uitbreiding van een interconnector, met inbegrip van het connectiepunt met deze interconnector;

j. een uitbreiding van transmissiesysteem voor gas of de aanleg of uitbreiding van een interconnector, met inbegrip van het connectiepunt met deze interconnector, voor zover het een project betreft voor gas dat is opgenomen op de Unielijst van projecten van gemeenschappelijk belang, bedoeld in artikel 3, vierde lid, van Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energieinfrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115), en

k. de aanleg of uitbreiding van een LNG-installatie met een capaciteit van ten minste 4 miljard m³, met inbegrip van de aansluiting van de installatie op een systeem.

2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

3. In afwijking van het eerste lid kan Onze Minister beslissen geen projectbesluit vast te stellen als:

a. een project op voorhand niet verenigbaar is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, of

b. het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

4. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, de onderdelen f of j, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, genoemd in die onderdelen.

Artikel 6.2 coördinatie gedeputeerde staten

1. Werken met een provinciaal belang waarvoor gedeputeerde staten in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststellen, zijn de volgende projecten:

a. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 15 MW maar minder dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, en

b. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van zonne-energie met een capaciteit van ten minste 50 MW maar minder dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem.

2. In afwijking van het eerste lid kunnen gedeputeerde staten beslissen geen projectbesluit vast te stellen als:

a. een project op voorhand niet verenigbaar is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, of

b. het project naar hun oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

Titel 6.2 Investeringsstoetsen

Artikel 6.3 wijziging zeggenschap LNG en productie elektriciteit

1. Een LNG-beheerder meldt iedere wijziging met betrekking tot zeggenschap als bedoeld in artikel 26 van de Mededingingswet in de onderneming die eigenaar is van de LNG-installatie, voorafgaand aan Onze Minister.

2. Iedere wijziging met betrekking tot zeggenschap als bedoeld in artikel 26 van de Mededingingswet in een productie-installatie met een nominaal elektrisch vermogen van in totaal meer dan 250 MW of een onderneming die een of meer productie-installaties met een nominaal elektrisch vermogen van in totaal meer dan 250 MW beheert, wordt door één van de bij deze wijziging betrokken partijen voorafgaand gemeld aan Onze Minister.

3. Onze Minister kan op grond van overwegingen van openbare veiligheid, de leveringszekerheid of de voorzieningszekerheid de wijziging, bedoeld in het eerste lid, verbieden of voorschriften hieraan verbinden.

4. Rechtshandelingen verricht in strijd met het eerste lid zijn door een rechterlijke uitspraak vernietigbaar.

Titel 6.2a planmatig beheer voorkomens gas

Artikel 6.3a transporttaak gas uit gasvoorkomens [artikel 54a G-wet]

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas heeft, in het belang van het planmatig beheer van voorkomens van gas, ter verzekering op lange termijn van een behoedzaam en rationeel gebruik van deze natuurlijke hulpbron tot taak zorg te dragen voor de inname en het transport van gas uit de gasvoorkomens in gebieden binnen Nederland en op het continentaal plat.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Indien transmissiesysteembeheerder voor gas ter uitvoering van de in het eerste lid bedoelde taak moet investeren in de aanleg of uitbreiding van het transmissiesysteem dan meldt hij dit voornemen aan Onze Minister. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de melding.

3. Onze Minister besluit binnen 13 weken nadat de melding is gedaan, of een investering als bedoeld in het eerste lid, van de transmissiesysteembeheerder voor gas noodzakelijk is, gelet op het belang, bedoeld in het eerste lid. Indien Onze Minister besluit dat de investering niet noodzakelijk is, wordt de transmissiesysteembeheerder voor gas geacht te zijn ontheven van de in het eerste lid bedoelde taak voor dat voorkomen.

4. De Autoriteit Consument en Markt verrekent de kosten van een investering waarvan de noodzaak is vastgesteld op grond van het derde lid, in de tarieven.

5. De transmissiesysteembeheerder voor gas overlegt jaarlijks aan Onze Minister een overzicht, waarin ten aanzien van de eerstvolgende twintig jaar ramingen zijn opgenomen met betrekking tot de uitoefening van de taak, bedoeld in het eerste lid, onder vermelding van daarbij gehanteerde vooronderstellingen en relevante onderscheiden.

Artikel 6.3b voorwaarden inname gas uit gasvoorkomens [artikel 54b G-wet]

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas kan, ten einde te waarborgen dat hij de taken, bedoeld in artikel 6.3a zo doelmatig mogelijk kan uitvoeren, voorwaarden stellen aan de wijze waarop het gas van de houders van Nederlandse winningsvergunningen dan wel degene met wie voor het gebruik van die vergunning een overeenkomst is gesloten inzake het voor gezamenlijke rekening winnen van gas, wordt ingenomen.

2. Energiebedrijven en systeemgebruikers verstrekken de transmissiesysteembeheerder voor gas desgevraagd tijdig voldoende inlichtingen en gegevens om te waarborgen dat hij de taken, bedoeld in het eerste lid kan uitvoeren.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde voorwaarden en de in het tweede lid genoemde gegevens en inlichtingen.

Artikel 6.3c verstrekken inlichtingen [56 tweede lid G-wet]

De transmissiesysteembeheerder voor gas verstrekt Onze Minister alle inlichtingen die hij nodig heeft voor de toepassing van artikel 6.3a, tweede lid.

Artikel 6.3d aanwijzen rechtspersoon [10a derde lid en 10a vijftiende lid Gaswet]

1. Onze Minister wijst een rechtspersoon aan voor de taak, bedoeld in het tweede lid.

2. De rechtspersoon, aangewezen op grond van het eerste lid, is verplicht de transmissiesysteembeheerder voor gas een aanbod met redelijke tarieven en voorwaarden te doen tot levering aan de door de transmissiesysteembeheerder voor gas ter uitvoering van zijn wettelijke taken benodigde hoeveelheden gas in de door hem gevraagde hoeveelheden en op de door hem gewenste tijdstippen.

Titel 6.3. Parlementaire betrokkenheid bij gedelegeerde regelgeving

Artikel 6.4 voorhangprocedure

PM

Titel 6.4. Verhoudingen andere wetten

Artikel 6.5 verhouding tot Burgerlijk Wetboek

Voor de toepassing van artikel 20, tweede lid, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek wordt een systeem beschouwd als een net.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 6.6 verhouding tot Mededingingswet

1. De Mededingingswet is mede van toepassing op het continentaal plat ten aanzien van het verrichten van transport van gas met behulp van een productiesysteem.

2. Ten aanzien van het transport van gas, bedoeld in het eerste lid, wordt onder productiesysteem niet verstaan de pijpleidingen die ter plaatse binnen een olie- of gaswinningsproject worden gebruikt.

Titel 6.5. Overige bepalingen

Artikel 6.7 belanghebbende representatieve organisaties

Een representatieve organisatie van partijen op de elektriciteits- of gasmarkt wordt geacht belanghebbende te zijn bij een besluit, niet zijnde een beschikking, genomen op grond van deze wet.

Artikel 6.8 decentrale overheden

Provinciale staten en de gemeenteraad zijn niet bevoegd het opwekken, transporteren en leveren van elektriciteit of gas in het belang van de energievoorziening aan regels te binden.

Artikel 6.9 grondslag regels ter uitvoering EU-besluiten

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld voor de uitvoering van onderdelen van verordeningen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, vastgesteld krachtens Verordening 2009/715 en Verordening 2019/943.

HOOFDSTUK 7 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Titel 7.1 wijziging andere wetten

PM

Titel 7.2 overgangsrecht

Artikel 7.2.1 overgangsrecht grote aansluitingen

1. Indien voor inwerkingtreding van artikel 2.6.1 [*beschikken over een meetinrichting*] een aangeslotene met grote aansluiting beschikt over een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 onderscheidenlijk artikel 12f van de Gaswet gestelde voorwaarden zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van artikel 2.6.1 [*beschikken over een meetinrichting*], mag een aangeslotene deze meetinrichting gedurende twee jaar na de inwerkingtreding van artikel 2.6.1 [*beschikken over een meetinrichting*] gebruiken.

2. Indien voor inwerkingtreding van artikel 2.6.1 [*beschikkingen over een meetinrichting*] bij een aansluiting tussen een distributiesysteem en een transmissiesysteem voor elektriciteit op grond van de krachtens artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 gestelde voorwaarden zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van artikel 2.6.1 [*beschikken over een meetinrichting*], geen meetinrichting is vereist, beschikt deze aansluiting uiterlijk op 31 december 2029 over een geïnstalleerde meetinrichting.

Artikel 7.2.2 overgangsrecht beheer meetinrichtingen

1. Indien voor inwerkingtreding van deze wet door een systeembeheerder op verzoek een meetinrichting ter beschikking is gesteld aan een aangeslotene met een grote aansluiting, blijft de systeembeheerder deze meetinrichting op verzoek ter beschikking stellen en wordt deze meetinrichting op verzoek van de aangeslotene beheerd door de systeembeheerder.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Indien voor inwerkingtreding van deze wet een aangeslotene met een aansluiting op het transmissiesysteem voor gas een meetinrichting beheert, blijft de aangeslotene deze meetinrichting beheren.

Artikel 7.2.3 overgangsrecht beschikbaar stellen meetinrichting

Indien voor inwerkingtreding van deze wet een aangeslotene met een kleine aansluiting reeds de beschikking heeft over een geïnstalleerde meter die tenminste voldoet aan de krachtens artikel 951a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of de krachtens artikel 42a, eerste lid, van de Gaswet gestelde eisen zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding, voldoet de aangeslotene aan artikel 3.4.24 *[eisen aan meetinrichtingen]*.

Artikel 7.2.4 regels tijdens uitrol slimme meetinrichtingen

1. Een distributiesysteembeheerder stelt tot 31 december 2022 op een door hem voorzien tijdstip aan aangeslotenen met een kleine aansluiting een slimme meetinrichting bij het overdrachtspunt beschikbaar.

2. Een distributiesysteembeheerder stelt een aangeslotene met een kleine aansluiting op zijn verzoek op een ander tijdstip dan het door de systeembeheerder op grond van het eerste lid voorziene tijdstip binnen vier maanden een slimme meetinrichting ter beschikking tenzij dit ertoe leidt dat de planning die de distributiesysteembeheerder hanteert om te voldoen aan de in het eerste lid bedoelde verplichting, niet wordt gehaald.

3. Een distributiesysteembeheerder stelt aan een aangeslotene met een kleine aansluiting op zijn verzoek een slimme meetinrichting beschikbaar voor andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid.

4. Een distributiesysteembeheerder stelt geen slimme meetinrichting beschikbaar indien dit technisch onmogelijk is.

5. Indien een slimme meetinrichting door een distributiesysteembeheerder ter beschikking is gesteld ingevolge het tweede of derde lid, is de desbetreffende aangeslotene aan de desbetreffende distributiesysteembeheerder een vergoeding verschuldigd in verband met de meerkosten.

Artikel 7.2.5 overgangsrecht erkenning meetverantwoordelijke partij

Een meetverantwoordelijke partijen die de krachtens artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 onderscheidenlijk artikel 12f van de Gaswet gestelde voorwaarden zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van artikel 2.6.9 *[verlenen meeterkenning door ACM]*, is erkend, vraagt binnen twee jaar na inwerkingtreding van artikel 2.6.9 *[verlenen meeterkenning door ACM]* een erkenning aan bij de Autoriteit Consument en Markt.

Artikel 7.2.6 overgangsbepaling meettarieven

1. Voor het vaststellen van de tarieven voor het in gebruik geven en beheren van een meetinrichting, als bedoeld in artikel 3.4.20, betreft de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van artikel 3.8.5, tweede lid, de voor de transmissie- of distributiesysteembeheerder per kalenderjaar vanaf 2011 tot en met het jaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet op basis van artikel 4a van de Regeling meettarieven vastgestelde verschillen.

2. De cumulatieve verschillen, bedoeld in het eerste lid, worden over een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen periode gebruikt om de totale toegestane of beoogde inkomsten en de tarieven voor het in gebruik geven en beheren van een meetinrichting, als bedoeld in artikel 3.4.20, te corrigeren.

Artikel 7.2.7 overgangsrecht aanhangige procedures

1. De op het tijdstip van inwerkingtreding van de desbetreffende bepaling van deze wet aanhangige aanvragen tot en verzoeken om het nemen van besluiten op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en bezwaren tegen besluiten op grond van de Elektriciteitswet

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

1998 en de Gaswet worden geacht met ingang van dat tijdstip van rechtswege aanvragen, verzoeken en bezwaren te zijn op grond van deze wet.

2. Overtredingen van het bepaalde bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet worden afgehandeld overeenkomstig de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet, zoals deze wetten luidden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van titel 5.4.

Artikel 7.2.8 overgangsrecht leidingen op zee

Voor de toepassing van deze wet worden leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit die één of meer windparken op zee verbinden met een transmissiesysteem voor elektriciteit en waarvoor voor de datum waarop deze wet in werking treedt een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend, geacht geen onderdeel uit te maken van het transmissiesysteem op zee.

Artikel 7.2.9 overgangsrecht gasopslagbeheerders en LNG-beheerders

Als op grond van artikel 9a van de Gaswet zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2.2 een beheerder van een gasopslaginstallatie of een LNG-beheerder is aangewezen en Onze Minister met die aanwijzing heeft ingestemd, wordt deze aanwijzing en die instemming voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2.2.

Artikel 7.2.10 overgangsrecht nieuwe gassystemen

Als op grond van artikel 18h van de Gaswet zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3. een ontheffing is verleend, wordt deze ontheffing:

- voor zover deze is verleend voor een interconnector voor gas, voor de duur daarvan aangemerkt als een ontheffing als bedoeld in artikel 3.7.1;
- voor zover deze is verleend voor een gasopslaginstallatie of een LNG-installatie, voor de duur daarvan aangemerkt als een ontheffing als bedoeld in artikel 3.7.2.

Artikel 7.2.11 overgangsrecht transmissie-, distributie- en interconnectorbeheerders

1. Als op grond van artikel 10, tweede of negende lid, van de Elektriciteitswet 1998 of op basis van artikel 2, eerste of achtste lid, van de Gaswet, zoals deze luidden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2.2 een netbeheerder is aangewezen en Onze Minister met die aanwijzing heeft ingestemd, wordt deze aanwijzing en die instemming voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2.2 en worden de aldus aangewezen netbeheerders geacht voor de duur van die aanwijzing gecertificeerd te zijn als bedoeld in artikel 3.2.4.

2. Het beheer van een systeem met een spanningsniveau van 110 kV of van 150 kV door een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit geschiedt voor zover dat, en op een wijze die, in overeenstemming is met de rechten van derden die voortvloeien uit een overeenkomst als bedoeld in artikel V, eerste lid, van de Wet van 23 november 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer (Stb. 614, 2006) met betrekking tot dat systeem.

3. Als ingevolge een overeenkomst als bedoeld in het tweede lid een ander dan een systeembeheerder voor elektriciteit over de eigendom van een systeem beschikt, behoeft, in afwijking van artikel 3.2.2, de systeembeheerder voor elektriciteit niet over de eigendom van dat systeem te beschikken.

4. Als op grond van artikel 10, derde lid, of artikel 10Aa, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of op basis van artikel 2, tweede lid, of 2b, eerste lid, van de Gaswet, zoals deze luidden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2.2, een netbeheerder of interconnectorbeheerder is gecertificeerd, worden de aldus aangewezen netbeheerders of interconnectorbeheerders geacht voor de duur van die aanwijzing gecertificeerd te zijn als bedoeld in artikel 3.2.4.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Artikel 7.2.12 overgangsrecht gesloten distributiesysteem

1. Als op grond van artikel 15 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2.2 en artikel 3.2.6, aan een eigenaar van een gesloten distributiesysteem ontheffing is verleend van het gebod van artikel 10, negende lid, van de Elektriciteitswet 1998 wordt de eigenaar van een gesloten systeem gedurende de tijd waarvoor hij over deze ontheffing beschikt, geacht te beschikken over een erkenning als bedoeld in artikel 3.2.6 en een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2.2, tweede lid, onderdeel a.

2. Als op grond van artikel 2a van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2.2 en artikel 3.2.6, aan een eigenaar van een gesloten distributiesysteem ontheffing is verleend van het gebod van artikel 2, achtste lid van de Gaswet, wordt de eigenaar van een gesloten systeem gedurende de tijd waarvoor hij over deze ontheffing beschikt, geacht te beschikken over een erkenning als bedoeld in artikel 3.2.6 en een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2.2, tweede lid, onderdeel b.

3. De artikelen V en VI van de Wet van 12 juli 2012 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet [implementatie van richtlijnen en verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas] (Stb. 2012, 334) blijven van toepassing.

Artikel 7.2.13 overgangsrecht directe lijn

Als op grond van artikel 9h van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2.8 of op basis van artikel 39h van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2.8, een melding is gedaan, wordt deze melding aangemerkt als een melding als bedoeld in artikel 3.2.8.

Artikel 7.2.14 overgangsrecht bestaande experimenten

1. Als op grond van artikel 7a van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, een ontheffing is verleend, blijft deze ontheffing van kracht voor de duur van die ontheffing.

2. Onze Minister zendt de Tweede Kamer der Staten-Generaal uiterlijk drie maanden na de beëindiging van een experiment een verslag over de doeltreffendheid en de effecten ervan, alsmede een standpunt inzake de wenselijkheid van wijziging van wet- of regelgeving.

Artikel 7.2.15 overgangsrecht leveringsvergunning

Als op grond van artikel 95d van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.2.16 of op basis van artikel 45 van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.2.16, een vergunning is verleend, wordt deze vergunning aangemerkt als een leveringsvergunning als bedoeld in artikel 2.2.16.

Artikel 7.2.16 overgangsrecht geschillenprocedure

De op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 5.1.4 aanhangige klachten op grond van op grond van artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 19 van de Gaswet worden geacht te zijn ingediend op basis van artikel 5.1.4.

Artikel 7.2.17 overgangsrecht BRP elektriciteit

1. Als een leveringsovereenkomst voor elektriciteit tussen een leverancier en een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming is gesloten voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.2.9, en in die overeenkomst is geen bepaling als bedoeld in artikel 2.2.9 opgenomen, wordt de verantwoordelijkheid voor de balancering geacht te zijn overgedragen aan de leverancier of de BRP van de leverancier, tenzij de eindafnemer voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.2.9 bij de leverancier heeft aangegeven dat hij de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans overdraagt aan een andere balanceringsverantwoordelijke.

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

2. Als het terugleveren van elektriciteit onderdeel uitmaakt van een overeenkomst voor elektriciteit tussen een leverancier en een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming, deze overeenkomst is gesloten voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.3.4, en in die overeenkomst geen bepaling als bedoeld in dat artikel is opgenomen, wordt de verantwoordelijkheid voor de balancering geacht te zijn overgedragen aan de aggregator of de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit van de aggregator.

Artikel 7.2.17 evt. overgangsrecht methodebesluiten, codes

PM

Artikel 7.2.17a overgangsrecht kleine velden

Artikel 66, vierde lid, van de Gaswet zoals dat luidde voor inwerkingtreding van het bij koninklijke boodschap van 19 mei 2020 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Mijnbouwwet [het verwijderen of hergebruiken van mijnbouwwerken en investeringsaftrek] (Kamerstukken 35 462) blijft van toepassing op reeds aangegane verplichtingen ter uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 54, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet zoals dat luidde voor inwerkingtreding van dat voorstel van wet.

Titel 7.3 Slotbepalingen

Artikel 7.3.1 Intrekken wetten

De volgende wetten worden ingetrokken:

- a. de Elektriciteitswet 1998;
- b. de Gaswet;
- c. de Wet van 3 juni 1999 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van het stellen van nadere regels ten aanzien van het netbeheer en de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers;
- d. de Wet van 5 juni 2003 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van de stimulering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie;
- e. de Wet van 20 november 2003 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van de bevordering van de opwekking van duurzame elektriciteit;
- f. de Wet van 1 juli 2004 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ter uitvoering van richtlijn nr. 2003/54/EG (PbEG L 176), verordening nr. 1228/2003 (PbEG L 176) en richtlijn nr. 2003/55/EG (PbEG L 176), alsmede in verband met de aanscherping van het toezicht op het netbeheer (wijziging Elektriciteitswet 1998 en Gaswet in verband met implementatie en aanscherping toezicht netbeheer);
- g. de Wet van 28 juni 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 in verband met enkele aanpassingen van de wijze van stimulering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsvoorziening;
- h. de Wet 8 mei 2008 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 in verband het beëindigen van de taak van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet tot verstrekking van subsidie ten behoeve van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie alsmede ter bevordering van een doelmatig gebruik van warmte;
- i. de Wet van 2 december 2010 tot wijziging van de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998, tot versterking van de werking van de gasmarkt, verbetering van de voorzieningszekerheid en houdende regels met betrekking tot de voorrang voor duurzame elektriciteit, alsmede enkele andere wijzigingen van deze wetten;
- j. de Wet van 26 februari 2011 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ter verbetering van de werking van de elektriciteits- en gasmarkt;
- k. de Wet van 12 juli 2012 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (implementatie richtlijnen en verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas);
- l. de Wet van 18 december 2013 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (volumecorrectie nettarieven energie-intensieve industrie);
- m. de Wet van 23 maart 2016 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (tijdig realiseren doelstellingen Energieakkoord);
- n. Wet van 9 april 2018 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (voortgang energietransitie);

Voor het leesgemak en begrip zijn bij verwijzingen naar andere artikelen in dit wetsvoorstel zoveel mogelijk de kopjes van de betreffende artikelen tussen vierkante haken opgenomen;

Voor het leesgemak en begrip zijn bij zoveel mogelijk artikelen verwijzingen opgenomen naar het Europees recht en naar de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

o. Wet van 20 mei 2020 tot wijziging van de Gaswet betreffende het beperken van de vraag naar laagcalorisch gas van grote afnemers.

Artikel 7.3.2

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 7.3.3

Deze wet wordt aangehaald als: Energiewet.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,